

Egi. De gene. 7 cor.

entem simpliciter corruptione generatione esse aliter: nam ut per habitum: uno modo est generatio simpliciter per materiam differentie. id est propter differentiam materiam: ut cum generatur ignis qui est immaterialior terra. aut secundo modo hoc contingit: quia hoc quod generatur est substantia. aliud vero suppletur est actus: aut quia hoc est magis habitus: illius vero est magis substantia: et hi tres modi sunt secundum veritatem: sed autem opinione hoc contingit cum habet tres generata est magis sensibilis et minus: quia tunc est generatio simpliciter: cum vero res ex qua est magis sensibilis: illa vero in qua generatur est minus sensibilis tunc suppletur est corruptio simpliciter: per ergo quia per veritatem generatio simpliciter est generatio substantie respectu accidentis: et generatio substantie formalis respectu materiam et accidentis habitus respectu privationis: secundum autem opinionem est generatio rei sensibilis respectu insensibilis.

Dicuntur autem hec quidem simpliciter generari: hec autem aliquid solus non ex adinvicem generatione: sed secundum quem dicimus nunc modum.

Supius ostendit per has quomodo potest saluari generatio simpliciter: et generatio aliquid: accipiendo simpliciter comparativum. In parte ista ostendit hoc idem accipiendo simpliciter absolute: et tria facit: quia primo dicit hanc generationem differre a prima. secundo assignat causam differentie huius generationis ad aliam. tertio solvit eam. ibi. (Nunc quidem. n.) ibi. (Hec autem determinata.) Dicit ergo quod hec quidem dicuntur generari simpliciter: hoc autem aliquid solus non ex adinvicem generatione. id est non comparando generationes eorum ad se invicem: sed suppletur absolute: secundum quem modum nunc dicimus. id est nunc intendimus loqui de generatione simpliciter: et dicit non ex adinvicem generatione: quia simpliciter et secundum quod absolute sumpta nunquam reperitur in eodem genere nec in his que habent generationem ad se invicem: sed in uno genere reperitur simpliciter generatio ut in substantia: alio vero secundum quod ut in accidente. Deinde cum dicit.

Nunc quidem enim tamen determinatum est: quare omni generatione ente corruptione alterius: et omni corruptione ente generatione alterius non simpliciter attribuimus generari et corrumpi adinvicem transmutabilibus. Quod autem postea dicit non hoc quare. sed quare videtur scire quidem non dicitur simpliciter generari: sed quod generari sciens et disciplinatum: placita autem generari.

Assignat causam dicte dicitur dicens quod nunc determinatum est: quare omni generatione ente corruptione alterius: et omni corruptione ente generatione alterius: his que sunt ad invicem transmutationibus non dicimus: nec attribuimus generari simpliciter: nec corrumpi: ita quod generatio simpliciter sit corruptio simpliciter et e converso: imo ut dicitur est generatio simpliciter est corruptio secundum quod et e converso: ideo prius. id est perposita questio que dicitur modo non queret hoc. id est non queret de generatione simpliciter in his que transmutantur ad se invicem in quibus non reperitur generatio simpliciter absolute loquendo sed comparativum: sed quod nostra absolute queret de generatione simpliciter: ut quare videtur scire non dicitur generari simpliciter: sed generari aliquid: ut generari sciens et disciplinatum: sed placita et vult omnia substantia potest dici generari simpliciter. Deinde cum dicit.

Hec autem determinata sunt in predicamentis. Sed hoc quidem hoc aliquid significat: hoc autem quare: hoc autem quantum. quicquid igitur non substantiam significant non dicuntur sim-

pliciter generari: sed secundum quod fieri. sed tamen in omnibus simplex generatio quidem secundum quod in aliquo ordine dicitur: puta in substantia quod est si ignis: sed non si terra: in qualitate autem sicut sciens et disciplinatum: sed non quando nesciens et indisciplinatum.

Solvit et tria facit: quia primo solvit. secundo epilogat. tertio determinat quasdam alias quod est annexas. secunda ibi. (De generari quidem.) ibi. (Sed nunc querere quod.) Dicit quod hoc ex quibus dependet solutio preacta generationis: determinata sunt in predicamentis: nam quia ibi dicitur est quod hoc significat hoc aliquid. id est substantiam. hoc autem quare. hoc autem quantum: quicquid igitur non significat substantiam non dicuntur generari simpliciter: sed generari si fieri aliquid.

Non dicitur quod hec generatio sibi est generatio simpliciter comparativum et absolute: in quantum. generatio est simpliciter comparativum: sic primum ad quod generationem precedit. In quantum vero absolute loquendo generatio sibi est generatio simpliciter: et simpliciter: et sic spectat ad propositam generationem: absolute. id est substantia est ens: accidentis vero non est ens sed entis: ut dicitur. 7. meta. ideo secundum istum modum et secundum istum ordinem: secundum quem loquimur de simpliciter non reperitur simpliciter et hoc quod in eodem genere: nec in his que habent transmutationem ad se invicem: sed tamen accipiendo simpliciter: et secundum alium ordinem: et hoc alium modum: ut accipiendo simpliciter comparativum non absolute sic in omnibus suppletur generibus reperitur simpliciter generatio: puta in substantia erit generatio simpliciter si generatur ignis: sed non si terra: in qualitate autem simpliciter generabitur si fiat sciens disciplinatum: sed non erit generatio simpliciter quod sit nesciens et indisciplinatum. Deinde cum dicit.

De generari quidem hoc simpliciter. hoc autem secundum quod: et univocaliter dictum est in substantiis ipsis et quoniam generationis esse continue causa: ut materia subiectum: quoniam transmutatur in contraria: et est alterius semper generatio in substantiis alterius corruptio: et alterius corruptio alterius generatio.

Epilogat circa determinata dicens quod de generari quomodo hoc quidem generatur simpliciter: hoc quidem secundum quod dicitur est: et etiam dicitur est univocaliter in ipsis substantiis: quando est generatio simpliciter: et quando secundum quod quid: et cum hoc dicitur est que est causa continue generationis: quia id quod est ut materia: et subiectus est semper transmutatum in contraria: ita quod quando amittit unum contrariorum efficitur sub reliquo. propter quod in substantiis semper generatio unius est corruptio alterius: et corruptio alterius est generatio alterius. Deinde cum dicit.

Sed nunc querere oportet quare generatur aliquid simpliciter ex corruptis alijs. Quoad modum. n. et corrumpi hoc simpliciter inquitur quando ad insensibile venit: et non ens simpliciter et generari ex non ente inquitur quando ex insensibili. Sive igitur aliquo ente subiecto sive non: generatur ex non ente. Quare et similiter generatur et corrumpitur in non ens.

Annecit quasdam alias questiones: et duo facit: quia primo movet quod est de ipsa generatione. secundo de generationis subiecto: ibi. (Sed hoc non ens simpliciter.) Circa primum tria facit: quia primo movet quod est. secundo solvit. tertio infert quoddam correlarium ex predictis. secunda ibi. (Quod est admodum

T. cō. 21.

Non^m

T. c. p.

T. cō. 21.

T. cō. 21.

admodū enim. 3° ibi. Merito igitur. (Est ergo quod: quare semper generat aliquid ex alijs corruptis: soluit at ad hanc quoniam quod eademmodū corruptis h simplici: ut multi igitur quoniam venit ad aliqd: quod est insensibile: quod sicut eos ē nō ens: ita: supple qz vbi terminat corruptio ibi incipit generatio: qz generari sit: ut inquit: ex non ente et ex insensibili: siue igitur aliquo ente subiecto generationis siue nō. i. qz quid de subiecto generationis sicut generat aliquid ex non ente: qz et simile est de p^o generationis et termino corruptio nis: similiter. i. eodē modo: et generat aliquid ex nō ente et corruptis in nō ens. Et Notādū autē qz multi. i. vulgares qz nō percipiunt nisi sensibilia et mālia: id sicut cōem modū loquēdi nō est aliquid generati: nisi cū efficiē sensibile nec est corruptio: nisi cū efficiē sensibile: et qz generatio semper est ex oppositis erit generatio ex sensibili ad sensibile si ergo insensibilia sicut qz h^o dicunt esse corrupta: qz sicut cōem modū loquēdi generatio semper est ex insensibilibus sicut generabit aliquid ex corruptis. Et Deinde cū dicit.

Merito igitur non deficit generatio: generatio enim entis: corruptio est non entis: corruptio autem entis generatio non entis.

Inferat quoddam correlatiū. v. qz merito et rōabiliter nūqz deficit generatio: qz. n. generatio entis est corruptio non entis: et corruptio entis generatio non entis: semper poterit generatio continuari. Et Deinde cum dicit.

Sed hoc non ens simpliciter queret aliquis vtrum aliquod contrariorū est: puta terra et graue non ens: ignis autē et leue ens: aut non: sed est et terra ens: non ens autē materie terre et ignis similiter.

Mouet quoniam de subiecto generationis: et duo facit sicut quod duas tales quoniam mouit: 2° ibi. (Et an alia.) Dicit sicut qz queret aliquis: vix hoc quod ponit generationis subiectum: et dicitur nō ens simpliciter: vix sit aliquod priororū: puta vix sit terra quod est quod graue et nō ens vel sit ignis quod est leue et ens: soluit dicit. aut nō. i. mā et subiectum generationis nō ē aliquod predictorū: et est rō: qz non solū ignis: sed et ipsa terra est ens absolute loquēdo: sicut forte cōparatiue possit dici non ens: mā autē ignis et terra nō p^o sicut dicit ens: cū simpliciter non sit ens. Et Deinde cum dicit.

Et an alia vtriusque materia. Aut non generant ex inuicē neque ex contrarijs. Id est. n. existunt contraria. Ignis igitur et terra aqz et aeri: Aut est quodē qualiter eadē: est autē quod liter alia. Quod quodē. n. aliquādo ens subijcitur idem. Et sic autem non idē de his quod dem igitur in tantum dictum est.

Mouet alia quoniam: qz dato mān nō esse aliquid priorū et nō ē ignē nec terrā est quod: an sit alia mā vtriusque: et nō ē eandē mān: qz non generarent ex se inuicem nec ēēt generatio ex priororū: si ēēt alia et alia mā generabiliū et corruptibiliū: vni. n. priororū nō sit aliud: sed mā quod est sub vno efficiē sub alio: et qz his. s. terre aqz aeri et igni existūt priora. et simpliciter generant ex se inuicē vna erit mā eorū: et per priora vna mā erit oīus hūitū ad se inuicē trāsmutationē: et ne aliquis crederet oīno esset taliū vna materia ostendit quō est vna: et quō nō: dicens qz materia horū est quodē qualiter eadē: et qualiter alia: qz quō ad eēntiam: put est aliquid ens qz quō subijcitur vni priororū: quō aliquid est idē māle pncipiū: sed quō ad esse non ē idē.

Ultimo epilogat. qz de his tantum dictum est.

De generatione autem et alteratione dicimus quid differunt: dicimus enim alteras esse transmutationes ad inuicem.

Postquam philosophus determinauit de generatione et corruptione. In parte ista determinat de alijs motibus simplicibus. et duo facit sicut quod superius dixerat duas tales motus esse: videlicet alterationem et augmentum. scdo de augmento. scdo ibi. (De augmentatione autem reliquit.) In determinando autem de alteratione determinat de ea in cōparatiōe ad generationem: dictum est. n. alterationem ad generationem ordinari: et rursus alteratio: qz est motus ad qualitatem maiorem puenientiam huius motu ad substantiam quod aliquis alius motus: ipsa enim forma substantialis que per generationem introducit quedam qualitas dici potest: ut dicit. 5. meta. nō autem potest dici quedam quantitas vel quoddam vbi. Potissimum igitur modus determinandi de alteratione est determinare de ea per cōparationem ad generationem. In cōparando autem alterationem ad generationem duo facit: qz primo dicit eas esse differentes. scdo huius differentiam manifestat: ibi. (Quoniam igitur est aliud.) Dicit ergo qz ipse vult dicere de generatione et alteratione: quod. i. sicut quod et qualiter differunt: dicimus. n. trāsmutationes has. i. trāsmutationes sicut has trāsmutationes siue trāsmutationes huiusmodi esse alteras ad inuicem: bonū est ergo earum differentias cognoscere. Et Deinde cum dicit.

Quoniam igitur est aliud subiectum et aliud passio: que de subiecto inata est dicit: et est transmutatio vtriusque horum.

Assignat differentiam. scdo qz per huius differentiam: quod huius generatio ad alterationem differt et a ceteris motibus assignat differentiam generationis ad omnes motus: ibi. (Quoniam quidē igitur.) Circa p^o duo facit: qz primo tangit quedam per que haberi potest differentia alterationis ad generationem. scdo ex his que tetigerat assignat differentiam inter ea ostendendo quid sit vtrunqz eorū: ibi. (Alteratio quidē est.) Dicit ergo qz in re trāsmutabili est aliquid subiectum et aliquid aliud quod est passio quod est innata dicit subiecto: et subdit qz est trāsmutatio vtriusque eorū: subiecti. s. et passiois. Et Deinde cum dicit.

Alteratio quodem est quoniam manente subiecto sensibili ente trāsmutatur in eius passionibus aut contrarijs aut medijs: puta corpus sanū est: et rursus laborat manens idē: et metallū quoniam rotundū quoniam angulare idem ens.

Ex dictis venatur differentiam inter generationem et alterationem ostendendo quid sit vtrunqz eorū: et duo facit: qz primo facit quod dem est. secundo declarat quedam dubia que possent oriri ex dictis eius: ibi. (In his autem si aliqua.) Circa p^o duo facit: qz primo ostendit quid est alteratio. secundo quid generatio: ibi. (Quoniam autem totum.) Dicit ergo qz tūc est alteratio quoniam manente subiecto sensibili ente actu trāsmutat hūmōi subiectum in eius passionibus: et h aut a priororū vt si a nigro in albus: aut medij vt si a fusco in pallidū: et exp^olicat dicit. puta corpus est sanū et rursus postea laborat et sit egrū manens illud idē corpus: et metallū quoniam est rotundū quoniam est angulare manens idē ens sicut subiectum et subiectum. Et Deinde cū dicit.

Quando

Non^m

L. cō.
22.

L. c. 23.

L. c. 25.

L. c. 17.

Egi. De gene. 7 cor.

Quando aut totū transmutat nō manente aliquo sensibili vt subiecto eodez: sed qñ ex semine toto sanguis: aut ex aq̄ aer: aut ex aere omni aqua generatio iā hoc tale. huius autem corruptio.

L. c. 24. Ostendit quid est gñatio 7 quō hz eē 7 duo faci: qz p̄ oñdit quō hz esse generatio simplr. scōdo oñdit quō esse habeat generatio manifesta. scōda ibi. (Maxime autē generabit.) Dicit ergo qz qñ totū transmutat i totū nō manente aliquo sensibili nec eodē subiecto. i. nō manente eadem subz: 7 nō ente sensibili 7 in actu. vt ex semine totū. i. ex seie totalr fit sanguis: aut ex aq̄ aer: aut ex aere oī. i. toto fit aq̄: h̄ qd̄ ē totale. i. cā totalis transmutatio nis est gñio huius. corruptio aut hui⁹. **Deinde cū dicit.**

L. c. 24. Maxime autem generabit 7 transmutabit ex insensibili isensibile: aut tactu: aut oibus sensibus: puta qñ aq̄ generat aut corrupit i aerē: aer. n. valde insensibile.

Oñdit que sit gñio manifesta: nā qñtēscūqz totū transmutatur totū pōt dici gñio simplr: sed tunc est gñio maxima 7 manifesta si transmutet ex insensibili in aliō sensibile: sensibile dico aut tactu aut oibus sensibus: p̄diuidit aut tactū p̄ oēs sensus: qz ē sensibilis: 7 mālior oī sensu: iō qñ aq̄ gñat ex aere est gñio sensibilis: qñ corrupit in aere corruptio ē sensibilis: aer. n. valde isensibilis hz passioes: tñ qz rarus: tñ ē: qz pus cōpetit ei hūiditas q̄ ē v̄tus passiva q̄ calitas q̄ est actiua. **Deinde cum dicit.**

In his at si aliq̄ passio manet eadē contrarietatis i gñato 7 corrupto puta qñ ex aere aq̄: si ābo diaphana aut hūida: n̄ oportet huiusmodi alteram passionem esse in quod transmutatur.

Declarat qdā dubia possibilis oriri ex dictis: dixerat enim in generatione totū transmutari in totū: crederet q̄ aliquis p̄ rōnez gñionis esse si aliqd̄ remaneret: iō duo faci: qz primo oñdit qz remanere passionē p̄z qz hmōi nō v̄r p̄dicere generationi. scōdo manifestat qz remanere idem subm generationi p̄dicat: ibi. (Si autē nō.) Dicit ergo qz in his generationibus 7 corruptiōibus dubitare aliqs si passio aliqua p̄letatis. i. alicuius p̄ietatis manet eadē in generato 7 corrupto: puta qñ ex aere fit aq̄: 7 subdit qz passio simbola p̄t remanere: qz si ambo sint diaphana vel frigida: non opz hmōi in qd̄ transmutatur esse alterz. i. esse alteratum quātū ad passionē simbola. **Deinde cum dicit.**

Si aut nō erit alteratio. v. g. musicus hō corruptus est: hō aut imusicus gñatus est: hō aut manet illō idē: si qdē igit huius nō passio esset p̄m se musica 7 imusica: huius quidē generatio esset: huius at corruptio: ideo hoīs quidem hec est passio: hoīs aut musici 7 hoīs imusici generatio quedā 7 corruptio: nunc autem passio hec manēt: iōqz alteratio p̄z talia.

Ostendit eē p̄ rōnem generationis manere idēz subiectū. Continuet aut sic: 7 non videat p̄ rationes generationis manere eadē passionē. est tñ p̄ rationem eius

manere idem subm: qz si non. i. si nō esset transmutatio p̄m sbam 7 subm erit alteratio non gñio. v. g. music⁹ hō corruptus est: hō aut imusicus generatus est. in hac at transmutatione manet idē subm: siquidez igitur musica 7 imusica p̄m se non esset passio hui⁹. i. hoīs: sed supple ecōuerso: hō esset passio musici cū ex imusico fieret musicus esset simplr gñio qdē h⁹. i. musici: corruptio aut h⁹ est. i. imusici: nam in hac gñione maneret hō: qd̄ pōitur esse passio: 7 nō maneret musicus: qd̄ ponit esse subm: vtz qz p̄m veritate: hō non se hz vt passio: s̄ vt subm: qz hec. s. musica est passio hoīs: iō hoīs musici 7 hominis imusici non est gñio simplr: sed gñio qdam 7 corruptio qdā: iō subdit: qz qz nō ita ē: qz hec. s. musica se habet vt passio 7 manēt subo sit talis transmutatio: iō p̄m talia est alteratio nō generatio. **Notādū aut non eē de intentione** **Ap̄. definire h̄: vtz maneat eadē passio aut eadē qualitas simbola i generato 7 corrupto: qz de hoc infra dicit: s̄ intentio sua est qz si nō manet idē subiectū 7 fit variatio in forma substantiali: qñtūcuqz maneat eadem passio: nō tollit gñio 7 corruptio: vtz autē sit possibile eadē qualitatem remanere: 7 quō p̄t manere eadē nō est p̄ntis negocij: tñ si esset pole 7 remaneret eadē passio transmutato subo talis idēptitas non faceret gñionē eē alterationē: nec hoc p̄dicat supius dicitis: vtz tunc gñionē eē cū totū transmutat in totum vt cū ex toto semine sanguis fit aial: nā accidentia non sunt entia: nisi qz sunt entis: 7 si accñtia sunt entis: h̄ accñs h⁹ est entis: transmutato ergo subiecto totū d̄ transmutari 7 totum corripit: 7 si maneret q̄litas vna aliq̄: qz illa nō remaneret: vt est corrupti: sed vt est generati: sic accidens in tñ est: ens iōtū ē entis: ita in tñ remanet in qñtū remanet entis. **Lū ergo ex aq̄ fit aer: qz quicqd̄ est in aere generato totū est ibi vt est aeris: nō autēz vt est aqua: tota aqua d̄ transmutata in totū aerem: imo cū in tali transmutatione planū sit manere mām eadē per eēntiam: 7 tñ dicitur tota aq̄ transmutari in totū aerē: qz nō manet mā: vt est aq̄: s̄ vt est aeris: sic si maneret eadēz passio: qz maneret: vt est generati nō vt est corrupti totū in totū transmutari diceretur: si ergo fiat transmutatio in subiecto 7 in forma substantiali: qz mā simplr hz eē per esse per formā 7 accñs: per subiectū qñtūcuqz maneat eadē mā 7 eadē passio nō tollet rōnē gñionis simpliciter: vtz aut eēt magi generatio simplr si nō remaneret eadē passio: 7 vtz sit possibile eadē passionē remanere in 2º huius dicitur. **Deinde cum dicit.******

Quando qdem igitur p̄m qñtū est transmutatio contrarietatis augmētū 7 diminutio: qñ aut p̄m locum latio: quando autē scōm passionē 7 qualē alteratio est: qñ autem nihil manet cuius alterz passio 7 accidens vniuersali 7 generatio est: huius autem corruptio.

Oñdit per hāc d̄riā qz hz gñio ad alterationē: vtz: qz i ea est transmutatio sbalis oñdit gñionē differre ab alijs motibus: sed in transmutatione sbali est duo cōsiderare: id qd̄ p̄ gñionē acgrif: 7 id qd̄ gñioni subijcitur: duo itaqz faci: primo. n. ostendit gñionē differre ab oibus motibus qñtum ad id: qd̄ per gñionē acquiritur. 2º quātum ad id quod generatiōi subijcitur. 2º ibi. (Est autē hyle.) Dicit ergo qz quando est transmutatio contrarietatis p̄z quātū: qz acgrif p̄tia qñtitas: tunc est augmētatio 7 diminutio: qñ vero p̄m locum d̄ latio siue loci mutatio: qñ at p̄m passionē 7 qualitatem dicit alteratio: s̄ quādo nihil

nihil manet et fit resolutio secundum formam subalteram: et non manet idem subiectum: sed semper est alterum et diversum: cuius subiecti passio et accidens est generatio et corruptio vel in simpliciter.

Non^m

Non^m

Non ergo quod ad hoc quod sit generatio non sufficit quod fiat transmutatio in ipsis accidentalibus vel in passionibus sed oportet esse transmutationem in ipso subiecto: cuius sunt accidentia et passiones. Non et quod eo ipso quod non manet passio vel est subiecti corrupti dicitur non remanere: imo quod nec manet nec aliquid manet: vel est corrupti dicitur nihil remanere: sed totum transmutari in totum. Deinde cum dicitur.

Est autem hyle maxime subiectum quod est proprium generationis et corruptionis susceptibile: modo autem aliquo alio transmutationibus: quoniam omnia susceptibilia substantia contrarietatem aliquorum. Separat generationem ab aliis motibus quantum ad id quod in ea subiectis: nam non solum differt generatio ab aliis motibus quantum ad id quod per eam acquiritur: vel quod acquiritur subiecto. In aliis autem motibus acquiritur actus: sed etiam differt ratione subiecti: quod maxime et proprie quod est subiectum susceptibile generationis et corruptionis est hyle. In aliis autem transmutationibus non est hyle subiectum proprie: sed aliquo modo: nam omnia subiecta aliarum transmutationum sunt susceptibilia alioque proprietatibus: et quod scilicet reducuntur in primam: omnes proprietates aliorum generum reducuntur in formam et privationes: quod est prima proprietatis in genere subiecti: quod sicut proprietates reducuntur in proprietatem: sic subiecta reducuntur in subiectum. Subiecta aliarum transmutationum reducuntur in hyle: quod subiectis in transmutatione substantiali: id hyle est alio modo subiectum aliarum transmutationum.

De generatione quid est igitur siue est siue non est et quomodo est et de alteratione determinatum sit hoc modo.

Ultimo epilogat dicens. littera plana est.

L. co. 25.

Augmentatio reliquum est dicere quomodo differt a generatione et alteratione: et quomodo augmetatur unum quodque quod augmetatur et diminuitur quodcumque diminuitur.

In parte ista determinat philosophus de augmento: et duo facit: quod primo persequitur se ad dicenda. 2. exequitur de intento: ibi. (Scrutandum utique primum.) Dicit ergo quod reliquum est dicere de augmentatione. dicitur igitur de augmentatione quod differt a generatione et alteratione: et et dicitur quomodo augmetatur unum quodque quod augmetatur: et quomodo diminuitur quodcumque diminuitur.

Scrutandum utique primum utrum solum in circa quid eorum differentia ad invicem: ubi. g. quoniam hoc quidem ex hoc in hoc transmutatio vel ex potentia substantia in actu substantia generatio est: que autem circa magnitudinem augmentatio et diminutio: que autem circa passionem alteratio. utrorumque autem ex potentia entium in actu transmutatio dicitur.

L. co. 26.

Exequitur de intento: et duo facit secundum quod duo primum: primo. n. determinat de diversis augmenti ad alios motus. 2. declarat circa quod et qualiter habet esse augmentum: ibi. (Circum quod autem.) Circa primum tria facit: quod primo distinguit augmentum a generatione et alteratione. 2. separat ipsum a motu locali.

li. 3. epilogat circa determinata. scilicet ibi. (Alto autem modo.) tertia ibi. (Omni igitur transmutatio.) Circa primum duo facit secundum quod assignat duplicem differentiam augmenti ad generationem et alterationem. scilicet ibi. (Aut est modus.) Dicit ergo primo scrutandum esse utrum horum motuum sit solus differentia eorum ad invicem quantum ad genera siue quantum ad predicamenta: circa que sunt: nam huiusmodi motus versari circa diversa genera non est dubium. v. g. quoniam transmutatio que est ex hoc in hoc. i. ex substantia in substantiam: vel ex potentia substantia in actu substantia est generatio: que est circa magnitudinem augmentatio: que est circa passionem: id est circa qualitatem alterationis: transmutatio. n. utroque dictionum. scilicet tam alterationis quam augmenti est ex potentia entium in actu: omnis. n. motus est ex potentia in actu: cum semper motum mobile acquirat aliquid quod non habebat actu: erat tamen in potentia ad habendum illud. Deinde cum dicitur.

L. c. 36

Aut etiam modus differt transmutationis. Videtur autem quod alteratur non ex necessitate transmutans secundum locum neque quod generat: quod autem augmetatur aut diminuitur.

Ponit scilicet differentiam. nam augmentum non solum differt a generatione et alteratione: ratione generis circa quod est: vel quod est circa quantitatem: generatio vero circa substantiam: alteratio autem circa qualitatem: sed et per transmutationem localem: nam modus transmutationis augmenti differt a modo transmutationis generationis et alterationis: quod illud quod alteratur non de necessitate transmutatur secundum locum: neque quod generatur necesse est transmutari secundum locum: sed quod augmetatur aut diminuitur supplet de necessitate transmutat locum. Deinde cum dicitur.

Alto autem modo ab eo quod fertur: quod fertur quidem enim unum universum alterat locum. quod augmentatur quidem quemadmodum quod deducitur. hoc enim manente particule transmutarentur secundum locum.

Non dicitur

Separat motum augmenti a motu locali. Et notandum quod separare motum augmenti a generatione et alteratione pertinet directe ad istud capitulum et quodammodo ad hunc librum: in quo intenditur de motu ad formam: sed separare augmentum a motu locali est quodammodo incidens: cum hoc non intendatur de motu ad verbum: hoc tamen incidens ex hoc venit: dixerat. n. augmentum et diminutionem mutare locum: ne igitur aliquis crederet quod si esset transmutatio localis in augmento et in motu ad verbum ostendit quod non: id duo facit secundum quod dupliciter separat motum augmenti a motu locali. nam primo separat ipsum a motu locali recto: secundo a sperico: ibi. (Non quemadmodum.) Dicit igitur quod augmentum mutat locum: sed hoc est alio modo ab eo quod fertur localiter. nam quod fertur loquendo de motu recto alteratur. i. transmutatur secundum unum universum locum: sed quod augetur non mutat totum locum: sed quemadmodum illud quod deducit. i. quod extendit manente eo in eodem loco: particule transmutatur secundum locum: quod non mutat locum secundum totum: sed secundum partem: sic et quod augetur secundum partem mutat locum. partem occupat locum maiorem. Deinde cum dicitur.

Non quemadmodum que sperere. he. n. in simili loco transmutantur manente toto. quod autem eius quod augetur semper in amplioribus locum: in minoribus autem quod eius quod diminuitur.

Ostendit augmentum non transmutare locum: sicut ipse dicitur: particulas augmenti non transmutare locum cum sint sicut

Egi. De gene. 7 cor.

sicut p̄cule que sunt s̄pere: q̄ in motu s̄perico manente toto in simili loco. i. in loco equali 7 eodem: h̄. s. p̄t̄ cule s̄pere trāsmutant̄ s̄m locū: augmentatū. n. 7 d̄minutū nūq̄ est in loco simili vel equali: sed p̄tes q̄ s̄ ei⁹ qd̄ auget̄ sunt in locū plenū occupādo maiorē locū: p̄s v̄o que est ei⁹ qd̄ d̄minuit̄ ī minorē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniam aut̄ trāsmutatio differt nō solū in circa que: sed sic eius quod generatur 7 alterat̄ 7 augmentat̄ māifestū ē.

¶ Epilogat̄ circa determinata dicens: manifestū ē q̄ trāsmutatio eius: qd̄ generat̄ 7 alteratur 7 augmentat̄ non solū differt in generib⁹ circa que sunt tales motus: vt qz augmentū est circa q̄s̄itatē 7 nō alie trāsmutationes: sed et̄ differt in situ. i. in modo trāsmutationis localis: qz augm̄tata de necessitate trāsmutant̄ locū: non tamen sic est 7 generato 7 alterato.

¶ Circa qd̄ aut̄ est trāsmutatio augmentatiōis 7 d̄minutionis: circa magnitudinē aut̄ v̄r̄ eē augeri 7 d̄minui. Et qualiter suscipiendū.

¶ Ostendo quō differt augmentū ab alijs motibus. In p̄te ista ostendit̄ circa qd̄ 7 qualiter h̄z esse augmentū: 7 duo facit: qz primo p̄mittit̄ qd̄ intendit̄. sc̄do exeḡt̄ de intento: ubi (Utz̄ ex ipotētia.) Dicit̄ ergo q̄ dicēdū est circa quid̄ est trāsmutatio augmentationis 7 d̄minutionis: nam augeri 7 d̄minui vident̄ esse circa magnitudinem: adeo suscipiendū est qualiter circa magnitudinem talia p̄tingant. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Utz̄ ex impotentia quidem magnitudinis 7 corpe: actu v̄o icorpeo 7 sine magnitudie ḡnari corp⁹ 7 magnitudo: 7 h̄ dupl̄ p̄tingit̄ dici: q̄liter augmentatio fit: vtz̄ ex sepata ipsa s̄m esse materia: aut existente in alio corpore.

¶ Exeḡtur de intento: 7 duo facit s̄m q̄ augmentū dupl̄citer p̄t̄ sumi: large 7 p̄p̄rie: large. n. semp̄ cū q̄s̄tum addit̄ quāto augmentū efficitur: s̄m quē modū 7 iāta crescunt: augmentatur. n. p̄ies cū lapis lapidi addit̄: proprie aut̄ augmentū sumitur cū quelibet p̄s aucti est aucta: vt cū per nutrimentū ad singulas p̄tes alimētū trahitur: 7 sic non augmentant̄ nisi aīata. Et sic dupl̄ p̄t̄ sumi augmentū: large: 7 p̄p̄rie: sic 7 aliqua p̄nt̄ respicere augmentū cōiter: aliqua v̄o p̄p̄rie: duo ergo faciē p̄s: p̄mo. n. ingrit̄ que respiciunt̄ augmentū cōiter: vt q̄ augmentum fit ex aliquo corporeo 7 q̄s̄to. sc̄do inueſtigat̄ respicientia augmentum. p̄p̄rie: vt q̄ quelibet p̄s aucti d̄z eē aucta: 7 quelibet p̄s d̄minuti d̄minuta: 7 cetera h̄mōi: 2° ibi. (Suscipiendū v̄tq̄ magis.) Notādū aut̄ q̄ subm̄ circa qd̄ versatur augmentū p̄t̄ accipi dupl̄citer. s̄ radicaliter 7 p̄p̄rie. Radicaliter. n. subz̄ in generatione est aliquo modo subm̄ in alijs trāsmutationibus: vt supra dicebat̄: proprie t̄m̄ quelibet trāsmutatio h̄z subz̄ suū 7 addit̄ subm̄ cuiuslibet trāsmutationis supra subm̄ generationis. duo ḡ faciē s̄m qd̄ ex subo augmenti dupl̄ ostendit̄ augmentū fieri ex q̄s̄to 7 corporeo. nam primo ostendit̄ hoc ex subo augmenti siue ex eo circa qd̄ versatur augmentū radicaliter. 2° ex eo circa qd̄ v̄satur p̄p̄rie. 2° ibi. (Amplius aut̄ talis.) In prima parte intēdit̄ talē rōnez: mā̄ circa quā versat̄ generatio nālis nūq̄ est sepata a corporeitate 7 magnitudie: 7 ab h̄i formis 7 morpheis: s̄z idē est subm̄ ḡnōis nāl̄ 7 aug

menti: ergo idem circa qd̄ versabit̄ augmentū nūq̄ erit sepātū a corporeitate 7 magnitudie: tria ergo faciē s̄z q̄ hec ratio tres p̄tes h̄z. Nam p̄mo ostendit̄ mā̄ nūq̄ separari a corporeitate 7 magnitudine. 2° manifestat̄ eādē eē mā̄m: 7 idem eē subm̄ augmenti 7 generationis nālis: tertio p̄cludit̄ id̄ circa qd̄ versat̄ augmentū: 7 ex quo fit augmentū nō eē sepātū a magnitudine 7 corporeitate. 2° p̄s ibi. (Qm̄ at̄ ē 7 s̄be corpe m̄e.) 3° ibi. (Manifestum aut̄ ex quest̄ is.) Prima p̄s in qua ostendit̄ māz̄ generationis nālis nō separari a magnitudine 7 corporeitate: dividit̄ in p̄tes duas s̄m qd̄ dupl̄ hoc ostendit̄. p̄. n. ostendit̄ hoc rōnibus ad ip̄sē. 2° rōnibus ostēsiuis. 2° ibi. (S̄z nec p̄ctos.) Circa p̄mū tria faciē: qz p̄mo sub d̄st̄inctione p̄mittit̄ modos q̄bus p̄t̄ intelligi mā̄m eē separatā a corporeitate 7 magnitudine. 2° modos illos ip̄robat. 3° p̄cludit̄ mā̄m inseparatā esse. 3° ibi. (Aut̄ impossibile.) 3° ibi. (Melius ergo oibus.) Dicit̄ ergo ingredi esse v̄tq̄ corpus 7 magnitudo generari possit̄ ex corpore 7 magnitudine in potētia nō in actu: s̄z actu erit icorpeū 7 sine magnitudine: 7 qz vt̄ circa finē lectiōis dicitur idē est subm̄ generationis nālis 7 augmenti: si generabit̄ corpus ex non corpore augmentabit̄ et̄ ex nō corpore: 7 qz fieri ḡnō 7 augmentū ex nō corpore 7 ex mā̄ nō sepata a corporeitate simpl̄ dupl̄ p̄tingit̄ dici: iō ingredi h̄ hoc est v̄tq̄ qual̄ fiat augmentatio v̄trum fiat ex mā̄ sepata s̄m se nō solū s̄z eē sed in loco: aut fiat ex mā̄ sepata a corpore s̄m locum: sed existente in aliquo corpore. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut̄ impossibile v̄trumq̄: sepata. n. ens: aut nullū possidebit̄ locū: vt p̄ct⁹ aliq̄s aut vacuū erit: aut corpus nō sensatum. Hoz̄ aut̄ hoc qd̄ t̄nc p̄tingit̄: hoc aut̄ necesse in aliquo esse. Semp̄. n. alicubi erit quod generat̄ ex eo. Quapropter 7 illud aut̄ s̄m se aut̄ s̄m accidens.

¶ Improbatur v̄tq̄z mēbz̄. Ad cuius evidentiā notandum māz̄ s̄m veritatē nō esse sepata a corpore: i. co. ita q̄ mā̄ sit qd̄ p̄ se exist̄ sine corpore: imo qz eē in ip̄so corpore in eodē loco existit̄ in quo est corpus: rursum nō ē sepata s̄m eē: vt sic sit in eodē loco mā̄ 7 corpus in quo ē sit: ut vinū 7 doliū sunt in eodē loco: qz aliud est eē vini 7 aliud doliū. duo ḡ faciē: qz p̄ p̄bat̄ mā̄m nō eē sepata a corpore loco. 2° ostendit̄ eā nō esse sepata s̄m eē: ibi. (S̄z si in aliquo existit̄.) Dicit̄ ḡ q̄ aut̄ impossibile est v̄trumq̄ videlz̄ mā̄ esse sepata 7 loco 7 eē: qz si est ens. i. exist̄ sepata loco a corpore tunc nullū possidebit̄ locū: erit ḡ v̄t sic aliq̄s p̄ctus v̄t sic vacuū siue sic corp⁹ isensatum: vacuū. n. 7 corp⁹ isensatum idē ē: v̄t erit sic corp⁹ isensatum. i. sic corp⁹ nō occupās locū: h̄ at̄ hoz̄ d̄cōz̄ qd̄ eūq̄z p̄oat̄ nō p̄tingit̄ rōnabil̄ ponere. nā h̄. i. mā̄ 7 subm̄ ex quo ḡnatur aliqd̄ necesse est eē in aliquo loco. In eodē. i. loco in quo erat id̄ qd̄ est corruptum est postea id̄ qd̄ est generatum: 7 qz qd̄ generat̄ ex eo. i. ex subo aliquo semp̄ est alicubi: quapropter: 7 illud ex quo fit generatio vel s̄m eē vel s̄m accidens supple necesse est alicubi esse: sed si mā̄ poneretur separata magnitudine 7 p̄deretur per se existere nō eēt in loco: nec per se nec per accidēs: ergo nihil potest fieri: quia tunc factum ex ea nusquam esset. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed si in aliquo existit̄ si qd̄ sepatum ita vt nullū s̄m se aut̄ s̄m accidēs aliqd̄ sit contingunt multa 7 impossibilia.

Improbatur

T. cō. 31.

T. cō. 29.

T. cō. 29.

T. c. 32. Notādū

T. c. 31.

T. cō. 28.

¶ Improbatur scdm membꝝ. v. q. mā non est separata fm esse: et duo facit: quia primo dicit ad hanc positionem sequi impossibilia. scdo narrat impossibilia illa: ibi. (Dico aut.) Continuet sic: vt pz nō potest poni materia separata: et per se existere: si diceres qd est in aliq corpore: et nō est sepata loco: sed existit si qdē qd separātū. sup ple fm esse: ita vt nullius corpis sit aliqd p se nec p accidens: sicut vinū est in vase: tñ qz separātū ē a vase fz eē nihil est vasis nec per se nec per accūs: si sic dicam⁹ de mā multa impossibilia ptingūt. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Dico autēz. v. g. si generabitur aer ex aqua non aqua erit transmutata.

¶ Narrat illa impossibilia q ptingūt sic dicētibꝝ: et tria facit fm q tria talia incōueniētia adducit. 2° ibi. (S3 p pterea.) 3° ibi. (Amplius neqz.) Dicit ergo: bñ dico q multa impossibilia sequunt ad dicētes māz esse in corpore: et nō esse separātā ab eo loco fm esse: qz si hoc eēt aer posset generari ex aq sine ex mā que est in aqua: aq nō trāsmutata: qd est incōueniens: cuz. n. generatio vnus sit corruptio alterius: q. n. differunt fm esse per se loqn do: et fm q hmōi pōt esse trāsmutatio in vno: alio non trāsmutato: nō oz ergo aquā trāsmutari: ad h q ex mā que est in ea aliqd generet: cū ponat nō esse idē eē aq et māe que est in aqua. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Sed ppea q vt in vase aqua inest materia eius cuius est. Infinitas enī nihil p hibet māz eē. Quapropt et gñari actu.

¶ Adducit scdm incōueniēs dicens: q ppea quia ponitur: q vt aqua est in vase: sic mā est ei⁹ in quo est: nihil prohibet infinitas māz esse in aliquo: vt infinitas māz esse in aqua: nā cū materia non occupet locum: et ponatur sic esse in aqua: vt aq in vase: qua rōne in aqua pōt esse vna mā: pari rōne in ea poterunt eē infinite materiē: nam si aqua non occupat locum infinite aque pnt eē in eodē vase: et qz semp ex mā potest aliqd generari in finita actu possent generari ex ipsa aqua in qua eēt in finite māe: qd est incōueniēs: nō enim ex eodē finito in finita actu generari possent. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Amplius neqz sic videtur gñari aer ex aq vt exiens a manente.

¶ Adducit 3^m incōueniēs: mā est incōueniēs hec pō: qz repugnat appetibus: nā si mā eēt in aq: sicut aqua in vase generatio nihil eēt aliud: nisi exitus a manente: sicut n. aqua exit a vase manente: et pmanente vase sine trāsmutatioe: sic exiret ab aqua: qd generaret ex mā exiēte in ipsa aqua: sed hoc repugnat apparentibus: nō. n. videt generari aer ex aqua vt exitus a manēte: imo non ex aq manente: fz ex aqua trāsmutata et corrupta ē aer generatus. **¶** Ultimo cum dicit.

¶ Melius ergo omnibus inseparatū facere māz esse: vt entem eādē et vnā numero: rationem autem non vnā.

L. cō. 29.

¶ Concludit māz inseparatū eē dicens q oibus. i. inter oīa melius est facere māz eē inseparātā a corpe et a magnitudine: et facere eam non entem eādē: et vnā numero per eētā: ratione autem. i. fm formas et eē debem⁹ eam facere non vnā.

Sed neqz puncta ponēdū neqz lineas corpis māz: pp easdē causas: illud autē cuius hec vltia materia est: qre neqz vnqz neqz sine passiōe

possibile est esse neqz sine forma.

¶ Positis rationibus ad impossibile q mā nō pōt separari a magnitudine et corporeitate. In pte ista ponuntur tres ostensue. **¶** Ad cui⁹ eidentia aduertendū q idiuisibile fm q hmōi: et sine magnitudine pōt itelligi ali qd duplr: negatiue et priuatiue: negatiue. n. pūctus est idiuisibilis: qz non potest diuidi: sic et z linea est idiuisibilis non simplr: sed fz latitudinē: priuatiue vō materia fm se pōsiderata est idiuisibilis: qz non potest diuidi fm se: est tñ apta nata diuidi per q̄titate: priuatio entz supra negationē addit aptitudinē: pūctus igr est idiuisibilis soluz negatiue: qz nec diuidit: nec est aptus natus diuidi. duo ergo facit p̄s in ostendendo māz fm qd existit: et vt est aliqd in effectu: non esse separātā a magnitudine. et nō eē quid idiuisibile negatiue: sicut pūctus: vel et sicut linea que aliquo modo est idiuisibilis negatiue: in q̄tuz fm latitudinē nec diuiditur: nec est apta nata diuidi. scdo ostendit eā nō eē quid idiuisibile priuatiue: vt q actu mā nullaz habeat magnitudinē nec q̄titate: sed solū sit potētia diuisibilis: et sit apta nata q sit q̄ta et magna. scda ps ibi. (Generat qdē igr.) Dicit ergo q non est ponēdū māz esse pūctos neqz eē lineas corpis pp easdē causas. i. ppter easdē positiones: quas supius tetigimus. Ille. n. eedem rōnes ducentes ad impossibile ostendētes māz nō eē separātā a magnitudine: qz tunc mā nō eēt alicubr: ostendere possunt māz nō eē puncta per se exiētia: nec lineę p se exiētes: punctis. n. et lineis fm q hmōi non debetur loc⁹ et sicut ppter illas cās: et ppter illas rōes ducentes ad impossibile superius tactas ostendi potest māz non eē pūcta nec lineas: ita possunt adduci rōes ostēsiue ad ostēdendū hoc idē: nam puncti et lineę habent rōnē vltimoz et terminoz: mā enim de se est quoddā iterminatum: interminatū. n. non est ip̄i terminū: sed est id qd p terminos terminat et vltimaf: materia igr non est pūcti nec lineę: sed est id cuius h. l. lineę et puncti sunt vltima et terminū: et qz terminabile nō separatur a suo termino: cū mā terminet et finiat per pūcta lineas formas et passiones: sicut nūqz est mā sine pūctis et sine lineis vlt sine magnitudine: ita nūqz est possibile eā eē: neqz sine passione: neqz sine forma. **¶** Deinde cum dicit.

Nōndū

L. c. 30.

¶ Generatur qdem igitur simplr alterū ex altero: que admodū et in alijs dterminatū ē: et ab alio aut actu ente aut hōge nus aut homioideus. v. g. ignis ab igne: aut homo ab homine aut ab actu: durū enim a non duro generatur.

L. c. 30.

¶ Postqz ostendit māz nō eē quid idiuisibile negatiue: qz nō est pūcti neqz lineę ostēdit eas nō esse qd idiuisibile priuatiue: vt q sit actu sepata ab omni magnitudine et ab oibus passionibus: et est rō sua talis qcquid sit: sit a sibi cōuenienti aliquo modo: naz vt est dterminatum in alijs. vt in. 7. meta. cuz generatur alterz ex altero simpliciter: et generat ab alio ente actu: vt generatur ab eo: qd est actu hōgeneos. Leiusdē generis: vt ab eo quod eē actu homioideos. i. elusdē sp̄i. v. g. generat hō ab hōe: et ignis ab igne: sunt autē eiusdē sp̄i hō cuz hōe: et ignis cū igne: fz aliqñ gñatio est ab actu fz idē genuo: gñaf. n. duz a nō duro: qz generatur a frigido. frigidū. n. cōstringit et indurat: quicquid tñ sit semp generat aliqd a sibi puenienti aliquo modo. ita q agēs et paties in p̄n sunt dissimilia: in fine vō filia: sed supple dū q mā sepata ab oī actu et ab oī corporeitate: nec est alio: nec est dissimilis: opz ergo tā gñans qz id ex quo gñatur

L. c. 30. 7. 31.

Egi. De gene. 7 cor.

T.c.3i.

generatur esse aliqd in actu: nūq̄ ergo materia ex qua fit generatio erit idiuissibilis p̄uatiue: vt q̄ sit sepata ab omni actu z ab omni magnitudine: s̄ sit apta nata esse q̄ta z magna. ¶ Item sequit̄ illa pars.

¶ Qm̄ aut̄ est z sbe corporee mā corpis talis: corpus. n. cōe nullū. eadē passiōis z magnitudinis est: rōe q̄dez sepata: loco at̄ nō separata. nisi z passiōes sepabiles.

¶ Que fuit diuisa p̄tra totū p̄cedens. Continuet̄ autez sic. Postq̄ ostendit̄ mām generationis naturalis nō eē separata ab omni corporeitate z ab omni magnitudine. In pte ista ostendit̄ eadē esse mām augmenti z generationis nālis. Intendit̄ aut̄ talem rōnē. augmentū vide tur respicere corpus: z q̄tū fm se. ḡnatio v̄o respic̄ corpus in eo q̄ naturale: sed idēz est corpus: z corp⁹ nāle: cū non sit dare aliqd corpus sepatum: q̄ sit cōe ad corpus fm se: z ad corpus nāle. ergo eadez erit mām substantie corporee: z sbe talis corporeis. i. corpis nālis: z si eadē est mā corporeis: z corporeis nālis: eadē crit materia passiōis. i. corpis passionati siue corpis nālis: z p̄ p̄s ḡnōis que respicit corpus tale z magnitudis. i. augmentatiōis q̄ respicit corpus magnū: rōe ḡ z intellectu sepata est mā generationis z augmenti. loco aut̄. i. subiecto z re nō est sepata mā huius z illi⁹: nisi q̄ poneret̄ passiōes sepabiles a substantiis: si enim passiōes sepabiles essent: alia esset mā magnitudinis z passiōis z aliud est corpus: z corpus nāle: z per p̄s aliud esset materia generatiōis z augmenti: sed de hoc in declarationib⁹ tangetur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestum aut̄ est ex questis: qm̄ nō est augmentatio trāsmutatio ex p̄da magnitudie: actu aut̄ nullaz hntem magnitudinē. Sepatur. n. esset cōe q̄dem. hoc at̄ quō impossibile dcm̄ ē in alijs p̄s.

¶ Concludit̄ p̄clusionē p̄ncipalr̄ intentā: nam si mā generationis nālis nūq̄ est separata a magnitudine z corporeitate: z eadem erit mā generationis z augmenti: manifestū est ex questis. i. ex inuestigatio: qm̄ augmentū non est trāsmutatio ex potētia magnitudine: actu at̄ nullā magnitudinē hntē: qz si hoc esset: sepatū esset q̄dem q̄ est quid cōe. i. sepatā esset materia a corporeitate: q̄ est qd cōe: z vna in habentibus eam: vel alr̄ sepatū esset qd cōe. i. sepatū esset aliqd corpus: q̄ ē cōe ad corpus fm se sumptū vel ad corp⁹ nāle: quod ē inconueniēs: vt p̄ dicebat: vel etiam vt dictum est in alijs: qz in de celo z mūdo ostensum est hoc esse impossibile: z si nō ē aliqd corp⁹: z corp⁹ nāle: z non est alia materia fm rem augmenti z generatiōis nūq̄ mā augmenti sepatā erit a magnitudine z corporeitate sicut nec materia generationis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius at̄ talis trāsmutatio nō augmentationis propria: sed generationis. Augmentatio. n. est existētis magnitudinis additamentū. diminutio autez minoramentū. ideo oz habere aliquaz magnitudinē q̄ auget̄. quapropter nō est sine magnitudie mā. opz autem etiaz z augmentationez z in actu magnitudis. ḡnatio at̄ magni corpis nō augmentatio.

¶ Adducit̄ rōez sumptā ex pte p̄p̄ij subiecti augmenti: nā q̄ subiectū in generatione est corpus z ens in actu: hoc est per accidens: qz ens in potētia est p̄p̄ij subm generationis: cū illud ens in potētia nūq̄ actu sepat a corporeitate: sed in augmento ḡ est per se: qz subiectū propriū in augmentatione est corp⁹ habens magnitudinem in actu: ideo ait qz talis trāsmutatio in qua p̄p̄ij subiectū esset ens in potētia nō corp⁹ in actu non esset p̄p̄ia materia augmentationis: sed generationis: z die propria: qz aliquo modo est eadē: z idēz subm generationis z alterationis: p̄p̄ij tñ subiectū h̄ z ibi differt: qz aut̄ in augmento nō solū sit p̄ accidēs: sed etiam per se supponere corp⁹ z magnitudinē: p̄z: qz augmentatio ē exis additamentū magnitudis: z diminutio est minoramentū: ideo opz aliquā magnitudinem h̄re: q̄d augetur z q̄d auget: quapropter non sine materia magnitudie. i. nō sine mā cū magnitudine opz esse augmenti: z et̄ d̄ esse materia in actu. i. fm actum magnitudis. alr̄ enim magl̄ esset ḡnō corpis: nō augmentatio. ¶ S̄ videtur qz sibi p̄s p̄dicat: nam superi⁹ dixerat mā generationis nō separi a magnitudine: ḡ aut̄ videt̄ inuere qz in augmento materia nō sepatur a magnitudine: in ḡnōne at̄ nō sic. ¶ Ad q̄d dicit̄ potest qz tam in augmento q̄ in generatione semp materia est p̄iuncta magnitudini: sed in augmentatione v̄r esse per se: in generatione autem non est per se: sed per accidēs.

Dub^m

¶ Scipiēdū vtiq̄ magis q̄si tāgē tes q̄nē a p̄ncipio. q̄lis alicuius entis augmentari z diminui causas querimus.

T.c. 3i.

¶ Superi⁹ p̄s inquisiuit que vident̄ respicere augmentum cōter. In pte ista venaf que vident̄ respicere augmentum spāliter: z duo facit: qz p̄mo cōtinuat̄ se ad dicenda. sc̄do exegitur de intento: ibi. (Videtur vtiq̄ ei⁹.) Dicit̄ ergo qz suscipiēdū est vtiq̄ quasi magis spāliter tangentes q̄nē a p̄ncipio. i. ad p̄ncipale questū: nā qz aliquo adueniente fit augmentū: z recedēte fit diminutio: ideo queramus cās z rōnes de illo aliquo quo cōtingit augeri z diminui: cuius z qualis sit entis. i. entitatis: vtrum. v̄z. sit corpus vel incorporeum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Videt̄ vtiq̄ eius q̄d auget̄ q̄cunq̄ p̄s aucta esse. s̄lr̄ autem in diminutione minor eē generata. Amplius aut̄ adueniēte aliquo augmentari z recedēte diminui.

¶ Requiritur de intento: qz p̄mo venatur causas z rationes augmenti: z ea que specialr̄ requiruntur ad augmentum arguendo. sc̄do soluendo: ibi. (Quoniam aut̄ questum est.) Circa p̄mum duo facit: qz p̄mo premit̄ duas condiciones que requiruntur ad augmentum. sc̄do arguit̄ cōtra ea que dixerat: ibi. (Necesse est augeri.) Una cōditio que requiritur ad augmentum est: qz videtur eius quod augetur quectiq̄ pars esse aucta: z in diminutione similiter quelibet pars videtur esse generata minor. Amplius alia cōditio que regitur ad augmentum est aliquo adueniēte augmentari: z aliquo recedēte diminui. ¶ Deinde cum dicit.

T.c. 3i.

¶ Necesse autem augmentari aut incorporeo aut corporeo.

¶ Arguit̄ contra predicta. Ad cuius euidētā notandū predictas duas cōditōes sic se habere qz destructa sc̄da destruitur prima: destructo enim non fieri augmentum aliquo

aliquo adueniente destruitur q̄ qlibet ps augmenti sit aucta. nā iō quelibet ps aucti est aucta: qz cuilibet pti aliquid additur z ad quālibet pte aliquid aduenit: iō solū arguit cōtra scōdam conditionē qz nō fiat augmentū aliquo adueniente: z duo facit: qz p̄rio facit qz dicitur est. 2° remouet quādā cauillationē ibi. (S3 nec sic contingit.) Circa p̄mū duo facit: qz p̄mo ponit quādā distinctionē. 2° destruit vtrūqz mēbroz ibi. (Sī qdē igitur.) Dicit ergo qz si sit augmentū aliquo adueniente necesse est augm̄tari aut corpeo aut incorpeo. illō. n. adueniētia vel erit corpus aut non corpus. Deinde cū dicit.

t.c.33.

Si quidē igitur incorpeo est separatum qd cōe. impossibile at materiā a magnitudine separari vel esse separabile. quē admodum dictum est prius.

Destruit vtrūqz mēbrū. p̄mo enī ostēdit nō fieri augmentū adueniente incorpeo. 2° adueniente corpeo ibi. (Sī autē corpeo.) Ad euidētiam autē p̄me partis notā dū p̄m supponere qz de necessitate requiraf materia in augm̄to z in trāsmutatione. h̄ aut supposito: ait qz si fiat augm̄tū adueniente incorpeo: qz semp sit augm̄tū adueniente mā que supponit in omni trāsmutatione sequet ergo ipsūz materiale elementū qd est qd cōe oibus ḡnabilibus eē sepātū a corpeitate: sed quē admodū dictū est p̄mo. impole est mām eē sepabile a magnitudine: z a corpeitate. Deinde cū dicit.

Notandum.

Si autem corpeo duo in eodem loco corpea erunt: z quod auget z quod auget. est autem z hoc impossibile.

Destruit 2^m mēbrū: qz fieret augmentū adueniente corpeo. duo corpea erunt in eodem loco qd augetur. z quod auget. est autem hoc impossibile qz duo corpea simul ita sint. Deinde cum dicit.

t.c.33.

Sed nec sic ptingit fieri ac ḡnari dicē augmentationē z diminutionē. vt q̄n ex aq̄ aer. tūc enī maior tumor ḡnatus est.

Remouet quādā cauillationē: z duo facit: qz p̄rio ponit cauillationē. 2° eam destruit. ibi. (Nō enī augm̄tatio.) Dicit ergo qz non ptingit sic dicere: sic generari z fieri augmentū z diminutionē sicut quidam dicebant. cauillose. n. z sophistice aliqui de augm̄to determinātes dicebāt qz cū ex aqua fit aer factū est augm̄tū: qz tūc maior tumor generaf: hec autē positio si vā eēt ad nihilaret argum̄ta p̄bi: qz nec adueniente cōpeo nec incorpeo fieret augmentū. Deinde cum dicit.

Nō at augm̄tatio hec: sed ḡnatio q̄ dez eius in qd trāsmutat erit: corruptio aut p̄trary. Augm̄tatio aut neutrius.

Notandum.

Destruit hanc cauillosam ostensionem. Ad cuius euidētiam notādū in predicta ḡnatione tria esse considerāda. aquā que corrupit. aerē q̄ generaf. z qd ē idē vtrūqz. tria aut facit: qz p̄mo ostendit in p̄dicta trāsmutatione non saluari augm̄tū quātū ad aquā q̄ corrupitur: vel quātū ad aerē q̄ ḡnaf. 2° ostēdit nō posse saluari augmentū q̄rū ad id qd est cōe vtrūqz. 3° narrat p̄ditiones augm̄ti vt magis manifesta sint q̄ dixerat. 2^a ibi. (S3 aut nullius.) 3^a ibi. (Hec autē tria sunt.) Dicit ḡ qz h̄. s. p̄dicta trāsmutatio nō est augm̄tatio nec aeris nec aq̄: s̄ est ḡnatio eius in qz trāsmutat. s. aeris: z erit corruptio p̄rj. i. aque que trāsmutat in aerē: augmentatio tamen erit neutrius. Deinde cū dicit.

Sed aut nullius aut si aliqd cōe amborū existit eius qd ḡnaf z eius qd corrupit. verbi gr̄a. si corpus. aqua aut nō acuta est. neqz aer. hoc quidez deperit. hoc autē generatū est. corpus aut est si quidē auctū est: sed z hoc impossibile oz autē saluare rationē z existentiam eius quod augetur z diminuitur.

Ostēdit nō eē augm̄tū eius qd est cōe vtrūqz. augm̄tati enī debet manere z esse in tota trāsmutatione. ergo cū ex aqua fit aer: aqua nō pōt esse acuta: qz nō manet: nec ē in fine trāsmutatōis. nec aer est auctus: qz solū incipit esse in fine trāsmutationis. aut ergo nullius est augm̄tatio: aut si aliquo mō volumus saluare augm̄tū dicem⁹ qz aliqd existit cōe amboz: er⁹. s. qd generaf: z eius qd corrupit. vbi gr̄a. si corpus vel si mā ē huius cōe id forte dicit auctū. aq̄ ergo nō est aucta: qz deperit. nec est aer q̄ est ḡnatus. si qd ergo auctū ē corpus: aut materia que est qd cōe p̄dictis videt auctū eē: sed z hoc est impossibile: licet habeat quādā apparentiā: qz oportet saluare rōne z exstia substantiā eius qd auget z diminuit: sed substantia materie nō manet eadē s̄m existentia z rōne. i. s̄m eē z diffinitione in aqua corrupta z in aere ḡnato. ideo enī nō cōpetit ei augeri.

Notandū autē qz existētia z ratio cōpetit māe p̄ formā: ideo s̄m qd mutat formā mutat rōne z eē. Itē notandū qz p̄s cū loquitur hic de materia que est quid cōe aeris z aque nominat ipsum corpus: qz antiqui p̄bi oēs posuerūt mām eē corpus. iō s̄ eos disputās more eoz loquit nominādo mām esse corpus. vtrū autē posuit intelligi qd h̄ Ari. ait de ipso corpeo: forte in declarationibus dicit. Deinde cū dicit.

Notandum

Hec at tria sunt: quoz vnū est quātā. cūqz pte maiorē eē ei⁹ qd auget magnitudinis. vbi gr̄a. si caro carnis z adueniente aliā z tertū vt saluet qz auget z maneat.

Narrat cōditiones augm̄ti vt magis manifesta sint que dixerat. z duo facit: qz p̄mo facit qd dictū ē. 2° qz ex p̄ditionibus augm̄ti appet solutio cuiusdā qōnis. mo uet questionē illā ibi. (Querit autē aliquis.) Circa p̄mū tria facit: qz p̄mo narrat dictas cōditiones. 2° propter predicta cōparat augm̄tū ad generationē z alterationē. 3° per h̄mōi cōditiones augm̄ti redit ad destrūendā cauillationē p̄us positā. 2^a ibi. (Cū ḡnatur.) 3^a ibi. (Sī itaqz erit.) Dicit ergo. qz hec tria sunt que requirunt ad augm̄tū. quoz vnū est. q̄ cūqz pte eius magnitudinis qd auget esse auctā z esse maiorē. vbi gr̄a. si caro sit aucta quelibet ps carnis dz eē aucta. 2^a cōditio augm̄ti est. qz adueniente alio fiat augmentum. 3^m autē ē qz saluet z maneat qd auget. Deinde cū dicit.

t.c.34

Cū generaf quidē aliqd simpliciter z corrupitur. nō manet idē. qd autem augetur: aut alteratur: aut minuitur manet idē. Sed tamen quidem passio aut magnitudo non manet eadem.

Propter ea que dixerat cōparat augm̄tū ad alterationē z ḡnationē. dixerat enī augm̄tū manere. in hac autē p̄ditione augm̄tū puenit cū alteratione: z differt a generatione: ideo ait: qd cū aliqd generatur simplt:

Egidii De gene. 7 cor.

aut corruptif nō manet. cū autē alterat aut auget aut mi-
nuif manet idem qđ auget aut alterat: s; tñ nō manet
eadem passio: nec eadē magnitudo: manet enī qđ alte-
ratur. sed mutat passionem 7 qualitātē procedendo ab
vno in aliā: sicut augmentatū mutat fm quātitatē pro-
cedendo a minori in maiorē. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Si itaq; erit p̄dicta augmētatio p̄tin-
get nullo adueniēte neq; augeri 7 nullo
recedēte dīminuif: n̄ manē q; auget: s;
oz hoc saluare. suba. n. ē augmētatio tal.

¶ Redit ad destruendū cauillationem tactā per condi-
tiones q̄s p̄dixerat de augmēto. dīcēs: qđ si erit p̄dicta
positio va vt dicamus fieri augmentū cū ex aq; fit aer q
est rarior 7 fieri dīminutiones cū ex aere fit aq; que est
dēsior nō saluabunt p̄ditiones augmēti: q; vt p; ponē-
do p̄dicta p̄tinget augmētatio nullo adueniēte: 7 p̄tin-
get aliqd dīminui nullo recedēte. rursus vt p; p̄habita:
p̄tinget nō manere qđ auget: s; oz saluare h. i. has p̄di-
tiones. subiecta enī est. i. supposita est augmētatio esse
talī. supponebat enī p̄us aliq; adueniente fieri augmē-
tū saluari atq; manere qđ auget. **¶** Deinde cū dicit.

¶ Queret autē aliq; 7 quid est qđ auget
vtrū cui apponitur aliquid aut qđ appo-
nitur. vbi gratia. si crus quod auget hoc
maius: quod auget cibus: quare igit nō
ambo aucta sunt. maius enī qđ apponit
7 cui: quēadmodū 7 qñ miscens vinum
aqua similiter enim plus vtrunq;.

¶ Ponit questionē quandā cuius solo h̄r ex predictis:
7 tria facit: q; primo ponit qđ nē. 2. soluit. 3. manifestat
qđ in solone sua posuerat. 2. ibi. (Aut qñ huius.) 3. ibi.
(Silt 7 in alteratione.) Dicit ḡ q; queret aliq; qđ est
qđ auget: vtrū auget id cui aliqd apponit. vbi gr̄a. si
auget crus h̄r: q; efficit maius 7 cui aliqd apponit an
supple auget: id qđ auget: qđ at auget est cibus: 7 qre
nō ambo d̄r aucta. totū. n. v̄r maius qđ apponit: 7 cui
apponit. i. cibus 7 crus. quēadmodū qñ miscē vinū aq;
vtrūq;. i. totū v̄r silt auctū 7 eē p̄s. **¶** Deinde cū dicit.

¶ Aut quoniam quidē hmōi substantia
manet. huiusmodi autē nō vbi gr̄a. cibi.
quoniam 7 hic dominans dicitur in mix-
tione: vt quoniam vinuz. facit enim vini
opus: sed non aque vniuersa mixtura.

¶ Soluit dīcēs. q; aut supple augmētāf crus cui appo-
nit aliqd vt cibus qui apponit: 7 est rō: q; manet: suba
huius. huius aut nō manet substantia. verbi gr̄a. cibi nō
manet substantia. sicut ergo in mixtione dominās dicit
augeri: ita 7 hic. crus aut qđ dīatur 7 p̄uertit cibuz ad
naturā suā est id qđ auget. si ergo miscēat aqua cuz vi-
no 7 vinū cōuertat ad se aquā. vinum dīcēt auctuz qñ
manet. facit enim vini opus: sed illa vniuersa mixtura
aque 7 vini non dīcēt aucta. non enī est aucta aqua
7 vinum: sed solum vinum: cū solum cū ponitur faciat
vini opus: 7 non aque. **¶** Deinde cū dicit.

¶ Similiter 7 in alteratiōe qñ si manet
caro ens 7 quod aliqd est. passio aut ali-
qua existit eoz que scdm se accidētū q
pus passio nō existebat alteratū ē hoc.

¶ Manifestat qđ in solone supposuerat. 7 duo facit s;
qđ dupli manifestat qđ dīcēt. 2. ibi. (Q; at alteratus
est.) supposuerat. n. q; q; nō māet cibus: s; manet crus.
auget crus 7 nō cibus. hoc autē manifestat per silt dī-
cens. q; silt 7 in alteratione: q; manet caro ens: 7 q; est
aliquid p̄manens. passio autē aliqua de nūero eoz acci-
dentium fm se. i. passio aliqua que fm se est accidēs exi-
stet que passio nō existebat p̄ius. ideo. s. alteratū est h.
id est alteratū est subiectū qđ manet nō passio supple q
est de noua introducta 7 nō manet: 7 tūc cōplenda est
rō: videlz q; est silt in alteratiōe 7 augmētatione cū in
alteratiōe: q; manet subz: 7 nō passio: alteratus est h. i.
subm qđ manet. ḡ in augmēto: q; manet crus 7 nō ci-
bus augmētatū erit crus qđ manet. **¶** Deinde cū dicit.

¶ Quomodo autē alteratū est: hoc qñq;
qdē nihil passuz est. neq; alterata ē sub-
stantia. qñq; aut 7 illud. Sed alterās est
p̄ncipiū motus in eo q; augmentat 7
alterat in his mouens qñ 7 ingrediens
gñat vtiq; magis 7 accipiēs illō cōpus.
vbi gr̄a. si ingrediēs fiat vtiq; id sp̄e oz cō-
ruptū eē hoc patiēs 7 mouēs nō in hoc.

¶ Manifestat hoc idē alio mō dīstīngendo de p̄ncipio
alterato dīcens. id quo alteratum est hoc tale p̄ncipiū
alteratū: qñq; quidē nihil est passuum: neq; alterata
est substantia eius. i. vni p̄ncipiū effectiū alterationis
est alterās alteratū vt aīa vegetatiua. aliud alterās al-
teratū vt cibus. iō subdit q; qñq; 7 illud supple qđ al-
terat alterat: alterās ergo p̄mū qđ est p̄ncipiū motus:
vt aīa vegetatiua est in eo qđ auget 7 alterat: s; in his
id est in alteratibus alteratio: iō est mouēs qñ est igre-
diens. iō enī cibus alterat: q; ingrediēt mēbzū: 7 trāsit
in subam eius: q; si cibus eēt accipiēs id corpus. i. reci-
peret formā illius corporis ad qđ trahit. i. si reciperet
formā carnis exis p̄ se: 7 vt ingrediēs ad mēbzū gene-
rare vtiq; magis. i. eēt ibi gñatio magis q; augmētū.
verbi gr̄a. si cibus ingrediēs fiat vtiq; sp̄s. i. accipiat
illā sp̄m 7 illā formā carnis ad quā ingrediēt: 7 h̄ pa-
tiens corruptif: ita q; est mouens nō h. i. nō ad formam
p̄p̄iā: sed mouet ad formā carnis: vel mouens nō in
h̄ q; mouēs p̄ncipale. i. aīa vegetatiua. cū non in h. i. in
cibo: sed in carne. **¶** Notādū ex verbis p̄bi h̄r: q; cuz
duplex sit alterās vni inalteratū aliū alteratū. alterās
inalteratū est in carne nō in cibo: iō caro manet: cibus
aut qđ est alterās alteratū nō manet: 7 tūc supponēda
est rō eius q; caro auget q; manet 7 nō cibus. **¶** Itē
notādū q; accipe aliqd formā carnis pōt itelligi dupl̄
vel p̄ se exis: 7 tūc est gñatio: vel vt cōiunctū alteri: 7
tūc est augmētū. vt infra dīcēt. cibus ḡ accipit formā
carnis: sed accipit eā nō p̄ se existens: sed vt coniungit
mēbzū. iō dīxit p̄s. q; si cibus nō eēt ingrediēs ad cor-
pus qđ est mēbzū 7 accipiet formā ei⁹ magis vtiq; eēt
gñatio q; augmētū. **¶** Itē notādū q; cū cibus ingrediēt
ad mēbzū resoluit in p̄tes subtiles: 7 q; corpus subtile
pōt dīci sp̄s: iō in illa transgressiōe potest dīci factus
sp̄s: iō cuz aliqui textus habeant. si cibus ingrediens
fiat vtiq; spiritus: 7 aliqui habeant. fiat vtiq; species.
si considerentur p̄dicta vtrūq; exponi potest.

¶ Quoniam autē de his quesitum est
sufficienter oz questionis tenta-
re resolutionem inuenire.

¶ Postq; philosophus venatus est p̄ditiones augmē-
ti ingrendo

Notā
dum.

Notā
dum.

inquirēdo z arguēdo. In pte ista exequit de inten-
to soluēdo z veritatē determinādo. z duo facit: qz pri-
mo pnuat se ad dicēda. 2° exeq^t de pposito ibi. (Sal-
nant es manere id.) Dicit ergo qm̄ questū est. i. querē-
do z arguendo questū est sufficienter de his que reg-
runtur ad augmentū opz deinceps tēptare inuenire so-
lutionem questionis. **¶** Deinde cū dicit.

**¶ Saluātes manere id qd̄ auget z ad-
ueniēte aliquo augeri. recedēte at̄ dimi-
minui. Adhuc aut̄ qd̄cūqz signū sensatū
aut maius aut minus gñatū est: z nō va-
cuū eē corpus. neqz due magnitudines
in eodem neqz incorporeo augeri.**

¶ Exequit de proposito. z duo facit: qz pmo narrat cō-
ditiones augmēti. 2° dat modū augmēti saluādo cōdi-
tiones illas. 2ª ibi. (Suscipiēdū determinātes.) Ad eui-
dentiā autē pme partis notādū qz quedā conditiones
augmēti requirunt ad augmētū tanq̄ saluāda. quedā
vero tanq̄ vitāda. saluāda enī sunt tria. pmo qz maneat
id qd̄ auget. 2° qz augeri fiat aliquo adueniēte: z dimi-
nui aliquo recedēte. ad h̄ aut̄ saluādū est tertū qz que-
libet pars aucti sit aucta z diminuta: ita qz augmentū
sit generatū maius fm̄ qd̄cūqz signū sensatū. i. fm̄ quā-
cūqz pte formale z diminutū sit generatū minus cōdi-
tiones aut̄ vitāde sunt tres. pmo qz nō sit vacuū corp^s.
scd̄o qz nō sint due magnitudines in eodē loco. 3° qz nō
pungat augeri adueniēte incorporeo. **¶** Deinde cū dicit.

**¶ Suscipiēdū determinātes p̄us vnū
qd̄qz qm̄ anomiomera augē. cū homio-
mera augē. cōponit̄. n. ex his vnū qd̄qz.**

¶ Dat modū augēdi saluās p̄ditiones p̄dictas z ondit
augmētū fieri nō p vacuū: nec pp̄ eē duo corpa in eodē
loco: nec adueniēte incorporeo: sed qz attrahit̄ alimentū
ad singulas ptes formales ipsius aliti: fm̄ que modū
saluans oia que regunt ad augmētū. duo ḡ facit: qz p̄
fm̄ dictū modū saluat oēs p̄ditiones augmēti. 2° qz per
alimentū saluare nitit̄ p̄ditiones illas que requirunt ad
augmētū. id̄ de ipso alimēto mouet q̄sdā qōnes. 2^a ibi.
(Querit at̄ aliq̄s.) Circa p̄mū tria facit fm̄ qz tres cō-
ditiones sunt saluāde. p̄ enī saluat qz quelibet ps aucti
est aucta. 2° quō manet id qd̄ auget. 3° quō adueniēte
aliquo sit augmētū. 2^a ibi. (Oportet at̄ itelligere.) 3^a ibi.
(Maius aut̄ toto.) In saluādo quālibet pte aucti eē au-
ctā tria facit: qz primo ondit quō fiat augmētū. 2° disti-
guit inter partē mālē z formale. 3° ex his que dixerat
determinat veritatē intentā. 2^a ibi. (Deinde qz caro.) 3^a
ibi. (Quātūcūqz igit̄.) Dicit ḡ qz suscipiēdum est quō
p̄sit saluari p̄ditiones tacte. sed anteq̄ hoc fiat d̄termi-
nemus p̄us vnū qd̄qz quō auget. nā anomiomera: id est
corpa partiū dissimiliū augent̄ cū augent̄ homiomera
id est corpa similiū partiū. vnū qd̄qz enī dissimiliū partiū
cōponit̄ ex his que sunt similiū partiū. manus. n. que
est dissimiliū partiū: qz quelibet ps manus non est manus
cōponit̄ ex his que sunt similiū partiū: qz cōponit̄ ex carni-
bus ossibus: z neruis q̄ sunt similiū partiū. quelz enī pars
carnis ē caro z ossis os: z nerui neruus. pp̄ qd̄ augmē-
tatis carnibus ossibus z neruis: que sūt similiū partiū: z
cōponit̄ manū augmētā z manus. **¶** Deinde cū dicit.

**¶ Deide qd̄ caro z os. z vnaqzqz taliz
ptiū ē duplex: quēadmo^m z alioz in mā
spēs hñtiū z. n. mā d̄ z spēs. caro aut os.**

¶ Ponit quādā distinctionē de pte fm̄ formā: z h̄z ma-
teriā. **¶** Ad cuius euidentiā notādū qz ps h̄z formā. d̄
oē illud qd̄ in se acceptū pōt habere actionē tales: z in
se cōsideratū h̄z formā talis. ps vō fm̄ materiā est illa
que nō nisi p̄iuncta pōt h̄re actionē talē. ex quo appa-
ret qz nō quelibet ps q̄tūcūqz minima est ps fm̄ for-
mā: qz possēt accipi ita modicū de carne: qz si accipere-
tur minus: iā nō haberet actionē carnis: vel nō rema-
neret ibi species carnis: sed quelibet ps quātūcūqz mi-
nima est pars fm̄ mām. nulla est enī ps adeo modica
in qua nō reseruet species carnis: vt est cōiuncta al̄. h̄z
nō seruaret̄ ibi talis spēs si acciperet̄ fm̄ se. z qd̄ dictū
est de carne intelligendū est de oibus hñtibz formaz
in mā. p̄dictā enī distinctionē oibus istis rebus mālibz
adaptare possumus: qz est vinū fm̄ spēs z fm̄ mām: vt
dicat̄ vinū: vel lapis fm̄ spēs qd̄ in se acceptū h̄z actio-
nē vini: vel lapidis. fm̄ mām vō que vt alteri cōiuncta
h̄z actionē talē. hoc viso leue est imaginari quō sit au-
gmētū. In augmēto. n. trāsmutat̄ cibis ad singulas p-
tes mēbz ad singulas ptes q̄tūcūqz minimas: s̄z ad ta-
les ptes in qbus possit reseruari v̄tus z actio p̄uertēdi
ad se trāsmittit̄ alimentū: z qz tales ptes sūt fm̄ formā
fit trāsmittit̄ ad quālibet pte fm̄ formā: z auget̄ queli-
bet pars fm̄ formā: nō aut̄ quelibet fm̄ mām: qz nō fit
trāsmittit̄ ad ptes minimas: in quibus nū possit reser-
uari virtus: z actio p̄ que fiat p̄uersio alimēti. pmo er-
go premit̄ talē distinctionē que est caro: z os: z vna-
queqz taliū partiū ex quibus cōponit̄ aīa est dupl̄. vide
licet fm̄ spēm: z fm̄ mām: qz quēadmodū distingūdū
est in alijs rebus mālibz: qz vnū qd̄qz alioz habētūz
spēm z mām pōt distingui h̄ fm̄ spēm z h̄ fm̄ mām.
est enī lapis fm̄ speciem: z fm̄ mām: z vinū z fm̄ spēs
z fm̄ mām. z sic caro z os distingūda sunt. est enī ca-
ro mā: z caro spēs: z os mā z os spēs. **¶** Deide cū dicit.

**¶ Qualēcūqz igit̄ partē augmētari z ad-
ueniēte aliquo secūdū quidē spēs est cō-
tingēs scdm̄ autem materiā non est.**

¶ Premisso qz etherogenea vt manus z caput augent̄
p̄ homogēna. i. p̄ corpa similiū partiū. z ondit qz caro z
os talia similiū partiū d̄nr dupl̄: fm̄ spēm z fm̄ mate-
riā: determinat h̄ veritatē intentam quomodo h̄ corpo-
ra similiū partiū augentur fm̄ quālibet ptem. nāz quā-
libet partē taliū corporū augeri adueniente aliquo est
cōtingens z est verū fm̄ speciem: nō autem est verum
fm̄ materiā. **¶** Deinde cum dicit.

**¶ Oportet aut̄ intelligere quēadmodū
si aliqz mēsurabit eadē mēsurā aquā. sp̄
enī aliud z aliud qd̄ generat̄. sic vtqz au-
gmētā materia carnis: sed non partiū
cuiuscūqz aliquid generatur. Sed hoc
quidē defluit. hoc autē aduenit forme:
aut z cuiuscūqz speciei particule.**

¶ Ostenso quō quelibet pars aucti est aucta: qz est ve-
rū fm̄ spēm nō fm̄ materiā. ostendit quomodo opz
saluari z manere idē qd̄ augetur z qd̄ minuitur idem
fm̄ formā nō fm̄ materiā. duo autēz facit. qz pmo fa-
cit quod dictū est. 2° redit ad manifestandū quō queli-
bet pars aucti est aucta: adducens quoddā idoneū exē-
plum ad p̄positū. ibi. (In anomiomēris.) Ad euiden-
tiā aut̄ pme ptis notādū qz forma magis cōtinet ma-
teriaz q̄ materia formā. vnde sic circa finē pmi de aīa
scribitur qz aīa magis p̄tinet corpus q̄ corpus aīaz sic

Non dū

T. c. 36.

T. c. 37
T. c. 90

T. co.
39.
T. co.
36.
T. co.
38.

Egidii De gene. 7 cor.

ergo imaginari debemus qd qd dicitur uiuit aial ta diu ma-
net idē fm aiaz: z fm forma: sed tñ aia z forma aialio
lz semp maneat eadē: aliqñ tñ est in plurimi materia:
vt cū aial auget: aliquādo in pauciori. vt cū minuit. for-
ma ergo manet eadez. mā uero fluit z refluit. id aut: qd
oz sic itelligere augmētū: quēadmodū si aliquis men-
suraret aquā eadē mensura: vt eodē corio: siue eodem
vire: qz si ab eodē vire flueret z reflueret aq: semp aliō
z aliō ageret: qz semp alia z alia aqua flueret z rufue-
ret: sed supple nūc cōtinēs aquas semp maneret idē.
sic utiqz cū augmentatur aliquid materia carnis fluit
z refluit: sed cōtinēs hmōi materiā semp manet idēz.
Ideo ait qd cuiuscūqz partiū fm formā aggenerat ali-
quid: sed partes fm materiā hec quidē defluit hic autē
aduenit: ita qd materia non manet: sed defluit z adue-
nit formā qd materia non manet: sed defluit z aduenit
forma aut supple manet z cuiuscūqz pticule spēs: z sint
aliquid aggenerat manet: s̄ id qd auget manet fm for-
mam non fm materiam. Deinde cū dicit.

L.c.37 **In anomomeris autē hoc magis ma-
nifestū. verbi grā. manus quoniam ppor-
tionaliter auctum est manifestum.**

Redit ad ostendendū quōo quelibet pars aucti est au-
cta: z duo facit: qz pmo adducit quoddā exēplū ad pro-
positū. 2° ostendit illud exēplū esse idoneū z bonum
ibī. (Materia enim alia.) Dicit ergo qd b. s. videre quō
quelibet ps aucti est aucta est magis manifestū in ano-
momeris. i. in corpibus dissimiliū partiū. verbi gratia. in
manu vř qd organū manus pportionaliter est auctus:
qz pportionalr quilibet digitus: vel quilibet ps manus
auget: qd nō eēt nisi ad quālibz pte trāsmittet alime-
tū: z quelibet ps eēt aucta. Deide cū dicit.

**Materia enim alia ens manifesta ma-
gis hic q̄ in carne z homiomomeris.**

Ostendit hoc exēplū esse cōueniēs z idoneus: z trīs
facit: qz pmo facit qd dictū est. 2° qd dixerat pbat. 3° cō-
cludit pncipale intentū. 2° ibī. (Ideo z mortui.) 3° ibī.
(Quapropter est quidē.) Dicit ergo qd materia que est
alia ens z differens a spē est magis manifesta h. s. in ma-
nu z brachio: z in alijs que sunt dissimiluz partiuz q̄ in
carne vel in osse: vel in alijs homiomomeris q̄ sunt s̄ltuz
partiū: z qz in istis sunt magis manifesta que sunt fm
spēm: z que sunt fm mām. ideo in talibus est manife-
stū qd diximus: videlz quōo quelibet ps aucti est aucta
z quōo qlibet ps fm spēs auget. Deide cū dicit.

**Ideo z mortui magis videtur esse ca-
ro z os quā brachium z manus.**

Probat qd supposuerat. dixerat enī qd in manib⁹: z
in talibus que sūt dissimilū partiū est magis manifestū qd
est fm mām: z qd nō: vel qd est fm spēm: vel qd non:
q̄ in his que sunt similitū partiū. **A**d cuius euiden-
tiā notādū qd actio facit scire formā: z qz actio manus
z brachij z hmōi organozū qz est mouere: z agere ali-
q̄ actiōes extrinsecas est magis nota: q̄ actio carnis:
vel ossis: quoz est cōuertere alimētū z agere actiones
extrinsecas: z ideo mortui magis vident eē caro: z os
q̄ manus z brachij. fm enī intentionē phi mortui ni-
hil taliū sūt: z nihil taliū hnt: qz fm ipsuz caro mortua
nō est caro: nec manus mortua est manus nisi equoce:
tñ nō est ita notē carnē mortuā nō esse carnē: sic manū
mortuāz nō eēt manū: qz nō est ita nota actio carnis sic
actio manus: ergo eo ipso qd caro mortua magis appa-
ret caro q̄ brachij mortuū appareat brachij. pbatuz

Notāndū

est qd fuit suppositū: videlz qd i carne z osse magis latet
quid est fm speciem: z quid fm materiam q̄ in manu
z brachio. Deinde cū dicit.

**Quapropter est qd sic q̄stūcūqz carnis
auctū est: est et vt nō. fm spēm qdē enīz
quodcūqz aduenit: fm materiam.**

Cōcludit cōclusionē itentā: videlz q̄cūqz pte carnis
esse auctā: z qd cūqz signū esse auctū. est autē vt sic. est
autē vt nō: qz fm spēm vnicuiqz parti aliqd aduenit z q̄
libet ps est aucta: s̄ fm mām nō. Deinde cum dicit.

Maius autēz totū gñatur adueniēte t.c.38.
**aliquo qd vocatur cibus: et p̄trariū trā
smutante in eadē specie. verbi grā. si sic-
co adueniat humidum. cū autē adueniat
transmutatur humidum et generat sic-
cum. Est quidez sint simile simili augmē-
tatur: est autem et dissimili.**

Ostenso quōo saluat vna cōditio augmenti: vt quomō
quelibet ps aucti est aucta: qz quelibz ps fm formā nō
fm mām. z oīso quōo manet id qd auget z diminuit:
qz manet fm formā nō fm mām: cū mā fluat z refluat
ostēdit quōo adueniēte aliquo fit augmētū. oīcēs. qd totū
mēbrū gñat maius adueniēte aliquo qd vocat cibus.
z huiusmōi cibus in pncipio est s̄rius ipsi mēbro dico
trāsmutāte ipsuz cibū in spēm eadē. i. in spēs p̄p̄riā. qz
trahit ipm ad mām suā. vbi grā. si mēbro sicco aduenit
at alimētū humidū cū aduenit tale: tale mēbro sicco
trāsmutat in nām mēbrū: z generat z efficit siccum qd
erat p̄us humidus. z ex b̄ soluta est q̄stio quā antiqui
difficilē reputabāt: vřz auget aliqd p̄ s̄ile. vř dissilē.
nā vno mō s̄ile auget a s̄ile. alio mō a dissimili. alimen-
tum enī per qd fit augmentū in pncipio est dissimile. in
fine simile. **N**otandū autē qd p̄hs sigillatim ostendit
quomodo saluantur cōditiones saluande in augmēto.
qz ostendit quomō quelibet ps aucti est aucta. z quō-
mō manet illud qd auget. z qd aliquo adueniēte fit au-
gmentū. Quōo autē vitant p̄ditiones vitāde nō ostēdit.
qz potest esse per habita manifestū. nā cū fiat augmen-
tum per cibū. z cibus sit corpus: nō fit augmentū adue-
niente incorporeo. rursum cū auget mēbrū. qz conuer-
titur cibus in ipsum. nō fiet augmentū per vacuitatē. sed
per cibi conuersionē. Amplius cū nō conuertat cibus
in mēbrū. nisi qz culibet parti fm formā aduenit ali-
quid ipsius cibi. cū ex hoc nō sequat duo corpora esse
in eodē loco. nō oportet qd sint duo corpora in eodē lo-
co. si debeat fieri augmentum.

**Notā-
dum.**

Teret autēz aliquis quale oz eē t.c.39.
**ex quo auget. Manifestū utiqz
qm̄ potentia est illud. vbi grā. si
caro potentia carnē: actu autē aliud: cor-
ruptio utiqz hoc caro generatum est.**

Post q̄ p̄hs dedit modū augmētū ostēdendo augmē-
tuz fieri per attractionem alimētū ad suas partes for-
males fm quē modū absqz incōueniēti aliquo saluant
que regunt ad augmētū. In pte ista mouet quasdam
q̄ōnes circa alimētū z alitū. z duo fac. qz pmo mouet
q̄ōnes p̄dictas. 2° qz ad augmētū cōcurrit tā gñatio q̄
nutritio. cōpat augmētū ad gñationē z nutritionē. ibī.
(Quantū autē nulle.) Circa p̄mū duo facit. qz p̄ mouet
q̄ōnem de alimēto fm qd patit ab alio. 2° mouet que-
rionem

t.c.41.

tionē de eo put alituz patif ab ipfo. ibi. (Qd igit 7 ab hoc.) Circa primū duo facit: qz primo ostendit quomō alimētū patif ab alito qd puerit in ipfo. 2.º dat moduz huius pueritionis ibi. (Nō igit h est.) Dicit ergo qz queret aliquis quale eoz esse quo auget. i. alimētū quo ali qd auget. 7 soluit qd alimētū est potentia id qd auget. verbi grā. si caro est illud qd auget per alimētū: opoz tet ipsum alimētū esse potentia carnē. actu autē aliō: qz corrupto h. i. alimēto generatū est: id qd est caro. ex quo apparet qd alimētum patiatuz: qz corrumpitur. 7 conuertitur in alituz. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Non igitur hoc ipsum scdm se. generatio autem esset non augmentatio: sed quod augetur hoc.

¶ Dat modū conuersionis: nā qd in cibo generat forma carnis potest intelligi dupl'r: vel qd cibus p se existat 7 accipiat formā carnis: vel qd hmoi cibus nō p se existit: sed p iunctus mēbro accipiat talē formā. igit in augmēto hoc ipsum alimētū nō fm se existens conuertit in carnē: qz tunc esset generatio nō augmētatio: sed quod augetur est hoc supple qd in se manet 7 cōuertit ad se alimētum. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Quod igitur 7 ab hoc est patiens. aut etū ē aut mixtū. quēadmodū si qs vino supfundat aquā: hoc aut pōt vinū facere: qd mixtū est. quēadmodū ignis facit vstū tangens vrēda. Ita in eo qd auget 7 est actu caro qd inest augmētatiū ad ueniente potētia carne facit actu carnē.

¶ Oñso qño mēbrū agit in cibū: ostendit qño patif ab eo. 7 duo facit: qz pmo facit qd dictū est. 2.º assignat moduz talis passionis ibi. (Igit simul ente.) Dicit ergo qd autctū igit. i. mēbrū qd auget est patiens ab hoc. i. ab alimēto. 7 soluit aut mixtū. i. patif mixtionē quādā. nāz quēadmodū si aliqs vino pfundat aquā: h qd mixtum est pōt facere qd vinū. i. pōt facere opa vini: s; tñ nō est vinū purū: sed vinū mixtū: ita alimētū puerituz in carnē facit carnē mixtā: qz nō est caro ita pura sicut pus: 7 si querat qño caro pōt ad se puertere alimētū. dicemus qd quēadmodū ignis tāgens vrēda facit id qd tāgit vstū. i. adustū 7 ignitū ita in eo qd auget qd est actu caro augmētū. i. alimētū qd inest sibi: 7 qd aduenit ei facit ipsum actu carnē. alimēto dico adueniente exite carne potētia. q. d. qd sicut ignis: qz est actu talis fact potētia ignita. ita mēbrū qd est actu caro facit cibū: q est potētia caro actu carnem. **¶** Deinde cū dicit.

¶ Igitur simul ente si eniz seorsum gñatio est. Est eni ignē facere ad existentē adiungētes ligna: sed sic quidem est augmentatio. quando autez ipsa ligna per se inceduntur generatio est.

¶ Dat modū illius passionis. nā h mō mēbrū patif a cibo mixtionē quādā: qz cibus simul mēbro cōiungit. ideo ait. simul igit ente. si enim alimētū seorsuz 7 separatū acciperet formā carnis vt superius dicebat generatio ect. est itaqz. i. cōtingit duobuz modis ex lignis facere ignē: vno modo qd ad ignē existentē adiungantur ligna: 7 sic quidē illud est augmentatio: s; si ipsa ligna p se incederent esse gñatio. sic si cibus acciperet formā carnis per se existentis generatio esset: sed si sit coniu-

tus membro augmentatur. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Quantum autē vniuersale quidē non gñat. quēadmodū quidē nec aial nec qd ē homo: nec aliqd singulariū: sed vt hic vniuersale: illic autem quantum. T.c.40

¶ Determinat de augmento p cōparationē ad generationē 7 nutritionē. 7 duo facit: qz p cōparat augmentū ad gñationē. 2.º ad nutritionē. ibi. (Caro aut.) Dicit ergo qd simile est de generatione 7 augmētatione: qd nūquā generat: nec sit qñtū vniuersale: sicut generat aial vlc: nec homo nec aliquid aliud singulariū talū quale singulare est hmoi. p̄suetudo autē est pbi appellare speciem singularem respectu generis. cū ergo ait qd non generat: vlc nec singulare intendit qd non generat genus nec spēs. alia at littera. vbi nos hēmus nec. h3 nisi. 7 tē est planus textus: qz nō gñat vlc nisi aliqd singulariū 7 tūc exponēdū est singulare pro indiuiduo non p spē addit aut qd sicut h: vt in gñatione sit vlc: ita illic generat quātū: siue gñat qui est quātus: 7 qd est quātū: qz generato qñto particulari generat quantū vniuersale: sicut generato particulari homine generat vniuersalis homo. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Caro autē aut os aut manus 7 horuz homiōmera adueniēte qdē aliquo quāto: s; nō carne quāta. **¶** Scdm igit qd potētia vtrūqz. vbigrā. qñta caro sic auget: eteni quātā oz gñari 7 carnē. fm id eni qd solū suba caro nutrit. eteni sic differunt cibus 7 augmentatiū ratione. T.c.41

¶ Cōparat augmētū ad nutritionē: 7 duo facit: qz p facit qd dictū est. 2.º dat causam tam augmenti qz nutritio nis. ibi. (h spēs si mā.) Circa p̄mū tria facit: qz pmo cōparat nutrire ad augere. 2.º dat differentiā inter ea. 3.º cōcludit nutrimentū 7 augmētū aliquo modo esse eadem aliquo modo diuersa. 2.º ibi. (Ideo nutrit.) 3.º ibi. (Et nutrimentū.) Dicit ergo qd caro 7 os que sunt corpa filius partū: 7 manus que est quoddā totū ad hozz homiōmera id est ad carnē: 7 os. 7 ad corpa que sunt de nūero talū filium partū. talia aut augent aliqñto adueniente: sed nō carne qñta in actu. cibus. n. qd auget 7 est caro qñta in potētia: 7 fm qd potētia vtrūqz auget 7 nutrit. vbi grā. nā fm qd est caro qñta auget. opz enim augmētari carnē qñtā. i. carnē magnā siue carnē maiorē ad h vt fiat augmētū. fm id aut qd est solū caro nutrit 7 illo mō differunt cibus 7 nutrimentū. qz alia rōne sit augmentū. 7 alia nutrimentū. **¶** Deinde cū dicit.

¶ Ideo nutrit qs quousqz saluat 7 diminuit. augmentat autē non semper.

¶ Dat quādā dñam inter augere 7 nutrire. dicens. qd quousqz diminuit aial. 7 etiā quousqz saluat. semp nutrit. qz semp generat caro. s; nō semp auget. qz nō semp generat caro quāta. i. caro magna siue caro maior. aliqñ eni est maior deperditio qz restauratio: 7 tūc h ex nutrimento gñet caro. non tñ efficit caro qñta. i. magna cū restauratio sit minor deperditione. **¶** Notādū autē spāliter p̄m dixisse qd quādū diminuit aial: 7 et quādū saluat qd semp nutrit. qz nō est dubiū qñ cū augmētatur nutrit. Cū generatio carnis qñte presupponat generationē carnis. sed dubiū forte esset vtrū cū diminuitur vel etiam vtruz quādū viuunt animal possit dici qd nutritur. **¶** Deinde cū dicit.

Nōndū

Et nutrimentū augmentationi id idē est quidē esse aut aliud. Scdm id enī qd id qd aduenit potentia quanta caro augmentatiū carnis est. scdm id autē qd solum potētia caro nutrimentum.

Clōdit nutrimentū z augmētū esse aliq̄ mō aliud. dicens. qd nutrimentū est id idē augmentationi: qz idē est subiectū vtriqz fm rem z essentia: tñ fm rōne z fm esse est aliud. nā fm qd aduenit mēbro: z est caro quāta potentia est augmentū carnis. fm vō qd est solū potentia caro nutrimentū facit.

Deinde cū dicit. **H**ec autē species sine materia: vt imaterialis potētia aliqua in mā est. similiter autē z aliud quodcūqz organū. si autem aduenit aliq̄ mā ens potētia imaterialis habens z quātū potētia he erūt imāles maiores. **S**i autē amplius facere nō pōt: s; vt aqua vino semp amplius: mixta in sine aquaticuz facit z aquā. tunc diminutionē faciet quanti spēs at manet.

Assignat cām tā nutrimenti q̄ augmētū. causa enī horum est natura aialis: sed natura aialis pōt mihi dicere vel mām tñ vel formā tñ: vel cōgregatū ex vtroqz: z qz actiōes sunt suppositoꝝ tota nā aialis est qd opatur in cibū z cōuertit ipsum: z h; a tota nā sit huiusmōi actiō: est tñ a tota nā rōne forme: non rōne mae: ita qd pncipale in actione est forma. iō ait qd hec cā nutrimentū z augmētū est spēs. i. forma z nā carnis siue mā: quia rō z pncipiū huius actionis non dz attribui mae: sed aliqua potētia vt est imaterialis. i. vt est formalis siue ipsa forma que h; esse in mā est cā huius nutrimenti z augmētū: z qd dictū est de carne dictū est de manu z de quocūqz alio organo: siue de quocūqz mēbro: qz nā z forma exis in tali mēbro est rō augēdi z nutriēdi. iō ait: qd si aduenit mēbro siue carni aliqd qd est ens in mā z ens in potētia respectu eius vt cibus qui est caro in potētia: tunc potentia imaterialis. i. potētia z virtus formalis: siue spēs z forma sic hñs virtutē z potentia qua possit facere potētia quātū. i. potētia magnū: vt qd possit plus cōuētere q̄ fiat deperditio erunt augmentuz: z he partes imateriales erunt maiores: qz forma erit in pluri materia. cū aut nō pōt amplius facere tūc deficit augmentū: vel etiā deficit aial: tanta pōt eē debilitatio virtutis. sic etiā imaginari debemus qd alimēto semper generat caro mixta z impura z ppter huius impuritātē: ita debilitat virtus qd nō pōt plus conuētere: vel etiā nec tñ q̄ta sit deperditio: z tūc cessat tps augmētū. ad vltimū aut debilitat in tñ qd nō pōt vltius puertere: z tūc deficit z morit aial. vn de est sicut aqua vino mixta que semp amplius mixta in sine facit vinū aquaticū z q̄st aqua: z tunc q̄st erit caro aquatica z impura faciet diminutionem quātū: qz cessabit tēpus augmētū cū nō possit plus restaurare q̄ fiat deperditio. nā qz non statim cū cessat augmentum deficit aial. ideo species z forma manet: sed ad vltimū. vt dictū est. opz qd totū fiat aqua z qd animal deficiat.

I. c. 34

Quoniam autē oportet p̄mū de mā: z de vocatis elemētis dicere siue sint siue non: z vtrū sempiter-

nale vnum quodqz aut generat quatr. z si generat vtrū exinice generet omnia eodē modo aut aliquod p̄mū eoz vnuz est. **N**ecessē est vtiqz p̄s dicere de quibus indeterminate dicitur nunc.

Ut dicebat supius in hoc libro intendit p̄s determinare de ipsa generatione: z de alijs motibus annexis. In scdo vō de ipsis naturaliter generatis. Determinabit enī. in 2° de materia z de elemētis quō ex se inuicē naturaliter generant: z qz determinare de tactu: z de actione z passione z de mixtione deseruit tam generationi de qua determinat in ipso q̄z z ipsi generatis de quibus determinat in 2° iō anteq̄ incipiat mām scdi libi bz exequit de predictis: z duo facit: qz p̄mo ostēdit qd determinare de actione z passione z tactu z mixtione spectat ad p̄s negociū. 2° exequitur de pdictis. 2° ibi. (Pncipiū autē.) Circa p̄mū duo facit: qz p̄mo ostēdit qd determinare de predictis spectat ad presens negociū: qz deseruit materie scdi libi. 2° ostēdit qd determinare de talibus deseruit ipsi gñationi: de q̄ tractat in p̄ libro. 2° ibi. (Est aut cōgregatio.) Circa p̄mū duo facit: qz p̄mo facit qd dictū est. 2° assignat cās dicti. ibi. (Dēs enī g elemēta.) Dicit ergo qd in 2° restat dicere p̄mū id est pncipalr de mā z de vocatis elementis siue sint huiusmōi elemēta siue non. z dato ea esse ostēdet vtrū vnūqz qz elemētoꝝ sit sempiternū aut gñat: q̄tr. i. ali quatr vnū ex alio: vtrū eodē modo generent oia ex se inuicē aut eoz elemētoꝝ est aliqd vnū p̄mū. **D**e elemētis enī fuit triplex opinio apud antiquos. quidam p̄^o op. enī posuerūt oia elemēta ingenerabilia z incorruptibilia: vt empedocles z sui sequaces. Quidā aut dixerūt solū vnū elemētū esse tale: z fm hunc modū oia elemēta acceperūt iudicē preter terrā: qz nullus dicit illd corpus incorruptibile z pncipiū oium eē terrā: s; aliq dixerūt ipsuz esse ignē aliqui aerē aliqui aquā. Quidā vero posuerūt oia elemēta generabilia z corruptibilia p̄mū z eodē modo: qz nulli elemētoꝝ posuerūt pncipiū oium: sed aliqd mediū iter ea dixerūt esse alioꝝ pncipiū: qualitercūqz tñ elemēta sunt generabilia si de ipsis elemētis generatis volumus tractatuz facere. necē est vtiqz dicere p̄s de illis de quibus nūc ab antiqs dicitur indeterminate. i. necesse est dicere de mixtione tactu actione z passione: qz antiq de talibus nō p̄tulerūt de terminata sententiam. **D**einde cū dicit.

Omnes enī qui elemēta gñantes z q̄ ex elemētis segregatiōne vtuntur z cōgregatiōne z facere z pati.

Manifestat qd dixerat dicens. qd oēs gñantes elementa z ea que sunt ex elementis vtunt cōgregatiōne z segregatiōne: z ita mixtione vtuntur z tactu: qz in cōgregatiōne quedā mixtio z quedā tactus reseruat. determinare ergo de istis deseruit ipsis elemētis generatis. in quantum antiqui determinando de eis vtabantur istis z non manifestant quid nomine talium impoztabatur.

Deinde cū dicit.

Est at cōgregatiō mixtura quō at misceri dicimus nō dterminatū ē manifeste.

Ostēdo qd determinare de predictis deseruit ipsis elementaribus corpibus generatis. In parte ista ostēdit qd determinare de his deseruit ipsi generationi simplr sumpte. z qz in p̄mo libro magis determinat de generatione simplr. in 2° libro magis de gñatiōe hac. vt de generatione

neratione elemētoꝝ. iō ostensuz est quō tractatus iste deseruit materie scōi libri. nūc autē restat ostēdere quō deseruiat materie p̄mi libri. Circa q̄b̄ tria facit: qz p̄mo ostendit hoc de mixtione. 2° ostendit hoc de agere z pati. 3° de tactu. 2ª ibi. (Sed nec alterari.) 3^a ibi. (S3 si de facere z pati.) Dicit ergo qz p̄gregatio est mixtura quedā: z supple: qz s̄m op̄ionē oluz antiquoꝝ generatio quedā p̄gregatio est. vel ē s̄m veritatē cōgregatio z segregatio ad generationē faciūt: qz segregata z congregata existunt leuiter generabilia z corruptibilia. cū autē sit ab alijs p̄his determinatū māifeste quē admodū p̄tingit aliqd misceri z cōgregari. congruum est supple qz nos determinem⁹ z ostēdamuz quō sit mixtio: cū hoc de p̄uat ipsi ḡn̄ationi. Deinde cum dicit.

Sed nec alterari possibile nec segregari z p̄gregari nullo faciēte aut patiēte.

Ostendit h̄ idē de agere z pati z duo facit: qz primo ostēdit hoc ex parte modi s̄m quem sit generatio. 2° ex parte mālis p̄ncipij q̄b̄ in ḡn̄atione subijc̄t̄ ibi. (Et enī plura.) Generatio autē sit p̄ hunc modū: videlz per congregationē z segregationē: vel saltē sit p̄ ipsam alterationē: qz nō est possibile generationē realē esse nisi p̄cedat alteratio: cuz non sit possibile neqz alterari neqz segregari z p̄gregari nullo faciēte: n3 patiēte: d̄terminādū ē supple de ipsa actiōe z passiōe. Deinde cū dicit.

Et enī plura elemēta faciētes ḡn̄ant ī faciēdo z patiēdo adinūicem.

Declar̄ h̄ idē ex pte mālis p̄ncipij q̄b̄ in ḡn̄atiōe subijc̄t̄ z duo facit: qz p̄ ostēdit h̄ q̄tū ad ponētes plura p̄ncipia mālia. 2° q̄tū ad ponētes vnū tantū. ibi. (Quāuis ex vno.) Dicit ḡ qz facientes plā elemēta mālia ḡn̄ant ī patiēdo z faciēdo adinūicē. ḡ ē s̄m sic ponētes d̄terminādū est de actiōe z passiōe. Deinde cū dicit.

Quāuis quidē ex vno necesse ē dicere factionē. z hoc recte dicit Diogenes qm̄ si nō essent ex vno oia nec esset facere z pati adinūicē. verbi gr̄a. calidū infrigidari: z hoc calefieri rursus. nō enī caliditas z frigiditas trāsmutant̄ adinūicem: sed manifestū quoniam subiectum.

Ostendit h̄ idē q̄tū ad ponētes vnū māle p̄ncipij. z duo facit: qz p̄mo facit q̄b̄ dicitū est. sc̄do p̄cludit quō se h3 vnitas materialis p̄ncipij ad actionē z passiōez ibi. (Qua p̄pter in quibus.) Cōtinuet autē sic. qz quāuis facientes plura materialia p̄ncipia ponerēt actionē z passiōez: tñ si faceremus oia ex vno p̄ncipio necesse esset dicere actionē z passiōez esse. z iō diogenes recte dicebat qm̄ si nō essent oia ex vno māli p̄ncipio nō esset facere z pati adinūicē. verbi gratia. negata vnitate materie calidū nō infrigidaret: z rursus h̄. si infrigidatum nō caleficeret: z est rō: qz non trāsmutat forma in formā. caliditas autē z frigiditas nō trāsmutant̄ adinūicē: ita qz vna fiat alia: sed est manifestius. i. est valde manifestū qm̄ est dare subiectū vtriqz forme si volum⁹ transmutationē saluare. Deinde cum dicit.

Quapropter in quibus facere est z pati. necesse est vnā substātiā hoꝝ naturā. oia igit̄ alia esse dicere nō verum. sed in quibus qz adinūicem sunt est.

Ostēdit quō se h3 vnitas mālis p̄ncipij ad actionez z

passiōē. quo ostēso apparet in quo bene dicebat diogenes z in quo nō. Nā dicere qz in qbus est agere z pati necesse est hoꝝ vnā esse subiectā māam verū est: sed dicē oia esse talia z oia cōicare in mā que est trāsmutationis subm: nō est verū: sed solū in quibus est verū dicere qz sunt adinūicē trāsmutabilia: est dare vnā talem māz. diogenes ergo ponēdo vnitatē vt saluaret trāsmutationē in h̄ recte dixit: sed dicēdo oia eē talia: z oia eēq̄ liter esse ex vna mā: male dixit. Quō autē sunt intelligēda verba h̄. in declarationibus patebit. ostēdes enim quomodo est vna materia omnū corporalium z quomodo non.

Deinde cum dicit.

S3 si de facere z pati z mixtura vidēdū necesse est z de tactu. nō enim facere hec z pati possunt p̄prie que nō possibille adinūicē tāgere nec nō tāgētia adinūicē qualr cōtingit misceri p̄mū. Quapropter de tribus his est d̄terminādū quid tactus quid mixtura: z qd factio.

Ostēdit qz etiā o3 d̄terminare de tactu dicēs. qz si vidēdū z d̄terminādū est de facere z pati z de mixtura: d̄terminādū est de tactu: qz nō possunt bene. i. agētia z patientia facere p̄prie z pati: qd nō est possibile tāgere adinūicē. rursus qualiter cōtingit misceri p̄m. i. p̄ncipalr z p̄prie que nō sunt tangentia adinūicē: ergo tā ad agere qz admisceri seq̄ tactus. q̄prop̄ de his tribus est d̄terminādū: v3 qd sit tactus qd mixtura z qd factio: vel ē qd passio. actio enī z passio idē dicunt.

Pncipiū autē accipiamus hoc. necesse enī qbus est mixtura entitū eē hec adinūicē tangibilia z si aliquid facit: hoc autem patitur p̄ncipaliter. z his similiter. ideo p̄mo dicēdum est de tactu.

Ostēso de p̄dictis tribus d̄terminādū esse. In parte ita exequit̄ de eis: z tria facit: qz primo d̄terminat de tactu. sc̄do de actione z passiōe. tertio de mixtura. sc̄da ps̄ ibi. (De facē z pati.) 3^a ibi. (Reliquū at vidēdum.)

Circa p̄mo duo facit: qz p̄ dat cām z rōnē: qre d̄terminādū est p̄s de tactu. sc̄do ic̄p̄it d̄terminare de ipso

ibi. (Fere qdē igit̄ z c̄. Dicit ḡ p̄m⁹ accipiamus h̄. i. tactū vt qz p̄s d̄terminemus de ipso q̄s de mixtione z actiōe: qz h̄ q̄ sunt de nūero entitū qbus est mixtura necesse est adinūicē eē tāgibilia: z si h̄ aliqd agit aut patitur p̄ncipalr. i. p̄prie vel his s̄l̄r supple inest tactus. ḡ tactus v̄r eē qd cōius z p̄s actione z mixtione: qz se quif ad vtrāqz. iō p̄ d̄m ē de tactu. Deinde cū dicit.

Fere quidem igitur z alioꝝ nominū vnū qdōqz dicit̄ multifariā z hec quidem homonime: hec autē altera ab alteris z p̄rioribus sic habet z de tactu.

D̄terminat de tactu: z duo facit: qz p̄mo ostēdit tactū multipl̄r dici. sc̄do d̄terminat de vnaqz acceptōe ipsi⁹ ibi. (S3 tñ p̄ncipalr.) Dicit ḡ qz vt fere vnū qdōqz alioꝝ nominū d̄r multifariā. i. multipl̄r: qz qdā homonime. i. equiuoce. quedā vō analogice: qz dicunt̄ altera ab alteris z p̄rioribus. i. s̄m prius z posterius: sic z de tactu quasi dicat: qd sicut fere oia dicuntur multipl̄r: sic z tactus, z dicit̄ fere quia forte non omnia nomina sunt

multiplicia. multiplicitas aut tactus in h̄ consistit: qz p̄t sumi proprie 7 metaphozice. ¶ Deinde cū dicit.

Sz tñ p̄ncipalr dēz existit in h̄itibus p̄nē. positio qdē qb̄ 7 locus. Et eniz in mathematicis s̄lr dādū est tactū 7 locū. siue ē sepatū vnūq̄qz eoz siue alio mō.

¶ Ostenso tactū sumi multipliciter determinat de vna quaqz acceptioe eius: 7 duo facit qz p̄mo determinat de tactu vt proprie sumit. 2.º vt sumit metaphozice ibi. (Quonia aut mouēs.) Circa primū duo facit: qz p̄rio venat diffinitionē tactus pp̄rie sumpti. 2.º cōcludit diffinitionē illā tāqz venatā. 2.º ibi. (Quap̄opt manifestū.) Circa primū tria facit fm̄ qz tria venat circa tactus. p̄mo enī ostendit tangibilia habere positiones. sc̄do h̄re vltima simul. tertio esse actiua 7 passiuā adinuicem. ex quibus oibus h̄r diffinitio tactus: videlz qz tactus est in h̄itibus positio: quoz vltima sunt simul actiua 7 passiuā adinuicem. sc̄da pars ibi. (Si igit est vt determinatū.) tertia ibi. (Quonia aut positio.) Dicit ḡ qz tactus si sit qd dicitū p̄ncipalr. i. pp̄rie existit in h̄itibus p̄nē. posito aut inest qbus 7 locus. 7 supplendū est: qz nō p̄nt se tāgere aliqua nisi sint in loco: o3 qbus inest tactus inesse p̄nē. addit aut ad maiorē exp̄sionē veritatis qz tactus 7 locus ita se cōitant qz mathematicis s̄lr dādū est tactū 7 locū: siue est sepatū vnūq̄qz eoz siue alio mō. ¶ Notādū aut qz de mathematicis fuit duplex positio. vna fuit Platonis q posuit ea eē se parata s̄z eē a sensibilibus. alia fuit Aꝛ. q posuit ea eē in sensibilibus: s̄z fm̄ p̄siderationē ea eē se parata. est ergo intentū Aꝛ. q locus 7 tactus: ita se i se parabilr cōcomitant qz vbi ponimus vnū 7 aliud 7 eodē mō: 7 si militer sic ponimus vnū 7 aliud. ¶ Deinde cū dicit.

Si igit est vt d̄terminatū est p̄us tāgere vltia h̄re s̄lr. hec vtiqz se tāgunt adinuicē quecūqz determinatas magnitudies 7 positionē habētia simul habent vltia.

¶ Inuestigat sc̄dam cōditionē dicens. qz si ita est vt est determinatus p̄us. s̄n. 6. phy. vbi d̄m est qz tāgere est h̄re vltima simul o3 tāgentia h̄re vltima s̄lr. h. ḡ vtiqz tāgent adinuicē q̄cūqz h̄nt determinatas magnitudines 7 p̄nē 7 h̄nt vltima s̄lr. ¶ Deinde cum dicit.

Quonia aut positio qdē in qb̄ 7 locus existit. loci at̄ d̄ria sursus 7 deorsus 7 p̄ma talia oppositoz oia ad seinuicē tāgentia grauedinē vtiqz h̄nt aut leuitatē aut ābo aut altez. talia at̄ passibilia 7 actia.

¶ Inuestigat tertiā p̄ditionē: qz tāgentia debēt eē actiua 7 passiuā adinuicē dicēs. qz positio inest qbus existit locus. loci aut̄ p̄ma d̄ria est sursus 7 deorsus talia autē sunt oppositoz: o3 aut̄ qz se tāgentia habeant aliquam oppositionē adinuicē. iō ait qz oia se tāgētia adinuicē h̄nt grauitatē: aut leuitatē: aut ambo: q̄tū ad elemēta media: aut alterū q̄tū ad extrema. terra. n. est solū grauis: 7 ignis solū leuis. aer at̄ 7 aq̄ h̄nt vtrūqz: qz respectu ignis sunt grauias: respectu terre leuia: qz ergo talia se tāgentia sunt in loco cōpetit eis d̄ria loci vt sursus 7 deorsus: cū h̄ nō sit sine oppōne: o3 qz talia oppōne habeāt: 7 qz sint actiua 7 passiuā adinuicē. ¶ Deist cū dicit.

Quap̄opt manifestū est qm̄ hec tangere nata sunt adinuicē. quoz diuersis

magnitudinibus simul vltima sunt ex̄tibus motiuis 7 mobilibus adinuicem.

¶ Cōcludit diffinitionē tactus tāqz venatā dicēs. mani festū eē qz illa sunt apta nata se tāgere adinuicē quoz existentibus diuersis magnitudinibus: q̄tū ad cōditio nē primā d̄z h̄re magnitudines determinatas 7 positionē: sunt vltima simul: quantum ad cōditionē sc̄daz: motiuis 7 mobilibus adinuicem. i. actiuis 7 passiuis quantum ad conditionem tertiam. ¶ Deinde cum dicit.

Om̄ aut̄ mouēs nō s̄lr mouet qd̄ mouet: sed hoc quidē necesse est motum 7 ipsum mouere. hoc aut̄ immobile ens. manifestū qm̄ in faciente dicemus similr. t.c.45

¶ Postqz ingiuit de tactu pp̄rie incipit ingredi de tactu metaphozice. 7 duo facit. qz primo cōparat actionē ad motū: 7 agentē ad mouentē. sc̄do ex huius cōparatione facta venat quō h̄at fieri tactus mathematicus ibi. (Id igit manifestū.) Circa p̄mū duo facit: qz p̄mo cōparat mouētē ad agentē fm̄ p̄ueniētā. sc̄do fm̄ d̄ria ibi. (Et enī mouens.) Ostendit ergo qz qz mouens nō s̄lr mouet mobile qd̄ mouet: sed h̄ quidē mouēs necesse est ipsuz mouere motū: h̄ mouet ens immobile manifestū est qm̄ in agēte dicemus s̄lr: qz qd̄ dā agēs cū agit patit: qd̄ dā agit ipassibile manēs. ¶ Deinde cū dicit.

Et enī mouēs facē aliqd̄ iquiūt 7 agēs mouere. Sz tñ differūt 7 o3 determinare. nō. n. pole 7 mouēs oē agere 7 facere si facere opponit̄ patiētī. hoc aut̄ in oib̄ in qbus est motus passio aut̄ sc̄d̄z qz alteratur solum. verbiḡra. calidum 7 albus. Sed mouere amplius agere est.

¶ Posita cōueniētia inter agentē 7 mouentē qz est deuenire ad agēs impassuz sic ad mouēs immobile: ponit hic d̄ria inter ea dicens. qz quidā inquirunt mouēs agere aliqd̄ 7 agens mouere: s̄z tñ nō est ita: imo differūt: 7 o3 determinare quō differunt. Si vō facere opponit̄ patiētī: nō est pole oē mouēs agere: s̄z tūc solū mouens agere cū mobile patit. ergo h̄ verū est solū in his in qbus motus est passio: 7 exponit quid appellat passionē dicēs. passio autē est id fm̄ qd̄ aliqd̄ alterat̄ solum. verbiḡra. calidū albus 7 c. talia sunt passiones: fm̄ quas est alteratio. differt ḡ mouere ab agere: qz est vniversalius. qz oē qd̄ agit mouet: sed nō ecōuerso. iō ait: qz mouere amplius agere est. i. est magis amplūz est vnuer salius 7 in plus qz agere. ¶ Deinde cū dicit.

Illō igit manifestū qm̄ ē qdē vt motiua imobilia tāgūt. ē at̄ vt sic. ē at̄ nō sic.

¶ Ex cōpatione p̄missa venat tactū metaphozicū. huiusmōi aut̄ tactus dupl̄r sumi p̄t. tactus. n. sp̄ est aliqd̄ duoz. vel ḡ sumet̄ h̄mōi metaphora tā ex pte tangentis qz tacti vel ex pte tāgētis tñ. duo ergo facit: qz p̄rio venat tactū metaphozicuz ex vtraz pte. sc̄do ex altera pte tñ. sc̄da ibi. (Est quidē igit vel multum.) Circa p̄mū duo facit: qz p̄mo facit qd̄ dicituz est. sc̄do exponit diffinitionē tactus sup̄ius datā: siue addit ad diffinitionē illā ibi. (Sed determinato tāgere.) Dicit ergo qz id nō est immanifestū quonia motiua vniversalia siue motiua imobilia: vt h̄z alia littera. vt tāgunt mobilia. i. vt tāgūt corpora supercelestia que mouentur ab eis. est autem vt sic. est autem vt non idest vno modo tangunt ea: alio

Nōndū

L.c.22.

ea: alio modo non: qz tangunt ea metaphozice non proprie: z qz sit huiusmodi tactus metaphozicus causa est ex utraqz parte: qz nec illa, pprie agunt: nec celestia pro parte patiuntur. **¶** Deinde cum dicit

¶ Sed determinato tangere vlr qdē qz est positionē hñitū: z hoc qdez motiuo: hoc at mobili abiuicē aut motiuo z mobili in qbus existit agere z pati.

¶ Exponit diffinitionē tact⁹ supius datā: vel addit ad ipsam dicēs: qz sic determinatio tāget: vt dcm̄ est vlr. i. simplr̄ est tactus hñitū pōnez. hoc qdez motiuo. h autē vt mobili abiuicē aut motiuo z mobili. q. d. nō sufficit ad hoc qz sit tactus qz vnū sit mouēs z aliud motū: s; segr̄ qz mobile se hēat motiue: ita qz viceversa se habeat mouens: z mouēs non moueat immobiliter: sed sit motiuum mobile siue motiū motum: z h qbus existit facē z pati. supius autē data diffinitōe de tactu dicebat tactū esse in hñitibus pōnez: quoz vltima sunt simul motiū z mobilibus adiuicē. que diffinitio nō arguit tactum pprie sumptū: nisi p motiua z mobilia itelligam⁹ agētia z patientia: qd ergo h hñ vel est expositiū diffinitionis illius vel est cōpletiū eius. **¶** Deinde cū dicit.

¶ Est qdē igit vt multū tactū qd tāgit: tangens. n. mouet mota oia fere que z i p̄spectu nostro: qbus necesse est z videt tactū tangere qd tangit. est aut vt aliqui inquit mouēs tāgere solū id qd mouetur: qd tangit aut non tāgere qd tangit. S; q mouet mota: qz hōgenea: necesse v̄r esse qd tangitur tangere.

¶ Inuestigat tactū metaphozicus cuius cā maxime videtur esse ex altera pte tm̄: z duo facit: qz p̄mo ostēdit qz v̄ plurimū in his que videmus est tactus pprie sumptus: sed aliqui est in eis motus metaphozicus. scdo cōcludit quō contingit inuenire tactus metaphozicū: ibi.

(Quapropter siquidem.) Ostendit qz qz in multū. i. v̄ plurimū qz tactu: ita tangit qz ē tangit tāgenz: qz fere oia que sunt in p̄spectu nostro mouēt mota qbus necesse est: z v̄ sic esse dicendū tactum tangere qd tangit. i. tangentes. est autē vt aliqui inquit. i. dicimus mouēs solū tangere id qd mouet: ita qz tangit. i. tangētē: s; ea que mouēt mota: qz sicut homogenea. i. eiusdēz nāe necessarius v̄r esse qd tangitur tāgere: z qd tāgit tāgere tactū: vel qd mouet mouere motū. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Si qdē mouet immobile ens illud qdez tāgit qd mouet: illud aut non. Inquit n. aliqui tristantez tangere nos: sed nos non eū. De tactu quidē igitur in naturalibus determinatus sit hoc modo.

¶ Cōcludit quō contingit inuenire tactum metaphozicum dicēs: qz si aliqd mouet ens immobile: tunc illud tangit qd mouet: sed illud qd mouet non tangit ipsuz. inquit n. i. dicimus aliqui tristantez tāgere nos. z tm̄ nos non tāgimus eum: z illo modo vident tangere corpora supcelestia. **¶** Notandū autē tactū triplicē eē: p̄ priuz z metaphozicum duplicem: vel qz cā huius est in vtroqz extremoz vel in altero tm̄. videmus. n. subas se paratas mouere corpora supcelestia: corpora supcelestia mouere h inferiora: z h inferiora mouere seipsa adiuicem. intelligentie autē mouēt supcelestia corpora non

mote nec passe: supcelestia mouēt hec inferiora mota: sed non passa: hec autē inferiora mouēt seipsa adiuicē mota z passa: idē qm̄ intelligentie mouēt corpora supcelestia est oīno tactus metaphozicus tā ex pte tāgentis qz tācti: qz nec intelligentie pprie agūt: nec supcelestia corpora patiunt: sed cū supcelestia corpora mouent. hec inferiora: est ibi tactus metaphozicus: s; cā huius v̄ oziri ex altera pte tm̄: nā ex parte hoz inferiorū bene est aptus natus repiri tactus pprie: sed nō ex pte supcelestiū: qz tāgunt ipassibiliter. Cum v̄o hec inferiora se tangunt adiuicē est ibi oīno tactus pprie: z qz plibus modis s; qz spectat ad nālē reperit tactus: ideo p̄hs solum determinat de hoc triplici tactu vno pprio: z duplici metaphozico. quō autē z in q̄ parte determinat de vnoquoqz istoz p̄z per ea que in sententiando dicta sunt. Ultimo epilogat: qz de tactu in nālibus determinatū sit hoc mō.

¶ De facere z pati dicēdū deinceps: suscepiamus. n. a p̄ozib⁹ subcōtrarios sermones adiuicem.

¶ Postqz p̄hs determinauit de tactu. In parte ista determinat de agere z pati: z duo facit: qz p̄ determinat de actiōe z passiōe s̄m opinionē alioz. scdo s̄m ppriā: ibi. (Quō autē existit gñare in entib⁹.) Circa p̄mū duo facit: qz p̄mo ostēdit quid senserūt antiqui de agere z pati qm̄ ad qualitates actiuoz z passiuoz. scdo qm̄ ad modū agendi z patiendi: ibi. (Quō autē p̄tingit.) Circa p̄mū duo facit: qz primo continuat se ad dicēda z p̄mittit intentionē suā. circa opinionē antiquoz. scdo exegitur de eis: ibi. (Multi quidem enim.) Dicit ergo qz deinceps postqz dictum est de tactu: dicendus est de facere z pati. z addit qz a p̄ozibus. i. ab antiquis suscepiat de agere z pati sermones adiuicem subcōtrarios. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Multi quidē. n. dicūt hoc p̄corditer: qz s̄le quidēz a simili omne ipassibile est pp non magis actiū qz passiuū eē alterum ab altero: oia enī s̄lr existunt hec similibus: dissimilia autē z differentia facere z pati adiuicēz sunt innata.

¶ Exegitur de dictis opionib⁹. dixerat. n. antiquos subcōtrarie sensisse de agere z pati: idē duo facit: qz p̄mo narrat hm̄oi opinionēs. scdo ostendit eas esse subcōtrarias: ibi. (Vident autē hoc mō.) Circa p̄mū duo facit: qz primo ponit opinionē dicentū dissile a dissimili pati. 2° ponentū qz s̄le a simili patit. 2° ibi. (Democritus autē vltra.) Circa p̄mū duo facit: qz p̄mo narrat opinionem predictā quātum ad agentes z patientes. secundo qm̄ ad rōnem agendi z patiēdi: ibi. (Eteniz, quādo minor.) Dicit ergo. qz multi dicunt hoc p̄corditer: qz oē simile est ipassibile a suo simili: z dicit multi: qz plures erant de hac opinione qz de alia. assignabant autē causam z rōnem: quare simile non patitur a simili: qz vt dicebant non esset alteruz magis passiuū ab altero qz actiū. Cum ergo s̄libus s̄m qz huius oia existant similia non pōt poni s̄liba s̄m qz hm̄oi actiua z passiuua esse: qz tunc idem s̄m qz idem ageret z pateret: qd est inconueniens. dissimilia ergo z differentia sunt innata facere z pati adiuicem. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Eteniz qm̄ minor ignis a maiori corū pitur pp p̄trarietatem hoc inquit z pati adiuicē: p̄trariū. n. esse multū pauco.

¶ Narrat

T. co.
46.

T. co.
77.

T. c. 55

T. co.
48.

T. co.
47.

Nota
dum.

Narrat pōnez q̄tū ad rōnē agendi & patiēdi: predi-
cti. n. nō solū ponebant diffīlia agere & pati adinuicē:
s; & volebant q̄ rō agendi & patiēdi eēt diffīlītudo: qz
q̄tū minor ignis a maiorī corrūpīf ingunt minorē ignēz
corrūpī & pati a maiorī pp diffīlītudīnem & p̄rietates:
qz p̄tū est multū pauco. Deinde cum dicit.

Democrit^o aut vltra alios dixit solus
singulariter. Inqt. n. idem & simile eē fa-
ciens & patiens: qz altera & differentia
non contingit pati a diuicem.

L.co.
47.

Narrat positionē dicētū sile a simili pati: & duo fac:
qz p̄ narrat hāc pōnē q̄tū ad actiua & passiua. 2° q̄tūz
ad rōnē agendi & patiēdi: ibi. (S; si altera entia.) Di-
cit ḡ q̄ Democritus vltra alios. i. preter alios vel vltra
alios: qz quodā mō subtilius alijs solus dixit singulari-
ter. Inqt. n. idē & sile esse faciens & patiens: qz altera &
vtra non contingit pati adinuicē. Deinde cum dicit.

Sed si altera entia faciūt aliqd iuicēz
nō s; q̄ alia: s; s; q̄ idē aliqd existit sic
hoc accidē eis. Que dicūt igit̄ hec sunt.

Narrat dcāz pōnē q̄tū ad rōnē agēdi & patiēdi: nō
solū. n. Demo. ponebat sile a sili pati: s; addebat q̄ rō
passiōis erat silitudo. volebat. n. q̄ si entia alia. i. diuer-
sa faciūt aliqd iuicē hoc nō est s; q̄ sūt altera: s; dice-
bat accidē. i. q̄ agerēt & paterēt adinuicē s; q̄ existit
eis aliqd idē. i. s; q̄ pueniūt. addit at̄ q̄tū epilogādō q̄
q̄ dicit ab antiq; s; sunt que dcā sunt. Deinde cū dicit.

L.co. 48

Evident̄ aut̄ hoc mō dicētes subcōtra-
rios dicere s; mones: cā aut̄ p̄tradictiōis
est qm̄ oportunum totum aliqd inspi-
cere partem aliquam dicunt ambo.

Dicit dictas opiniones eē subcōtrarias. & duo fac: qz
p̄ p̄mittit qd̄ intēdit. scdō manifestat p̄positū: ibi. (Sile
n. oisaria.) Dicit ḡ q̄ dicētes hoc mō videre dicē ser-
mones subcōtrarios: & est rō: qz cā p̄dictiōis eoz fuit
q̄tū oportunū fuit totū aliqd̄ inspicere ambo. i. ambe
predicte opinioēs dicūt partem aliquā nō totū. No-
randū aut̄ subcōtraria opponi s; p̄ticularē oppōnē: &
ideo nō est incōueniens subcōtraria esse aliquo modo
vera alr & alr accepta: vt hoīez currere potest verifica-
ri pro sorte: & nō currere pro p̄tione. quicūq; ḡ dicit ali-
quid: q̄ vno mō est vez: & alio mō non: p̄ticulariter &
defectiue loq;: & in talibus s; mōibus est oppō p̄tia. sile
n. pati a sili est vez. vno mō & falsum alio. antiq; ergo
sic loquētes subcōtrarie loquebant: & lz q̄libet dictaz
opinionū aliquo mō eēt vera respiciēdo p̄ticularē p̄di-
ctiōnē: respiciēdo t̄m̄ totū negociū q̄libz simplr̄ erat fal-
sa. non. n. absolute dicendū est sile pati a simili: vel diffi-
mile a diffimili: s; dici v; q̄ agens & patiēs vno modo
sunt similia: & alio diffimilia. igitur priores p̄bi defecti-
ue loquebantur & cōsiderabant partem cū deberēt con-
siderare totum. Deinde cum dicit.

Nōn^m

Simile. n. & omnifariā & oino indiffe-
rens rōnabile est nō pati a sili. nihil qdē
eniz magis actiuū erit alterū q̄ alterū.

Manifestat qd̄ dixerat. dixerat. n. eos d̄fectiue locu-
tos fuisse & p̄siderasse p̄tē & nō totū circa qd̄ duo facit
s; q̄ in dictis opionib^o duo est p̄siderare. v; q̄ dicebāt
de actiuis & passiuis. & q̄ ponebant de rōnē agendi &
patiēdi. p̄ ergo dicit eos defecisse q̄tū ad actiua & passi-
ua: qz nō debebāt absolute dicē sile pati a sili nec diffi-

mile a diffili: s; dōz erat agēs & patiēs eē aliq̄ mō silia
aliquo diffilia. 2° ostendit hui^o defectū q̄tū ad rōez agēdi
& patiēdi. p̄ ḡ ostendit q̄ nō est dōm vt antiq; dicebant q̄
tota rō actiōis & passiōis sit silitudo vel diffilitudo: s;
vtrūq; est aliq̄ mō huius rō. 2° ibi. (Et s; m̄ rōnē antes.)

L.co.
52.

Circa p̄^o duo facit: qz p̄ p̄bat agēs & patiēs nō eē oino
silia nec oio diffilia. 2° ostendit quō sē silia & quō diffilia:
ibi. (S; qm̄ nō.) Circa p̄^o duo fac: qz p̄ ostendit agens &
patiēs nō eē oio silia. 2° nō eē oio diffilia: ibi. (Et oisaria
altera.) P̄tia po didit in tres ptes s; q̄ tres rōnes ad-
duc̄ ad p̄pō^o. 2° ibi. (S; qz a sili.) 3° ibi. (Quānis his
entib^o. Dicit ḡ p̄ q̄ sile oisaria & oino indifferēs rōna-
bile est nō pati: & nihil sustinē a sili. & ē rō: qz lz posito
q̄ magi eēt actiū alterū altero. nō ḡ posset poni q̄ vnū
eēt agēs & aliud patiēs ex q̄ oio silia. eo. n. ipso q̄ vnūz
ponit agēs & aliud patiēs ponit differre & recedē ab
hypothesi q̄ sint oia similia. Deinde cum dicit.

L.co.
50.
L.co.
49.

S; si sile a simili pati aliquid possibile
& ipsum a seipso.

Pōit rōez 2° qz si sile eēt posse aliqd pati a sili p̄ oēs
mōz ipz a seipso pateret: qd̄ ē incōueniēs. Deisi cū dicit.

Quānis his entibus ita nihil vtiq; erit
neq; icōruptibile neq; immobile. s; sile q̄
s; q̄ sile actiuū: ipz. n. seipso mouebit oē.

Ponit tertiā rōnē q̄uis rōnes supradicte sufficiēter
p̄cludāt sile a sili oisaria pati nō posse. his t̄m̄ entibus
ita. & hac pōne posita seq̄ aliq̄ incōueniēs: qz nihil erit
icōruptibile vl̄ erit immobile. sube. n. separte q̄ ponit im-
mobiles. vl̄ ēr deus ipse q̄ per oēs mōz est immobil̄ maxi-
me est idē sibi. si ḡ sile s; m̄ q̄ simile & s; m̄ q̄ idem esset
actiuū oino mouebit seipm̄ seipso: imo prima cā & sub-
stantie separte maxie erūt mobiles. qz maxie sunt eedē
sibi. Notādū aut̄ q̄ hec silitudo accipit large p̄ oi
idēp̄tate & puenientia. nā lz res non sit p̄prie sili s;
bi ipst̄: est t̄m̄ eadē sibi. Deinde cum dicit.

Notā
dum.

Et oisaria alterā & nullaten^o idēz sili:
neq; n. patietur albedo a linea aut linea
ab albedine: preter q̄ s; m̄ accidēs: puta
si accidat albā siue nigrā lineam esse.

L.co.
49.

Probat agēs & patiēs nō oio eē diffilia: & duo fac s; qz
q̄ duas rōnes adduc̄. 2° ibi. (Nō exteri^o. n.) Dicit ḡ q̄ si
patiēs sit oisaria alterū & nullatenus idē sili supple nō
patiet. nō. n. qd̄libet patit a quoz: qz albedo nō patit a
linea: nec linea ab albedie: nisi forte s; accis: puta si ac-
cidat lineā eē albā aut nigrā: qz plus distat lineā ab al-
bo cū nō sint eisdē ḡnis q̄ albū a nigro. nō i q̄cūq; ḡ
distātia agūt & patiunt. Nōn^m at̄ p̄h; non curare s;
dici exēplis. p̄stat. n. lineā nō eē subaz albedis: s; supfi-
ciē. rursus albū & nigrū nō p̄p̄e imutant̄ realr: s; itētio-
naliter t̄m̄ suffic̄ dcm̄ exēplū ad p̄positū. vult. n. p̄h; nō
q̄tūcūq; distāt ad seiuicē agē: s; opposita & si alia agūt
s; est inquātū in eis reseruat̄ oppō. Deinde cū dicit.

Notā
dum.

Nō exteri^o. n. ipsa seip̄a a nā faciūt q̄
cūq; neq; p̄traria neq; ex p̄trarijs sunt.

Adducit scdāz rōnem que est quasi expositiua rōnis
prime dicens. quecūq; non sunt contraria nec ex con-
trarijs non faciūt se exterijs a nā sua. i. non corrūpunt
seip̄a: sed supplendū est: quecūq; non corrūpunt seip̄a
non agunt & patiunt ad seiuicē. oz ergo esse p̄tia que
sunt sic actiua & passiua: s; inter p̄tia est aliqua pueniē-
tia: & p̄tia nō per oēs modū distat. ergo actiua & passi-
ua non sunt omnifaria altera. Deinde cum dicit.

Sed qm̄

Sed quoniam non quocumque innatus est pati et facere: sed quocumque contraria aut contrarietatem habent necesse esse patiens et faciens generare quidem sibi esse et idem: specie autem dissimile et contrarium.

L.co. 50.

Postquam ostendit actiua et passiuua esse non omnia altera nec omnia sibi: declarat quomodo sunt altera: et quomodo sibi: quia sunt sibi generata: et altera species: et duo facit: quia primum premitit quod intendit. 2º probat quod dixerat: ibi. (Innatus est. n.) Dicit ergo quod non quodcumque est inatus pati et facere in quocumque: sed quocumque aut sunt propria aut habent proprietates sunt sic actiua et passiuua: cum ergo propria sunt eadem genere et diuersa specie: necesse est patiens et faciens genere esse simile: et idem specie aut dissimile et contrarium. Deinde cum dicit.

Innatus est. n. corpus a corpore: sapor a sapore: color a colore: autem a colore patiens: vniuersaliter autem heterogeneus ab heterogeneo. Inuius autem causa quam contraria in eodem genere omnia: faciunt autem et patiuntur contraria ab inuicem.

Probat quod dixerat: et duo facit: quia dupliciter illud probat. primo. n. probat illud inductione. 2º ratione: ibi. (Et enim vltimum generatio.) Circa primum duo facit: quia primum inducit in pluribus quomodo primum a proprio patiens. 2º concludit conclusionem intentionem: ibi. (Quapropter necesse.) Dicit ergo quod innatus est corpus pati a corpore. sapor a sapore. color a colore. et vltimum heterogeneus. i. eiusdem generis ab heterogeneo. l. ab alio eiusdem generis: causa autem huius est: quia propria sunt omnia in eodem genere: et talia que sunt propria faciunt et patiuntur ab inuicem. Notandum autem quod cum dicit corpus pati a corpore accipit ibi corpus naturale: quod est coniunctum qualitatibus actiuis et passiuuis. rursum per sapor et colorem intelligit qualitates actiuas et passiuas inherentes corpori naturali: per quod sit actio et passio. vel possumus dicere quod color patiens a colore: et sapor a sapore. et qualitates secundae a qualitatibus secundis: in quantum in hominibus qualitatibus secundis reseruat versus qualitatum primarum ut nigrum patiens ab albo in quantum album est coniunctum frigidum et nigrum calidum. Deinde cum dicit.

L.co. 51.

Nota dum.

Quapropter necesse est qualiter quidem esse eadem faciens et patiens: qualiter autem alia et dissimilia ab inuicem. Quoniam autem faciens et patiens generata quidem eadem et similia sunt: species autem dissimilia: talia autem contraria manifestum quoniam actiua et passiuua sibi inuicem sunt et contraria et media.

Concludit conclusionem intentionem dicens. quod si est necesse faciens et patiens esse eadem qualiter. i. aliquo modo siue aliquo modo et esse aliquo modo altera dissimilia ab inuicem. sunt. n. faciens et patiens et sibi et dissimilia: quia genere sunt eadem et sibi. idem autem dissimilia: et quia talia sunt propria: manifestum est propria et media esse actiua et passiuua sibi inuicem: et dicitur propria et media: quia in ipsis medijs reseruat aliquam rationem proprietatis. rursum: quia tam contraria quam media sunt eadem genere et diuersa specie quibus talia sunt actiua et passiuua tam propria quam media actiua et passiuua erunt. Deinde cum dicit.

Et enim vniuersaliter generatio et corruptio in his: ideo rationabile iam ignem calefacere: et frigidum infrigidare: et vltimum faciens

assimilare sibi ipsi patiens: faciens. n. et patiens contraria sunt et generatio in contrarium: quod propter necesse est faciens et patiens transmutari: sic. n. generatio in contrarium erit.

L.c. 51.

Quod probauerat inductione: probat per rationes: que talis est ex quibus et in quibus est generatio et corruptio. ex his et in his est actio et passio: quia actio et passio ad generationem ordinatur: sed vltimum generatio et corruptio est in his. i. in contrarijs. ergo supple actio et passio inter propria habet esse. Et quia ita est: rationabile est vnum oppositorum agere in aliud et trahere ipsum ad naturam suam. rationabile est ignem calefacere frigidum et frigidum infrigidare calidum: et vltimum faciens assimilare sibi ipsi patiens. et rationabile est dicere quod faciens et patiens sunt propria cum generatio sit in primum: quod propter: quia ita est: necesse est patiens transmutari in faciens. quia sic. i. illo modo generatio erit in primum. si vnum oppositorum transmutetur in aliud: et patiens transmutetur in naturam agentis.

Secundum rationem autem non eadem sunt dicentes. ambos tamen est tangere naturam.

Postquam philosophus ostendit. quare antiqui philosophi discordabant in loquendo de actiuis et passiuis: quia vt dicebatur non respiciebant ad totum: sed ad partem. In parte ista ostendit quare discordabant in assignando rationem agendi et patiendi. non. n. eandem rationem assignabant omnibus: sed quidam dicebant huius rationem esse convenientiam et similitudinem: quidam vero dissimilitudinem: quod id contingebat: quia non respiciebant ad totum: sed ad partem. nam nec similitudo nec dissimilitudo est ratio agendi vel patiendi: sed vtriusque ibi concurrat. duo ergo facit: quia primo premitit quod intendit. secundo declarat propositum ostendens tam similitudinem quam dissimilitudinem siue tam convenientiam quam disconuenientiam concurrere ad actionem et passionem. secunda ibi. (Dicimus. n. pati.) Dicit ergo. quod secundum rationem supple agendi et patiendi antiqui philosophi non erant dicentes eadem: quia non assignabant eandem rationem actionis et passionis: sed quidam dicebant huius rationem esse similitudinem. quidam vero dissimilitudinem. ambos vero sic dicentes verum est tangere. i. contingere tangere naturam agendi et patiendi.

L.c. 52.

Notandum autem quod dicit tangere: quia cum quelibet dictarum opinionum deficeret. et nulla consideraret ad totum nulla comprehenderet naturam actiuorum et passiuorum: sed quelibet secundum partem tangebatur eam. Notandum etiam quod dicit naturam. nam natura secundum philosophum. secundo philosophorum. dicitur de materia et forma. quare quelibet facit aliquo modo ad actionem et passionem. quelibet ergo dictarum opinionum tangebatur aliquo modo naturam agendi et patiendi: aliter tamen et aliter: quia dicentes similitudinem et convenientiam esse huius rationem tangebatur naturam materie. dicentes vero dissimilitudinem tangebatur naturam forme. Deinde cum dicit.

Non dicit

Non m

Dicimus. n. pati quocumque subiectum quidem: verbi gratia: sanari hominem et caleferi et infrigidari et alia eodem modo: quocumque autem caleferi frigidum: sanari autem laborans: ambo autem sunt natura. eodem modo et de faciente: quocumque autem calefacere hominem in quimus: quandoque autem calidum.

Manifestat propositum videlicet quod nec convenientia tamen nec disconuenientia est ratio agendi et patiendi: sed quodammodo ibi vtriusque occurrit: et duo facit: quia primo facit quod dicitur est. secundo quod dixerat agens et patiens puenire in maiorem ostendit.

Egl. De gene. 7 cor.

L.c. 53. mā ostēdit q̄sō h̄ sit vez. 2° ibi. (Eodē mō suscipiēdus.) Circa p^m duo facit: qz p̄ cōpat agēs ad patiēs. 2° ex tali cōpatōe p̄cludit veritatē intētā: ibi. (Est qdē. n.) Dicit ergo qz q̄sōz dicimus pati subm. v. g. dicimus hominē sanari calefieri 7 ifrigidari: 7 alia eodē mō: s; q̄sōz dicimus pati p̄riū vt calefieri fridū sanari laborans: ambo aut sunt vā. i. nātr vera: s; vnuz est verū per nām forme: aliud per nāz māe: 7 qd̄ diximimus de patiente eodē mō dicendū est de faciente: naz q̄sōz dicimus agē subm: vt cū ingmus calefacere hoies: qd̄ nō est p̄riū, frigido vel frigidari: qd̄ calefit: sed vnū 7 idē manēs pōt subijci calido 7 frigido. q̄sōz aut dicimus calefacere calidum: qd̄ est p̄riū frigido. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Est quidem. n. vt mā patitur: est autē vt p̄trarium: ad id qdē iḡ respiciētes: idēz opoztere h̄ere existiauerūt facere 7 pati: ad alterum autem contrarium.

¶ Concludit veritatē intētā dicēs: qz qz aliqd̄ patitur: vt mā aliqd̄ vt p̄riū 7 vt forma. respiciētes ad idē vt ad mām que est eadē sub vtroqz p̄rioz estimauerunt facē 7 pati opoztere h̄ere idē ita qz idēpitas erat rō agēdi vel patiēdi. respiciētes aut ad alteruz: vt ad formam 7 contrariū dixerūt p̄riū ponentes diuersitatē 7 p̄trarie tatem esse talē rōnem. **¶** Deinde cum dicit.

L.c. 53. **¶ Eodēz mō suscipiendū est de facere 7 pati quo 7 de moueri 7 de mouē: duplr. n. dī 7 mouēs: in quo. n. est p̄ncipiū motus v̄ hoc mouere: p̄ncipiū. n. p̄ma causarū: 7 rursus vltimū aliqd̄ id qd̄ mouet ad ḡnationem: similiter aut 7 de faciēte.**

¶ Probat qd̄ supposuerat. dixerat. n. qz i actiōe ex dīa ex pte forme 7 p̄riū: 7 pueniētia ex pte māe 7 subī. ostēdit q̄ q̄sō agēs 7 patiēs pueniunt in mā. **¶** Ad cuius evidētis notandū qz inter agentia solū agēs p̄riū est id qd̄ agit in passus. 7 puenit in mā cū passio: s; p̄riū vno mō diuidit p̄ metaphoricū. alio mō diuidit p̄ v̄le 7 p̄mū: id duo facit: qz p̄ ostēdit qz agēs v̄le 7 p̄mū agit in passus: nec cōicat i mā cū eo. 2° ostēdit h̄ de agēte metaphozico. 2° ibi. (Est aut factiua cā vnū p̄ncipiū.) Circa p̄mū tria facit: qz p̄ narrat 7 ostēdit ordinē ipoz agētiū. 2° qd̄ dixerat expōit in termis. 3° ex ordine narrato p̄cludit veritatē intētā. 2° ibi. (Et enīz medicū.) 3° ibi. (Quecūqz aut non h̄nt.) Dicit q̄ sic est ordo inter mouentia 7 mobilia sic est ordo inter actiua 7 passiua: eodēz ergo mō v̄ suscipiendū esse de facere 7 pati: qd̄ de mouere 7 moueri: mouēs aut dī aliqd̄ duplr. vnū in q̄ est p̄ncipiū motus. i. mouens p̄ncipale: 7 h̄ v̄ mouē non motū. supple: qz hmōi p̄mū est p̄ma cāp. i. cā p̄ncipalis nō mota rursus. Alio mō dī mouēs aliqd̄ vltimū. i. aliqd̄ quid qd̄ est vltimū 7 p̄riū: 7 imediate mouens: id est qd̄ cū supple mouet ad gnōhē mouet. 7 d̄ faciēte eodē mō dōz est: qz sic est deuenire ad mouēs imobile: ita est deuenire ad agens impassus. **¶** Consequēter euz dicit.

¶ Et enīz medicū sanare dicim^o 7 vinū. p̄mū iḡit mouens nihil p̄hibet in motu qdē immobile esse: in qbusdam aut 7 necessariū: vltimū aut semper mouere motum: in actiōe autē p̄imum qdē impassibile: vltimuz aut 7 ipsum patiēns.

¶ Exponit in termis qd̄ dixerat dicēs: qz nos dicimus

medicum siue artē medicine sanare: 7 dicimus vinum sanare: s; tñ ars medicine sanat in motu: vinū at sanat cū assumit in alimētū 7 alterat 7 trāsmutat. p̄mum ergo mouēs nihil p̄hibet eē imotū 7 imobile: imo in qui busdā est neciū: qz est de necessitate deuenire ad motum rem imobile: s; mouēs alterū. i. p̄riū 7 imediatū ne cesse est semp mouere motuz: 7 sic in motu est: sic 7 in actiōe se h̄z: qz p̄mū agēs agit impassibile. vltimū aut cū agit 7 ipsum patit siue est patiēs. **¶** Deinde euz dicit.

¶ Quecūqz autē non h̄nt eandem mām faciūt impassibilia entia. verbi grā: medicina. n. ipsa faciēs sanitatez nihil patit a sanato: cibus aut faciēs ipse patit etiaz: aut. n. infrigidat aut calefit aut aliud qd̄ patit sil' faciēs: est enīz medicina qdē vt p̄ncipiū: vltimuz aut cibus est 7 tangēs.

¶ Quecūqz quidē iḡ non in materia habent formā: hec quidem impassibilia sunt actiuoz quecūqz in materia passiuā.

¶ Concludit veritatē intētā: 7 duo facit: qz p̄ facit qd̄ dcm̄ est. 2° assignat rōnē dicit. 2° ibi. (Mā qdē enim.) Dicit qz quecūqz nō h̄nt eandē mām faciunt impassibilia entia. i. cū agūt nō patiunt. v. g. ipsa medicina. i. ars medicine: qz nō cōicat in mā cū corpe sanato: qz nō est in mā corpalis: s; in aīa: ideo cū facit sanitatez nihil patit a sanato: cibus aut qz cōicat in hmōi māz faciēs sanitatez: ipse ēt patit: qz cū assumit in alimētū aut calefit: aut infridat: aut aliqd̄ aliud patit sil' patiēns. i. sil' agendo patit. 7 qz sic est medicina est p̄mū. i. agens p̄ncipale. cibus aut est agens vltimū 7 tangens. i. p̄riū 7 imediatū: p̄z ergo que cōicant in mā 7 que non: qz illa que agunt passa cōicat in mā: que v̄o agūt impassibilia nō cōmunicāt in mā: id aut qz q̄ctūqz in mā nō h̄nt formā sūt de n̄sro eoz actiuoz q̄ sunt impassibilia: q̄ctūqz at h̄nt formā in mā agunt passiuā. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Materia qdē dicimus oēs sil' eandē vt ita dicaz esse oppositoz cuilibet 7 vt genus ens: potēs aut calm: esse p̄nte calefaciēte 7 appropimate nec eē calefieri.

¶ Assignat cām dicit: 7 duo facit: qz p̄ facit qd̄ dictum est. 2° p̄cludit distinctionē p̄us data de actiuis 7 passiuis eē verā: ibi. (Jō queadmodum.) Dicit qz oēs dicimus esse māz eandē: vt ita dicā cuiuslibet oppositoruz. dicit: vt ita dicā: qz nō est eadē p̄ oēs modū. est. n. eadēz p̄m eēntiā nō p̄m eē: 7 hmōi mā est vt agēs ens: nā sic genus se h̄z ad dīas oppositas: 7 p̄bitur ad diuersas spēs p̄ eas: 7 intelligit per abnegationē eoz: sic 7 mā se h̄z ad formas oppositas 7 determinat p̄ eas: 7 intelligitur p̄ abnegationē eaz. 7 qz mā est sic susceptiua oppositaz formaz appropimate 7 p̄nte calefaciēte nec eē calefieri. s; agens appropimatus: qz cōicat in mā de necessitate agit passum. **¶** Notandū qz nō est actio 7 passio nisi inter p̄ria: vt calidū nō agit nisi in p̄riū vt in frigidū. 7 si agit in tepidū h̄ est in quātuz tepidū comparatum ad calm h̄z rōnē frigidū. 7 qz in tali actiōe calidū appropinquat frigido 7 cōuerso. vtrūqz agit 7 patitur. id agētia appropimata: qz cōicat in mā sunt simul actiua 7 passiuā. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Jō queadmodū dēz ē: hec qdē impassibilia actioz: h̄ at passibilia: 7 queadmodum 7

L.co. 54.

Notandum.

dum et in motione eodem modo habet et in actione. Illud enim primum mouens immobile et in effectibus primum faciens impossibile.

Concludit distinctionem prius datam esse veram: nam si agentia principia: quia concitant in materia simul cum agunt partuntur: non concitantia autem non, ideo quemadmodum dicitur est: habet actiuorum sunt impassibilia: habet quidem passibilia: quia quemadmodum se habet in motu eodem modo se habet in actione. Illud enim in motione primum mouens est immobile et in effectibus primum faciens est impassibile. Deinde cum dicitur.

T.co. 55.

Est enim factio causa ut unde principium motus: cuius autem gratia non actiua. Nam sanitas non factiua est nisi per metaphoram.

Ut superius dicebatur agens quod concitat in materia est agens proprium: putat proprium dividit per metaphorice: ostendit quod agentia in materia sunt propria: quia non sunt vltima et prima: habet ostendit habet agentia esse propria que non sunt metaphorice. et tria facit: quia per distinguit inter agens proprium et metaphorice. secundo ostendit agentia propria concitare in materia et agere passiuam. tertio ostendit agentia metaphorice secundum habet non concitare in materia: quia non agunt passiuam. secunda ibi. (Et entis facientes.) 3° ibi. Ignis igitur habet. Dicitur quod causa factiua est duplex vna vltima est principium motus. efficiens. et alia est finis. vtriusque enim tam finis quam efficiens facit et mouet: sed efficiens proprie: finis metaphorice. ideo autem talia autem gratia. i. causa finalis non est factiua supplet proprie. nam sanitas non est quid factiuus nisi secundum metaphoram. Deinde cum dicitur.

Et entis facies quod ex existit generatur aliquid patiens: habitus autem presentibus non adhuc generatur aliquid. sed est iam. Species autem et finis habitus quidem: materia autem secundum quod materia passiuum.

Posita distinctione inter agens proprium et metaphorice. Ostendit quod agens proprium concitat in materia passiuo: quia assimilatur sibi ipsius: quod esse non posset nisi ageret passiuum et concitaret in materia cum passiuo. ideo autem quod quia faciens existit presens generat aliquid patiens. i. passiuum patitur quousque introducat forma: et assimilatur agenti: sed habitus presentibus in materia. i. introducta forma non adhuc generat aliquid nec vltius assimilatur: sed iam est completa assimilatio. nam assimilatur secundum formas que est species. et habitus est finis passiuus. patitur autem secundum materiam: quia materia secundum quod huiusmodi est quid passiuum. Deinde cum dicitur.

T.co. 60.

Ignis quidem igitur in materia habet calorem: si aliquid separatim calidum erit: hoc nihil patere: hoc quidem igitur forsitan ipse separatim esse. Si autem sunt quedam talia in illis vtius erit vix quod dicitur. Quid quidem igitur facere et patitur: et in quibus existit et quare et quomodo determinatur sit hoc modo.

Ostendit agentia metaphorice non concitare in materia: quia non agunt passiuam. dicitur: quia quia ignis habet calorem. i. formam caloris in materia: ideo supplet agit passiuum: sed si esset aliquid calidum separatim a materia habet in agendo nihil patitur: et addit quod videtur calorem forsitan impossibile est esse separatim. nam agentia naturalia non habent esse separatim. quedam talia que habent esse separatim in illis vtius erit vix quod dicitur. vix quod agerent impassibilia: quod que agunt passiuam concitant in materia et reuoluerunt:

et tunc suppletur est quod cum fines et agentia metaphorice: quia agunt impassibilia: ideo talia secundum quod habet non os concitare in materia. de ratione enim finis est secundum huiusmodi quod moueat immobile: vix autem aliquid agens metaphorice concitet in materia cum passiuo in declarationibus patebit. Notandum autem quod dicit forsitan calidum non potest habere esse separatim. et dicit si aliquid sunt talia que habebant esse separatim: quia habet postulat negocium metaphorice. ideo habet de hac materia dubitando et sub additione loquitur: ideo secundum veritatem calorem non habet esse separatim. sunt nihilominus aliqua agentia habita esse separatim. Ultio epilogat quod quod est de facere et pati et quibus existit: vix similibus et dissimilibus: et quare siue quod sit causa actionis et passionis: vix similitudo vel dissimilitudo: et quomodo se habeant agentia et patientia: vix vtriusque concitent in materia vel non determinatum sit hoc modo. Notandum autem in intellectu totius lectionis consistere in tribus. primum est. quod agens et patientis differunt in forma: et pueniunt in materia. secundum est. non omnia agentia concitare in materia: sed agentia particularia non vltima: tertium est quod agentia que mouet mota et agunt passiuam: et concitant in materia: et assimilatur sibi passiuum sunt agentia proprie non agentia metaphorice. finis enim per quod habet non assimilatur sibi passiuum: quia non mouet materiam: sed mouet efficienter tangentem. habet autem sic dicitur adaptari ad positum. Intentio enim per se in tota lectione est quod sicut non est simpliciter procedendum pueniens pati a puenienti: sed debemus dicere agens et patientis aliquo modo differre et aliquo modo puenire: sic nec puenientia est tota causa actionis et passionis nec dicitur: sed vtriusque ibi percurrit. nam ex parte materiae est ibi puenientia: ex parte forme dicitur. rursus ex parte agentium particularium est ibi puenientia in materia. non autem ex parte vltimum. Amplius est ibi assimilatio ex parte agentis proprie: quod mouet materiam et transmutat ad sui similitudinem. non autem proprie loquendo et per quod habet est ibi assimilatio ex parte mouentis metaphorice quod non mouet materiam: sed agentem.

Notandum

Notandum.

Et modo autem contingat hoc accidere rursus dicamus.

Postquam prius determinauit de agere et pati secundum opiones antiquorum quibus ad qualitates actiuorum et passiuorum: et vix sile patiatur a sibi: vltimum dissimile a dissimili: et vtriusque similitudo vel dissimilitudo sit ratio actionis et passionis. In parte ista determinat de agere et pati quantum ad modum agendi vltimum patiendi: vix vix actio et passio fiat per poros vel quomodo aliter: et duo facit: quia per peruenit se ad dicenda. 2° requirit de intento: ibi. (his quod dicitur vix.) Continuet autem sic dicitur est quod esse agens et patientis: et rursus dicamus quomodo peruenit accidere habet fiat actio et passio. Deinde cum dicitur.

T.c.56.

His quod dicitur vix pati vniuersum quod per quosdam poros ingrediende faciente vltio et principali: et hoc modo videre et audire nos inquirunt et secundum alios sensus sentire omnes.

T.c.56.

Exequitur de intento: et tria facit: quia per narrat opiones antiquorum circa modum agendi et patiendi. 2° copat habet opiones ad seiuicium: arguit per eos. 2° per se ibi incipit. (Leucippus autem existitatus est.) 3° ibi. (De indissimilibus autem plantis dicitur diximus per se per se.) Circa per tria facit per quod tres opiones narrat. per se. per se. per se. 2° Democritus. 3° mellissus. 2° ibi. (Lopediose autem max.) 3° ibi. (Quidam enim.) Notandum autem quod Empedocle. cuius opio. per ponit posuit quod actio et passio fieret per poros per quod non solum saluabat agere et pati sed et sensus et mixtionem dicitur: mediantibus per se habet esse sentire et miseri. duo ergo facit: quia per dicit quod Empedocle. saluabat per poros actionem et sensus. 2° quod saluabat mixtionem: ibi. (Hi igitur in quibusdam.) Circa per duo facit: quia per peruenit quod intendit. secundo manifestat quod dixerat: ibi. (Anipilius

T.c.60.

T.c.63.

T.c.57

Notandum.

plius videri. (Dicit ergo q̄ his. i. empedocli z suis seq̄
cibus v̄ pati v̄nū q̄d ex eo q̄ faciens. i. agēs tā vlti-
mū q̄ p̄ncipale igredif p̄ quosdā poros: z hoc mō. v3.
per huiusmōi poros ingunt nos videre z audire z sen-
tire fm̄ oēs alios sensus. ¶ Deinde cum dicit.

**¶ Amplius videri p̄ aerē z aquā z p̄ trā-
sparentia: qz poros h̄nt inuisibiles q̄dez
pp̄ paruitatez: spissos aut̄ z fm̄ ordinēz
z magis h̄nt transparentia magis.**

**¶ Manifestat q̄d dixerat ostēdēs quō empedocles sal-
uabat talia p̄ poros: dicebat. n. q̄ videri sit per poros z
aerē z p̄ aquā: qz aer z aq̄ que sunt trāsp̄ntia habent
poros z h̄mōi pori sunt inuisibiles pp̄ puritatē. z sūt spiss-
si z ordinati mō debito: z q̄to magis corpa sunt tran-
sp̄ntia: tāto magis h̄nt tales poros: z q̄d dcm̄ ē de vi-
su intelligēdū est de oi sensu: z vlt̄ de actiōe z passiōe
qz oīa talia per poros saluabāt. ¶ Deinde cum dicit.**

**¶ V̄yigit̄ i quibusdā determinauerunt
ita: quēadmodū z Empedo. nō solū in
faciētib⁹ z patiētib⁹: s̄z z misceri inquit.**

**¶ Oñdit quō per poros saluabāt mixtionē dicēs q̄ hi
s̄. sequētes empedocle in quibusdā. i. in agere z pati z
etiā in mixtione ita determinauerunt: quēadmodū z
empedocles. naz empedocles z sui sequaces nō solū in
faciētibus z patiētibus: sed et̄ i misceri determināt per
poros. ingunt enī ea bene misceri quoz̄ pori sunt adm-
utem cōmensurabiles. ¶ Deinde cum dicit.**

**¶ Cōpendiose aut̄ maxie z de oib⁹ vno
fm̄ōe determinauerūt Leucippus et de-
mocritus p̄ncipiū faciētes s̄z nāz q̄d ē.**

**¶ Ponit viā democriti. nā democritus z leucippus ma-
xime cōpendiose z vno fm̄ōe determināt de oibus:
faciētes p̄ncipiū corpus indiuisibile: q̄d s̄z eos est p̄m̄
fm̄ naturā. per tale p̄ncipiū saluabāt agere z pati z
oēs motus nāles. ¶ Deinde cum dicit.**

**¶ Quidā. n. antiquoz̄ opinati sunt ex ne-
cessitate esse v̄nū omne et imobile.**

**¶ Ponit opione mellissi qui negavit oēm motū. huic q̄
nō fuit cure dare cām actiōis z passiōis: qz cū negavit
vlt̄ motū negavit actiōē z passiōē. dixit. n. nū vnum
eē z aliud v̄nū posuit imobile z infinitū. In narrādo aut̄
positionē eius duo facē: qz p̄ oñdit quō mellissus posuit
v̄nū z imobile. sc̄do quō posuit illud infinitū: ibi. (Et inf-
nitus q̄d daz.) Circa p̄mū duo facit: qz p̄mō p̄mittit po-
sitionē mellissi. 2ª assignat p̄ntis rōnē: ibi. (Vacuū. n.)
Dicit ergo q̄ quidā antiquoz̄: vt mellissus z sui sequa-
ces opinati sunt esse ex necessitate tantū v̄nū ens z im-
mobile. ¶ Deinde cum dicit.**

**¶ Vacuū quidem. n. nō ens: moueri aut̄
non posse non ente vacuo separato.**

**¶ Assignat rōnē dicitū z duo facit: qz p̄ oñdit qua rōne
mellissus negabat motū. sc̄do oñdit q̄ rōe negabat plu-
ralitatē: ibi. (Nec rursus.) Dicit q̄ mellissus dice-
bat vacuū nō ens: z ponebat nō posse moueri aliquod
mobile nō ente vacuo sepato in quo recipet̄: itendebat
talē q̄ rōnē. si motus est vacuū est: mobile. n. cū mouet̄
nō p̄t recipi in pleno: qz duo corpa eēt in eodē. ergo
recipit̄ in vacuo. igit̄ ad destructionē p̄ntis: cū vacuū
non sit motus non erit. ¶ Deinde cum dicit.**

¶ Nec rursus mlta esse nō segregate.

**¶ Oñdit q̄re negavit mlitudinē: multitudo aut̄ tripl̄
p̄t poni. p̄ q̄ dicant̄ eē multa q̄ nec sint continua nec cō-
tigua. 2^a q̄ h̄mōi multa ponunt̄ ptigua. 3^a si ponat̄ cōti-
nua: iō tria facē: qz p̄ oñdit q̄ s̄z op̄. mellissi nō p̄t esse
multa nec continua nec ptigua. 2^a q̄ nō p̄t eē mlta cōti-
gua. 3^a q̄ nō p̄t continua. 2ª ibi. (Hoc. n. nihil differt.) 3^a
ibi. (Diuisus fore multa.) Dicit q̄ rursus nō p̄t mlta
poni eē ita supple: qz nec sunt continua nec ptigua: qz ta-
lia nō p̄t poni eē nō segregate vacuo: si. n. mlta entia
essent z nō continuarent̄ nec ptiguarent̄ oporteret q̄ va-
cuū diuideret inter ea: sed vacuū nō est. ergo talis mul-
tudo non est. ¶ Deinde cum dicit.**

**¶ Hoc enīz nihil differt vt si quis existi-
met nō ptinuū esse omne: s̄z tangere.**

**¶ Ostēdit quō fm̄ opinionē mellissi nō p̄t poni multa
ptigua: ipse. n. non distinguebat iter ptinuū z ptiguūz:
qz fm̄ ipsuz nihil differt si q̄ existimet oē non esse cōti-
nuū: s̄z tangere z esse contiguū: z qz vt patebit nō p̄t
poni multa ptinua. ergo nec multa cōtigua. quō aut̄ sit
intelligēdū q̄ mellissus nō distinguebat inter ptinū z
ptiguū i delectatiōibus patebit. ¶ Deinde cum dicit.**

**¶ Diuisus z fore mlta et non v̄nū esse et
vacuū. Si. n. vbiqz diuisibile nihil esset
v̄nū quaprop̄ neqz mlta: s̄z vacuū oēs: si
aut̄ tū tū diuisibile q̄dez: tū at̄ nō: ficticiū
aliquō hoc vtiqz videbit̄: vsqz quātū enīz
quare hoc q̄dem h̄z ita esse et totale et
plenum est: hoc autem diuisum.**

**¶ Oñdit quō nō p̄t eē multa ptinua: z duo facit: qz p̄
facit q̄d dcm̄ est: qz ex p̄dictis adducit sp̄alē rōnē: qz oz
negare motū. 2ª ibi. (Ampli⁹ aut̄ sic fore.) Diceret forte
aliquis q̄ sunt mlta: qz est dare corpus ptinuū vlt̄ conti-
gūz: z cū h̄mōi corpus erit diuisus oz mlta fore: cui ob-
uiabat mellissus: qz si ponat̄ tale cōp̄ diuisibile i vna pte
poterit didi vbiqz z diuiso vbiqz nō remanebit aliq̄d cor-
pus: z iō sc̄a tali diuisiōe nece est q̄ remanet non esse
v̄nū: s̄z eē vacuū: nā si corpus ē vbiqz diuisibile nihil eēt
v̄nū. i. nihil remaneret ptinuū diuisiōe cōpleta: q̄prop̄
nec et̄ eēt mlta: s̄z vacuū eē. Si aut̄ dicat̄ corpus tū qui
dez diuisibile: tū at̄ nō: videbat̄ ficticiū. naz si dicamus
corpus eē diuisibile vsqz q̄tū. i. vsqz ad aliqd: ita q̄ vl-
terius nō p̄grediat̄ diuisio: q̄ret̄: q̄re s̄z vtiqz h̄z eē totius
. i. h̄z eē totale z est plenu: z nō p̄t vlt̄er⁹ diuidi: s̄z aut̄ ē
diuisus. q. d. nō cē dare cas: qz q̄ mellissus nō poterat vi-
dere q̄ sc̄a diuisiōe s̄z q̄d cūqz signū q̄ remaneret corp⁹
inane z vacuū: vt negaret vacuū negavit talē diuisiōez
qz q̄ rōne p̄t diuidi corpus s̄z v̄nū signū p̄t diuisiōi s̄z
q̄d cūqz signū vt nō cogeret̄ p̄cedere illd eē diuisibile s̄z
q̄d cūqz signū negavit oēm diuisiōē. iō dixit nullo mō
eē mlta nec actu nec po: cū poneret illud v̄nū eē nō so-
lū indiuisus: s̄z et̄ eē indiuisibile. ¶ Deinde cum dicit.**

**¶ Amplius autem z sic fore necessariuz
non esse motionem.**

**¶ Ex p̄dictis adducit sp̄ales rōez quō negbat motuz: z
qz ad sensuz videm⁹ motū esse: iō duo facit: qz p̄ ponit
rōnē predictā. sc̄do oñdit: quare mellissus negabat sen-
suz: ibi. (Ex his igit̄.) Dicit q̄: amplius aut̄ sic. i. pp̄ p̄di-
cta: vt qz nō p̄t esse multa: necesse est motionē non fo-
re. i. non esse: cum motus semp̄ regrat multa: regrat. n.
motorem z mobile. ¶ Deinde cum dicit.**

**¶ Ex his igit̄ vtiqz fm̄ōib⁹ trāscēdētes
sensusum**

L. 6. 57

L. 6. 58.

L. co.
58.L. co.
58.

sensuz z despiciētes eū enūciāt ac si pue-
niēs rōnē sequi vnū z immobile oē eē dnt.

Et pcludit ex dictis quō negabat sensuz dicēs. q me-
lissus z sui seqces ppter sermones pdictos erant tran-
scendentes sensuz z despiciētes euz dicentes q conue-
niens est sequi rationem z non sensum: ideo dicebant
esse vnum z immobile: qz h iudicabat ratio: licet sensus
diceret contrarium. Deinde cum dicit.

Et infinitū quoddaz: sinez enim finire
vtiqz ad vacuum.

Cum dicebat. Oñdit illud vnū immobile esse infinitum:
z tria facit: qz pmo facit qd dcm̄ est. scdo epilogat circa
determinata. 3° inceperat mellissum de sui demētia. scda
ibi. (Hi ergo ita.) 3ª ibi. (Amplius aut in sermone.) Di-
cit q̄ z infinituz quoddā. i. illud immobile ponebant esse
quoddā infinitū. sine. n. non dabant ei: qz vt dicebant si
nre est ad vacuū. Notandū aut ad evidentiaz dicti
mellissuz sic arguisse: si finit aliquid vel terminatur ad
aliqd: z ad plenu vel ad nihil. z ad vacuū: sed si dicat
q terminat ad plenu tunc quero de illo pleno: vtrū ter-
minef ad vacuū vel ad plenu: z qz mellissus valde ab-
horruit vacuū: vt nō cogeret ponere ipm: maluit pone-
re processum in infinitum dicens illud vnū immobile nō
habere finem. Deinde cum dicit.

Hi vō pp cās has enūciāt ita d̄ vitate.

Epilogat circa determinata dicens q hi. i. mellissus z
sui sequaces pp dictas cās: ita enūciauerūt de vitate. i.
de eo qd credebant esse verum. Deinde cum dicit.

Amplius at in p̄mōe v̄r hoc qdē p̄tin-
gere: in rebus aut demētie est sile opari
ita: nullū. n. dementiū egredi intātuz vt
ignē z glacies vnū esse existimet: s̄ solū
bona z appentia: pp assuetudinē hec q-
busdā nihil vident differre pp omētiaz.

Inceperat mellissum de sua demētia dicēs: q in p̄mō-
ne hoc v̄r p̄tingere posse. p̄t. n. hō dicere q est vnū tm̄
immobile z infinitū: s̄ opari ita esse in rebus est sile de
mentie. z dicit sile z nō dicit equale: qz h̄ trāscēdit oēs
dementiā. nullū. n. de numero demētiū videmus in tm̄
egredi a vitate: vt determinaret vnū esse ignē z glacies
qd̄ exterminabat mellissus cū diceret oia esse vnū. Sz
demētis ppter assuetudinē male eligendi soluz vident
deficere: qz nō discernunt inter bona simplr z appen-
tia: quibusdā enim ppter dementiā hec. i. bona simpli-
citer z appentia nihil videntur differre.

Lucippus aut existiatuz est ha-
bere p̄mōnes: q ad sensuz p̄fessa
dicentes: non. n. destruebat ḡna-
tionem neqz corruptionem neqz motuz
neqz multitudinez entiu: confitebatur
autem ea apparentibus.

Narratis opinionibus antiquoz. In pte ista cōparat
eos ad seimicē. z tria facit: qz p̄rio cōparat opinionem
democriti ad opinionē mellissi. scdo cōpat dcās opinio-
nez ad opinionē empedoclis. 3° cōpat eaz ad opinionēz
Plonis. scda ibi. (Sz vt empedocles.) 3^a ibi. (Sitr aut
z alioz oīuz.) Circa p̄mū tria facit: qz p̄mo narrat opi-
nionē democriti z leucippi. scdo narrat opinionē mel-
lissi. tertio ex op̄ionibus narrat dat d̄iaz iter eas. scda

ibi. (Cōstituentibus aut vnū.) 3^a ibi. (Sed oē qd̄ tale.)
Dicit ergo q leucippus sine democritus. fuerunt. n. leu-
cippus z democritus college z socj: z qd̄ dicebat vn^o
dicebat alius: dictus ḡ leucippus sine democritus exi-
stimatus est h̄re p̄mōnes qui sermones erāt dicētes cō-
fessa ad sensuz. qz nō destruebat nec ḡnationē nec cor-
ruptionē: neqz motū: neqz multitudinē entiu. confitebat
aut oia ea que apparent ad sensuz. Deinde cū dicit.

Cōstituentibus aut vnū vt nō entē mo-
tionez: si nō vacuuz facere vacuūqz non
ens: z entis nihil. non ens inqt esse: p̄nci-
paliter enim z plenum est ens.

Narrat opinionē Mellissi. dicēs q̄ p̄stituentib^o vnū. i.
mellisso z suis sequacibus q dicebant oia vnū esse: con-
tingit dicere non esse mentionē: si non sit sacre vacuū
esse non ens: z esse nihil entis. plenuz autēz vt dicebat
est ens p̄ncipale. Deinde cum dicit.

Sed omne qd̄ tale: nō vnū: sed infinita
multitudine: z inuisibilia pp puitatē tu-
moris: hec at i vacuo ferri: vacuū. n. eē.

Narratis op̄ionibus dat d̄iaz inter eas. z tria facit: qz
p̄mo separat opinionē democriti ab opinione mellissi
q̄ntū ad p̄ncipia. scdo q̄ntū ad ea que sequitur ex p̄nci-
pijs. 3° q̄ntū ad vtrūqz. scda ibi. (Et p̄stantia qdem.) 3^a
ibi. (Scdm. n. id non vnū.) Cōtinuet sic: ita dixit mel-
lissus: qz posuit tm̄ vnū qd̄ vocabat plenum: z negavit
vacuū: sed democritus omne qd̄ erat tale. i. q̄ erat ple-
num non dixit esse vnuz tm̄: s̄ ponendo p̄ncipia rerum
dixit ea esse infinita multitudine. z dixit ea inuisibilia
propter paruitatē tumoris. i. magnitudinis. rursum non
negavit vacuū: sed dixit h. i. talia corpora fieri i vacuo:
ponebat enīz esse vacuū. Deinde cum dicit.

Et p̄stantia qdem ḡnationem facere:
dissoluta autem corruptionem: facere
autem z pati p̄m q̄ existunt tangentia.

Separat opinionē democriti ab opinione mellissi quā-
tum ad ea que sequitur ex p̄ncipijs: non enim solum
differēbāt in ponendo p̄ncipia: qz vnus posuit infini-
ta alius vnū tantū: sed etiā democritus potuit saluare
transmutationem z motus que sequitur ex p̄ncipijs.
non autē mellissus. dicebat enim democritus predicta
cozpa indiuisibilia p̄m q̄ erāt p̄stantia z p̄iuncta ḡna-
tionē facere: dissoluta aut corruptiones: p̄m vō q̄ existe-
bant tāgentia se cābāt facē z pati. Deinde cū dicit.

Scdm enīz id nō vnū esse: z cōposita
z cōplicata ḡnare. Et p̄z aut vitatē
ex vno nō p̄tingit ḡnari multitudinem
neqz ex vere mltis vnū: s̄ eē hoc ipolē.

Separat dictas opinioēs quātuz ad p̄ncipia z p̄nci-
piata simul: democritus. n. ponebat mixta z cōposita
non esse simpliciter vnum: qz poterant diuidi: sed indi-
uisibilia corpora erāt vnum simpliciter z p̄m veritates.
dicebat enīz corpora indiuisibilia cōposita z compli-
cata generare mixtū: z p̄m id qd̄ generabant tale mix-
tum dicebat ea nō esse vnum simpliciter: qz p̄m verita-
tem. z simpliciter nec ex vno cōtingit generari multitu-
dinem nec ex vere mltis vnum. sed hoc est impossibi-
le. saluabat ergo democritus veritates simpliciter quā-
tum ad p̄ncipia z vnitatem quodāmodo quantū ad
mixta que sunt ex p̄ncipijs quod non poterat saluare
mellissus cū poneret tm̄ vnū esse. Deinde euz dicit.

Sed

L.co.
59.

Nota
dum.

L.co.
59.

L.co.
60.

L.co.
61.
L.co.
62.

L.c. 61.

Egl. De gene. & cor.

L.c. 61. **Sed ut Empedocles et alii aliorum inquit pati per poros, ita et omnes alterationes et omne pati hoc modo generari per vacuum facta dissolutione et corruptione: similiter autem et augmentationem subintrantibus solidis.**

L.c. 62. **Comparat opinionem Empedoclis ad opinionem Democriti: et duo facit: quod primo comparat deas opiniones scilicet convenientiam. 2. quod tertium ad duas: ibi. (Et ad eorum rationes.) Circa primum tria facit: quod primo ostendit dictas opiniones convenire in positione pororum. scilicet in positione corporum indivisibilium. tertio epilogat circa determinata. 2. ibi. (Fere autem et Empedocles). 3. ibi. (Modi quidem igitur.) Dicit igitur quod contingit dicere democritum ut Empedocle et ut alii aliorum sui sequaces inquit pati per poros: ita quod omnem alterationem et omne pati supple per poros salvabatur: et hoc modo loquebatur de democritus: quod dicebat generari per vacuum: et corrupti scilicet dissolutione et corruptione in vacuo: sic et et augmentationes dicebat fieri: quod solida subintrabant vacuitates quodammodo: sed supple idem est ponere poros secundum quos intrant corpora et se contingant et agant: quod faciebat Empedocle. et ponere vacuitates per quas hec fiunt: quod faciebat democritus: ratio in positione pororum non differunt dicte opiniones. **Deinde cum dicit.****

L.c. 62. **Fere autem et Empedocle necesse dicitur ut Leucippus inquit: etenim esse quodammodo solida et indivisibilia: aut si non ubique porum et primi sunt: hoc autem impossibile: nihil enim aliud solidum extra poros: sed omne vacuum: necesse igitur tangentia quidem esse indivisibilia: media autem eorum vacua quos ille dicit poros: ita autem et Leucippus dicit de facie et pati.**

Deinde cum dicit. **Ostendit deas opiniones convenire in positione corporum indivisibilium: dicit quod Empedocle fere necesse est dicere ut Leucippus inquit. necesse est enim secundum Empedocle esse indivisibilia solida inter poros: quod si hoc non ponat porum erunt ubique et pluri: quod est impossibile: quod tunc solidum non esset aliud preter poros: sed esset totum vacuum: ut igitur priorum non se tangant: necesse est esse aliquid corpora indivisibilia siue indivisibilia tangentia se: media autem horum corporum esse vacuitates quas ille dicit esse poros: ita et Leucippus dicit de facie et pati ponens corpora indivisibilia se contingere per quodammodo vacuitates: dicit ergo erat in modo loquendi: quod ille dicebat esse vacuitates quod subingrediebantur corpora indivisibilia. Empedocles vero dicebat esse poros. Advertendum autem novam translationem in his passu defectivam esse: recurrendum est igitur ad verum ut habeat intentio auctoris. **Deinde cum dicit.****

Modi igitur secundum quos: hec quidem faciunt: hec autem patiuntur fere hi dicuntur: et de his quidem et quomodo dicunt manifestum est.

Epilogat circa determinata: quod modi secundum quos corpora faciunt: ubi autem patiuntur fere hi dicuntur qui dicitur sunt: et addit quod manifestum est quomodo dicuntur de his. id est de agere et pati. **Deinde cum dicit.**

Et ad eorum positiones quibus utuntur fere confesse versus contingens: alij autem minus: verbi gratia. Empedocle quomodo erat generatio et corruptio et alteratio non est manifestum.

Dat duas inter dictas opiniones: et duo facit: quod primo dat huius duas. 2. quod dixerat manifestat: ibi. (His enim

erant. Dicit igitur quod ad positiones eorum supple attingit assignare duas quomodo ad ea quibus utuntur: nam attingens aut supple secundum democritum. id est quod democritus dicebat attingere et esse: fere videntur esse posse: quod sensus et apparentia videntur preteriri. illud: scilicet cum Empedocles in salvando apparentiam dixit minus alij: ideo subdit quasi exponendo quod dixerat quod Empedocles. id est secundum deam Empedoclis non est manifestum quomodo erat generatio et corruptio vel etiam alteratio: quod in loquendo de talibus non complete salvavit composita et apparentia. **Deinde cum dicit.**

His enim erunt corpora indivisibilia prima corporum formis dicitur solum ex quibus primis componuntur et in que ultio dissoluntur.

Manifestat deas duas: et duo facit: quod primo ostendit quod democritus salvabat plures apparentias. 2. quod Empedocles salvabat pauciores: ibi. (Empedocles autem.) Ostendit ergo quod his. scilicet democrito et suis sequacibus erant corpora indivisibilia prima. id est principia aliorum corporum que indivisibilia principaliter supple solum differrebat formis ex quibus corporibus indivisibilibus primis componuntur alia corpora: et ultio dissoluntur in ea: et ut per se per habita et per huiusmodi principia omnes apparentias salvabat. **Nota dum autem democritum voluisse in indivisibilibus corpora differre triplex forma siue figura: ponere: et ordine: tunc quod dicitur per formam erat dicitur principalis: ideo dicitur differre solum formis. **Deinde cum dicit.****

Nota dum

Empedocles autem alia quidem manifestum: quomodo usque ad elementa habent generationem et corruptionem: ipsorum vero elementorum quomodo generatur et corruptionem coaceruata quantitas: neque manifestum neque contingit dicere ei non dicenti et ignis elementum esse.

Ostendit quomodo Empedocles tot apparentias salvare non poterat dicens: quod Empedocle manifestum est quodammodo generantur alia mixta: quomodo si ipsum talia mixta usque ad elementa habent generationes et corruptiones: sed quomodo coaceruata quantitas. id est quomodo corporalis magnitudo horum ipsorum elementorum generatur et corruptionem: secundum deam eius non est manifestum: nec potest dicere ei non dicenti elementum ipsius ignis esse. quod dicitur ex quo ignem terram et aerem et aquam ponebat prima simpliciter, et ipsorum non ponebat alia principia et elementa: non poterat salvare generationem et corruptionem eorum: sed democritus poterat hoc: quod ponebat talia resolui in corpora indivisibilia.

Nota dum

Notandum autem quod ignis et terra et cetera huiusmodi habent soluta elementa et sua principia in quibus resoluntur: quod habent naturam et formam: id est sunt generabilia et corruptibilia: si quis poneret huiusmodi corpora esse supple per se et non esse resolvable in alia: negaret eorum generationem et corruptionem: et quod hoc posuit Empedocles talia salvare non potuit. **Deinde cum dicit.**

Similiter autem aliorum omnium ut in timeo scripsit Plato.

Comparat opinionem democriti ad opinionem Platonis: et duo facit: quod primo dat convenientiam inter eas. scilicet duas: ibi. (In timeo differt enim.) Continuet sic. Empedocles non posuit quod ipsius ignis esset aliquid elementum et principium: sicut autem et omnium aliorum elementorum: ut terre aque et aeris: supple non posuit aliqua priora principia: ut Plato posuit et scripsit in timeo: ubi voluit ignem terram et talia posse resolui in aliqua priora: in quo supple conveniebat cum Democrito. **Deinde cum dicit.**

L.co. 63.

In tantum differt. enim ut non eodem modo Leucippo

L.co. 63.

Leucippo dicat. qm̄ hic qdez solida hic autem planities dicit indiuisibilia.

Dat dñam inter Platonē z Democritū: z tria fac̄ s̄z q̄ tres dñas assignat. 2ª ibi. (Et h̄ quidem infinitis.) 3ª ibi. Leucippo quidē. n.) Dicit ergo q̄ in tm̄ differt Pla to vt si eodē mō dicat ipsi Leucippo qm̄ h̄ quidē. idest Leucippus indiuisibilia i que resolunt oia alia corpa dicit esse solida. sed hic. s. Plato hm̄oi indiuisibilia dīc esse planities. **D**einde cum dicit,

Et hic qdē ifinitis termiari figuris idiuisibiliū solidoz vnūqđqz. hic at termiatis. qm̄ indiuisibilia vtīqz dicit termiata figuris. ex his itaqz generatiōes z segregatiōes z corruptiones.

Dat 2^{am} dñam. qz h̄. s. Democritus vnūqđqz idiuisibiliū solido. i. oia indiuisibilia corpa posuit determinari i finitis figuris. hic autē. s. Plato posuit sua indiuisibilia differre figuris terminatis. i. finitis. dicunt enim Platonici indiuisibilia esse terminata figuris. ponebat enīz fieri resolutionē vsqz ad superficies triangulares q̄s appella bat indiuisibiles. ideo indiuisibilia nō posuit infinitaz figuraz sed dixit ea eē triangularia. addit autē q̄ ex his z diuisibilibus faciebant Platonici gñatiōes z corruptiones. **D**einde cum dicit.

Leucippo qdez. n. duo modi erant vtī qz p vacua z tactū. hic. n. indiuisibile vnūqđqz. Platoni autē secūdū tactum soluz vacuum enim non esse inquit.

Dat tertiā dñam qz leucippus duobus modis salua bat hm̄oi trāsmutatiōes nāles p vacuū: z p tactū. nam h̄. i. Democritus vnūqđqz pncipioz ponebat indiuisibi le. oportebat ḡ eū ponere inter hm̄oi solida indiuisibi lia aliq̄s vacuitates vt fieret magnitudo Plato autē. qz inqt nō esse vacuū: nō potuit saluare gñatiōes: z tales trāsmutatiōes nāles nisi p tactum solum. Et ḡ h̄ triplex dñia assignata. qz Democritus pncipia alioz dixit esse solida z infinitaz figuraz z posuit vacuū. pla to vō hm̄oi pncipia dixit esse superficies z posuit ea finitaz figuraz z negauit vacuū. **A**dvertēdū autē translationem nouā ēt in hoc passu esse defectiuaz.

Indiuisibilibus at planitiesbus diximus i poribus p mōibus. d̄ indiuisibilibus at solidis ap̄lius est dicere. iō hoc accēs relinquitur nunc.

Positis opinionibus antiquoz z cōpatis eis ad se inuicē. In pte ista iprobat eas. Opiniones autē supius tacte fuerūt q̄tuor. s. Mellissi Democriti Empedoclis z Platōis. s. mellissus negauit actionē z passiones. iō de eo nō ē h̄ cure. Platonis at opio icidētalr fuit adducta. iō h̄ accitāl̄ reprobat. pncipalr iḡ redarguit Democritus z Empedo. pp qđ h̄ ps diuidit in pres duas: qz pmo p̄hs iprobat opinionē Democriti ponētis actionē z passionē fieri p tractū indiuisibiliū corpoz. 2^a arguit p̄ opinionē Empedoclis q̄ ponebat actionē z passionē p poros ibi. (Quicūqz igitur per poroz.) Circa p̄m duo facit. qz pmo p̄tinuat se ad dicenda. 2^a exequit de intento ibi. (Ut autem parum.) Dicit ergo q̄ planitiesbus idest de inuisibilibus planitiesbus vt supplet alia l̄ra diximus in p̄iozibus sermonibus. i. in 3° decelo z mundo. q. d. q̄ p̄ opinionē Platonis ponētis superficies indiui-

sibiles nō o3 s̄ pncipalr dicere: cū de ea alibi sufficiēter sit dictū: sed de indiuisibilibus solidis. i. de opinione Democriti est amplius dicere: qz nō ē de ea sufficiēter dictū. iō h̄ accidens. i. h̄ psequens relinquat nunc: qz nō p̄tingit dicere de eo. **D**einde cum dicit.

Et at parū disgređictes dicamus. ne cessariū z ipossibile vnūqđqz dicere idiuisibiliū. non. n. possibile pati nisi p vacuū nullius actiū passiois. neqz. n. calm nec frigidū oportet esse indiuisibile.

Exequit de intento iprobando opionē Democriti z duo facit: qz pmo iprobat eā q̄stū ad actionē z passionē. 2^a q̄stū ad corpa indiuisibilia q̄ p actionē z passionē saluabat ibi. **A**mplius autē icōueniēs. Circa p̄m duo facit: qz pmo facit qđ dictus est. 2^a ex his q̄ dixerat arguit p̄ Platonem ibi. (Hec. n. in solida.) Democritus aut in loquendo de actione z passione q̄s p̄tradictoria iplicabat. ponebat. n. corpa indiuisibilia z ponebat in eis q̄litates actiuas z passiuas. ponēdo corpa indiuisibilia negabat actionē z passionē. ponēdo q̄litates actiuas z passiuas cogebatur ponere actiones z passionē. tria ergo facit: qz pmo ostendit Democritum non posse saluare actionē z passionē. 2ª ostendit q̄ oportebat euz talia ponere. 3ª qđdā qđ supposuerat. pbat. 2ª ibi. (Quāuis h̄ incōueniēs.) 3ª ibi. (Sed tñ incōueniēs.) Dicit ḡ.

vt autē paz disgređictes. dicamus q̄ necessariū est dicere fm̄ opinionē democriti vnūqđqz indiuisibiliū cor porū est ipossibile. i. nō posse pati: vel eē ipossibile pati per vacuū. Cū ergo in diuisibili corpe non possit eē vacuū nō erit tale corpus actiuū: vel ē susceptiuū alicuius passionis. vnde nec erit durū nec frigidū. **N**ōndū at q̄ ex dictis possēt formari duo media p̄ Democritū vt sit p̄mū mediū: qz cū poneret actionē p vacuū. s̄z indiuisibilia corpa: nec pōt esse actio: qz in indiuisibili nō pōt eē vacuū. 2^m mediū erit q̄ corpus indiuisibile si erit passiois actiuū: z actio z passio inter talia corpa re seruari nō poterit: qz frigidum z durū: z alie q̄litates passionabiles per quas est agere z pati i diuisibili re seruari nō p̄nt. **D**einde cum dicit.

Quāuis hoc incōueniens sit solū dare circulari figure. calz nece. n. z p̄trariū frigidū alicui aliq̄ adaptare figurarū. incōueniēs at si hec qdē existūt. dico autē caliditas z frigiditas. grauitas at z leuitas durities z mollities non existunt.

Ostenso democritū nō posse saluare actionē z passio nē ostidit q̄ oportebat eū talia ponere: z tria facit s̄z q̄ tripliciter h̄ ostendit. 1ª pars ibi. (Sed tñ grauius.) 3ª ibi. (Sed si duz.) Prima ratio talis est: qz si democritus adaptabat calidū circulari figure: qz dicebat atho mos rotūdos esse calide nāe: incōueniēs ē h̄: si solū calidū adaptabat tali figure: qz necessariū erat cōtrariuz. s. frigidū alicui aliq̄ figure adaptare: qz si vnū p̄ioz ē i nā z reliquū. z incōueniēs est si existit h̄. s. caliditas z friditas. z si existūt grauitas z leuitas durities z mol lities. s̄z supple his ex̄tibus ē actio z passio. ḡ Democrito oportebat reponere actionē z passionē cū poneret ea p̄ q̄ actio z passio h̄z fieri. **D**einde cū dicit.

Sed tñ grauius scōm excedentiam inqt esse Democritus vnūqđqz indiui-

T. cō. 64.

T. cō. 70. T. cō. 69.

T. c. 65. T. c. 68.

Nōndū

T. c. 65

T. cō. 66. T. cō. 77.

T. cō. 66.

T. cō. 75.

T. c. 5.

duū q̄propter 7 calius. talia at̄ entia nō pati adinuicē ipossibile. v̄bi gratia. a m̄tū excedēte calido leuiter calidū.

Ponit 2^{am} rōnē: qz Democritus vnūq̄qz idiuisibilitū .i. in vnoq̄qz ḡne idiuisibilitū ponebat aliqd grauius fm̄ excedentiam: 7 ponēdo vnū grauius alio ponebat vnū leuius alio. quap̄propter ēt ponebat vnū calidius alio: s; talia entia nō pati adinuicē ē ipossibile. v̄bi gratia. a multū excedente calido patit̄ 7 corrūpit̄ id qd̄ est leuiter 7 remisse calidū. q̄re oportebat Democritū ponere actionē 7 passionē. **D**einde cū. d.

Sz tñ si durū 7 molle: molle aut̄ in patiēdo aliqd̄ d̄r. sub actiūū. n. 7 molle.

T.cō. 67.

Ponit tertiā rōnē. nā Democritus dicebat aliq̄ entia eē dura: s; si ponat aliqd̄ durū. vt qz forte frigidū ponit esse durū: oz qz 7 molle ponat aliqd̄. sed molle d̄r in patiēdo aliqd̄ aliud. sub actiūū est enī molle. durū aut̄ magis actiūū. s; ponēdo actiūū 7 subactiūū vt ponendo durū 7 molle oportebat cū ponere actionem 7 passionem. ḡ 7c. **D**einde cum dicit.

T.c. 68

Sz tñ incōueniēs si nihil existit nisi solū figura. 7 si existit vnū at̄ solū. v̄bi gr̄a hoc qd̄ez frigidū. hoc aut̄ calū. neqz. n. vna aliq̄ esset natura eorum.

Quā qd̄ supposuerat probat. supposuerat enim superius huiusmodi corpora: inuisibilia non posse eē actiua 7 etiam susceptiua passionis: 7 non posse esse nec calida: nec frigida: que non sunt omnino manifesta. superius enim tetigit quasi duo media simul ostendendo Democritum non posse saluare actionem 7 passionem: sed medium de vacuo satis fuit notum: aliud autem medium non sic notum erat. ideo supplet h̄ rōnem illam. dixerat enim auctor: superius h̄mōi corpora inuisibilia non esse actiua 7 passiva: qz non sunt passionum susceptiua. non enim p̄nt esse neqz dura neqz frigida: nec habere h̄mōi passiones fm̄ corpus: qz esse passionatum p̄t̄ intelligi dupl̄r vel qz habeat vnā passionē tantū in transmūtabiliter: ita qz sit tñ calidum: 7 non possit infrigidari. vel qz habeat plures qualitates successiue 7 transmūtabiliter. id̄ duo facit: qz primo ostēdit corpora inuisibilia nō posse habere tñ vnā qualitatem intransmūtabiliter. 2° qz nō p̄nt habere plures transmūtatiuas ibi. (Simit̄ aut̄ ipossibile.) Dicit ergo qz inconueniēs est si corporibus inuisibilibus nihil existit nisi solū figura: qz fm̄ solam figurā non. pp̄rie est actio 7 passio: 7 si existet ei aliq̄ alia qualitas quero: vtrū h̄ sit vnū solum verbi gratia. qz h̄ sit frigidū solū: ita qz nō possit esse calidū. hoc aut̄ calidū solum: qd̄ stare non potest: qz non esset aliqua vna natura eoz. si ḡ oia existentia in spera actiuoz 7 passiuoz cōueniunt in vna natura: qd̄ est eorū mā. oz talia esse transmūtabilia adinuicē: 7 qz nō solum cōpetat eis vna qualitas tantū. **N**otandū aut̄ qz inconueniens est corporibus inuisibilibus ex quo ponunt actiua 7 passiva dare eis solā figurā absqz alia qua alia qualitate: qz fm̄ solā figuratiōē non est actio 7 passio: euz mathematicis cōpetat figuratiō q̄ sūt abstracta ab actione 7 motu. **D**einde cū. d.

nōndū

Silr aut̄ ipole si multa vni. idiuisibile .n. ens in eodē habebit passiones: q̄p̄z p̄ter 7 si patit̄ secundū qz infrigidatur. hoc aliqd̄ 7 aliud faciet aut patiet̄ eodē

aut̄ modo 7 de passionibus alijs.

Dicit qz corporibus inuisibilibus nō p̄nt cōpetere q̄litates transmūtabiliter. d. silr esse ipossibile multa. i. mltas qualitates s;ias posse inesse vni corpori inuisibilibi: vt qz de vna qualitate transmūtet̄ in aliā. **A**d cuius euidētiā notandū qz sic in motu locali mobile non silr mutat totum locū suū sed prius mutat fm̄ vnā p̄tez: postea fm̄ aliā: ita qz mobile partim est in termino a q̄ 7 partiz in termino ad quē: ita qz alteratur non statim mutat totā qualitatem suā. sed prius alterat in parte. p̄ pinquiori agentia: ita qz cū alterat̄ alterabile est quodā modo sub diuersis qualitatibus. si ergo idiuisibile ens ponat̄ alterari: qz idiuisibile nō h̄z p̄tez 7 partē. in eodē habebit passiones s;ias. quap̄propter si patit̄. i. si alterat̄ idiuisibile vt si infrigidat̄ hoc idē. i. fm̄ aliquid sui 7 aliud. i. fm̄ aliud sui faciet aut patiet̄ aliqd̄ aliud. v̄bi cū est. n. alterabile dum alterat̄ eē sub oppositis q̄litatibus: vel ḡ in diuisibile habebit p̄tem 7 p̄tem: ita qz s; aliud 7 aliud patiat̄: 7 tunc idiuisibile erit diuisibile. vel idē habebit opposita: quoz vtrūqz est inconueniēs 7 quod dictum est de calido 7 frigido eodē modo intellegendū est 7 de alijs passionibus. nullo ergo modo in diuisibile transmūtari potest de vna transmūtatione in aliā. **N**otandū autem ex his declaratiū esse mediū superius positū: nam si idiuisibile nō h̄z vnā q̄litate intransmūtabilr nec potest habere qualitates successiue 7 transmūtabilr: p̄z qz iter talia nō ē actio 7 passio: nec aliqd̄ taliū est passionis actiūū vel susceptiūū: cū nullū idiuisibilitū habere possit aliquā passibilem qualitatem. s;is est ḡ qz nec sit durū nec frigidū vt medium supponebat. **D**einde cum dicit.

nōndū

nōndū

T.cō. 69.

Hec. n. 7 solida 7 planitiē dicētibz idiuisibilia p̄tingit eodēz mō. neqz rario ra. n. neqz densiora ē pole ḡiari vacuo nō ente in idiuisibilibus.

Adaptat h̄mōi incōuenientia s; Platonē. dicens. qz dicentibus idiuisibilia solida 7 idiuisibile planitiem. i. Democrito 7 Platoni contingit dicere eodē mō qz nullus istoz poterat pp̄rie saluare actionem 7 passionem. Rursus quēlibet istoz oportebat ponere vacuū: qz in diuisibilibus. i. fm̄ idiuisibilia nō est possibile ḡiari rarioza 7 densiora non ente vacuo. **A**d euidētiā aut̄ dictoz notādū qz si vnū idiuisibile attingeret aliud nō faceret magnitudinē. sed opz qz interponat̄ vacuum inter idiuisibilia. si oz magnitudo p̄stituit: 7 tūc s; quādā apparentiā saluabit̄ densum euz idiuisibilia erunt. p̄p̄rioz: 7 rapz cū erūt remotiora. **N**ōndū etiā: qz si est incōueniēs nō saluare actionē 7 passionē 7 ponere vacuū incōueniēs est omnis positio de idiuisibilibus: cū h̄mōi idiuisibilia dicant̄ ē planities: vt dicit̄ Plato: siue cū dicant̄ esse solida vt posuit Democritus in tñ tñ prius dixit̄ Plato qz Democritus. qz cū oportet euz ponere vacuū negauit̄ ipsum: licet. n. sit inconueniens ponere vacuū: bñ tñ fecit̄ Democritus qz posuit̄ ipz ex quo sequebat̄ ad potētias suā. inter cetera .n. maxie est attendendū in scia non dicere repugnans 7 nō ignorare quāti p̄deris sit vox. p̄p̄a.

nōndū

nōndū

Amplius aut̄ inconueniens 7 p̄ua qd̄ez idiuisibilia esse. magna aut̄ non nūc quidem magis rōabiliter maiorā confringentur. quā p̄ua qd̄dem nō dissoluntur facilius p̄uis. verbi gr̄a

T.cō. 70.

bi gra. magna quidem pcedunt ex multis. Indivisibilia autem vniuersaliter magis q̄ magnis existit paruis.

Postq̄ phs iprobauit opinionē Democriti q̄ntū ad agere z pati. In pre ista iprobat eā q̄ntū ad corpa idiuisibilia: p q̄ dicebat fieri actionē z passionē: z tria fac̄ s̄z q̄ triplr iprobat Democritū in ponēdo corpa idiuisibilia esse rez p̄ncipia z esse cās actionis z passionis. q̄ p̄mo facit h̄ accipiēdo in diuisibilitatē s̄m q̄ntitatez. 2° accipiēdo in diuisibilitatē s̄m formā. 3° accipiēdo in diuisibile absolute. 2° ibi. (Amplius aut̄ vtrū vna.) 3° ibi. (Amplius aut̄ quidē quid est.) Dicit q̄ q̄ in cōueniens est positio Democriti ponēs p̄na esse in diuisibilia z nō magna. licet enīz magis rōnabiliter. i. magis p̄mpte z agilliter manifesta p̄stringant̄ q̄ parua: q̄. i. h. i. magna dissoluuntur. id est diuidunt̄ facilius paruis. verbi gratia. q̄ magna offendunt ex multis p̄tibus. h̄ enim corpa actiua z passiua de q̄bus loq̄mur: sicut se habent ad offendere z agere: ita se habēt ad offendī: z ad pati siue ad diuidī: ideo dicit ex multis p̄tibus offendunt z agunt: z sicut ex multis p̄tibus offendunt z agūt: ita d̄ facili in multas ptes diuidi z pati p̄nt. alia autē littera vbi nos habemus. offendunt. h̄z. pcedunt: z tūc est facilis intellectus. nam q̄ magna pcedunt ex multis paruis. ideo sunt de facili diuisibilia. sed vlr̄. i. absolute quare existit. i. cōpetit. dicere. magnis q̄ paruis. q. d. non ē dare cās. nā absolute rō d̄isionis est q̄ntitas. Cum q̄ taz corpa magna q̄ parua sint q̄nta z nō sint magis q̄nta h̄ q̄ illa: q̄ q̄ntitas nō suscipit magis z minus non erant h̄ magis d̄isibilia q̄ alia. Deinde cum dicit.

T. cō. 71. T. cō. 73.

Amplius aut̄ vtrū oīuz vna nā illoz solidoz aut differt alterz ab alteris. quēadmoduz si hec essent ignea. hec at̄ terrea. scdm̄ tumorem. siquidem enīz vna natura est oīum: quid diuidens: aut quare nō sunt tangentia vnum quēadmodū aqua aquā tangit. nihil. n. differt posterior aq̄ a priori. Si aut̄ alia q̄nta hec. z manifestuz q̄ has ponenduz p̄ncipia z cās contingentium magis quam figuras.

T. cō. 71.

T. cō. 72.

Ostendit p̄ncipia rerū nō posse esse corpa in diuisibilia cōsiderando in diuisibile s̄m formā siue scdm̄ nām z duo facit: q̄ p̄mo. pponit qd̄ intendit. 2° assignat cām dicti. 2° ibi. (Amplius aut̄ d̄ria in nā.) Dicit q̄ si ponūt̄ corpa idiuisibilia esse p̄ncipia rerū: z esse cās actionis z passionis: queref de illis in diuisibilibus: vtrū sit omnium illoz solidoz vna nā. aut differt alterum ab alteris: quēadmoduz si h̄ qdem s̄m tumore. i. s̄m nālez quāritatem essent ignea. i. ignee nāe h̄ at̄ terrea. Sigdē est vna nā omnium illoz quid est diuidēs. i. quid est distinguens inter ea: aut q̄re tangentia non sunt vnum quemadmodum q̄ aqua tangit aquam. nihil enīz differt aqua posterior a priori. q. d. huiusmodi corpa in diuisibilia non p̄nt poni eiusdem nāe: q̄ composita ex eis nō distinguuntur: nec esset differentia inter entia: sed si cut tota aqua est eiusdem nature: cum alia aqua: z cum guttis ex quibus cōponit̄ sic quelibet mixta essent eiusdem nāe inter se. z haberent eandem nām cum atomis ex q̄bus pcederent. non q̄ potest poni h̄mōi in diuisibilia esse in differentia s̄m nām: cum in entibus videamus d̄riam nālem: sed si ponantur alia qualia. i. si po-

nantur habere alietatem z d̄riam in qualitibus z in nālibus formis manifestum est q̄ has d̄rias nāles est ponendum esse p̄ncipia z cās rerum contingentium magis quam figuras. i. magis quam corpa figurata. q̄ ea q̄ ponunt̄ p̄na: nec debent poni in diuisibilia s̄m quantitate vt p̄bat rō prima: nec s̄m nām: vt p̄bat h̄ rō scda. z h̄mōi nās diuersas: magis est ponendum esse p̄ncipia rerum: z esse cās actionis z passionis: quam ipsa corpa figurata. Deinde cum dicit.

Amplius aut̄ d̄ria in nā vtrūq̄ facient z patientur approximātia adiuicem.

T. c. 72

Probat qd̄ supposuerat: v3 d̄ria s̄m nām esse rerum p̄ncipia z cās actionis z passionis. nam illa sunt talia q̄ agunt z patiunt̄ approximata ad seiuicem: s̄z d̄ria in nā facient z patiunt̄ ad seiuicem. q̄ talia sunt ponenda p̄ncipia rerum contingentium. i. rerū mixtaz q̄ p̄tinēt vt producant̄ ex atomis z ponenda sunt talia esse cās actionis z passionis. Deinde cum. d.

Amplius qdē qd̄ est qd̄ mouet. si qd̄ez n. aliud passiuū est. si aut̄ ipsū seipsum vniūq̄q̄ autē diuisibile erit. secundum aliud quidem mouens: secundum aliud autem motum: aut scdm̄ idēz contraria existunt.

T. c. 73.

Et non solum mā erit: sed z potentia vna numero.

T. cō. 74.

Adducit tertiam rōnem p̄ positionem Democriti de corpbus in diuisibilibus. ponebat. n. Democritus corpa idiuisibilia esse p̄ncipia rerū: z tū dicebat h̄mōi corpa moueri z ferri in vacuo. s̄z tūc q̄rit qd̄ est qd̄ mouet. i. p̄ qd̄ mouet h̄mōi in diuisibile. si qd̄ enim aliqd̄. i. si mouet̄ p̄ aliud tunc est qd̄ passiuū: z nō ē p̄mum corpus. p̄ma enim corpa: q̄ sunt p̄ncipia rerū: nō mouebātur ab alio p̄ncipio extrinseco. si aut̄ ipsū in diuisibile corpus mouetur s̄z seipsum: tunc vniūq̄q̄ tale corpus diuisibile erit: q̄ s̄m aliud est mouens: z s̄m aliud motum. p̄bat enim in. 7. phycoz q̄ oē qd̄ mouet̄ ex se est diuisibile z in talia duo: quoz vnum est p̄ se mouens z aliud p̄ se motum: q̄ si nō esset s̄m aliud mouens z s̄z aliud motum s̄m idēz existerent. q̄ria quo posito mā nō solū esset vna potentia id est s̄m potentiaz essentialē: s̄z ēt esset vna potentia supple s̄m esse sub vtroq̄ p̄rioruz postq̄ in eodē simul q̄ria ponuntur h̄ autem rō simpliciter p̄bat corpa q̄ ponunt̄ rerū p̄ncipia non posse esse in diuisibilia. Nōndū aut̄ q̄ alia littera habet h̄ ecō verso: v3 q̄ mā non esset vna numero: sed ēt vna potentia: qd̄ ad eundem intellectum trahi d̄z: vt dicat̄ materia vna potentia. id est mā vna s̄m dispositionem: q̄ tūc aliquid est proprie in potentia ad aliud quando est materia p̄p̄nqua z disposita respectu illius vt es absolute loquendo est in potentia ad statuam: non terra vt p̄bat̄. 9. metaphysice. d̄z q̄ textus alterius translationis sic exponi q̄ si in eodem ponunt̄ esse cōtraria materia non solum erit eadem numero per essentialitatem: sed etiam est earundem potentia. i. erit eadem vt est p̄p̄nqua z disposita: z vt accipitur s̄m esse qd̄ falsum est.

T. c. p.

Nōndū

T. c. 12.

T. c. 75

Uicūq̄ quidem igitur p̄ poroz motionez inqunt passionē p̄tinēgere. s̄z si qd̄ez z plenīs poris supfluunt poris. si enim patitur aliquid ita ēē z si nō poros habens patietur eodē mo-

Egidii De gene. & cor.

do: sed ipsum continuum ens.

Cmprobata optioe de actione & passione s; corpa i diuisibilia q̄ dicebat eē Democrīti. In pte ista iprobat opinionē p poros q̄ dr̄ eē Empedocle. Diuidit autēz hec pars in duas partes. q; p̄mo iprobatur talis opinio quātū ad agere & pati. 2° quātū ad modū agendi & patiēdi ibi. (Diuisibilibus aut̄ oīno corpibus.) P̄ia ps diuidit in tres: q; p̄ iprobat dicta opinio s; q; p̄iū agit in p̄iū. 2° put sensibile agit in sensus. 3° iprobat vlr̄ q̄tum ad oēs actionē & passionē. 2° ibi. (Ampli^o at̄ quomō p̄tingit.) 3° ibi. (Vlr̄ aut̄ poros facere.) Ad euidētiā aut̄ p̄me rōnis notandū Empedocle posuisse actionē & passionē p poros: q; agens ingrediebatur p poros illos & replebat eos: quos replendo transmūtabat passum. s; h̄ aut̄ arguens p̄s ait: q; q̄cunq; iquunt cōtingere passionem p̄ motionem poroz. i. p̄ h̄ q; agens mouet & ingredit̄ poros: siquidem q; plenis poris sit passio. supfluunt poris: q; si aliqd̄ patiet̄ si ponat̄ ita esse habendo poros: patiet̄ & eodem mō: & si non sic poros h̄nt s; sit ipsuz ens p̄tinuū. **C**Notandū aut̄ q; ponentes passionem fieri p poros ex quo ponebant poros repleri ex ipso actiuo non plus faciebant ibi poris nisi: q; p eos ponebatur agens iuxta passum. Cum ergo possit esse actiuum iuxta passiuuz poris non existentibus superfluunt poris. **C**Deinde euz dicit.

T. cō.
76.
Nōndū

Nōndū

T. cō.
67.

CAmplius at̄ quomō p̄tingit de inspicere & videre vt dicit̄. neq; n. sc̄dm tactuz p̄tingit trāsire p̄ transparentia neq; per poros si plenus vnusq;sq;. Quid. n. differt nō poros h̄re. oē. n. sic erit plenus. s; & si vacua q̄dem hec. necesse aut̄ corpa i eis habere: idem p̄tingit rursus.

Cmprobat specialr̄ hanc rōnem. put sensibile agit in sensum. & duo facit. q; p̄mo p̄mittit rōnem. 2° remouet quādas cauillationē ibi. (Si aut̄ talia.) Dicit q̄ quomō p̄tingit accidere de inspicere. i. de videre. q̄ si dicat. quomodo sit visio: si est ita vt dicunt. ponebāt enim sic loquentes transparentia plena poris: vt p tales poros fieret visio: vt radij visuales transirent p illos: & tangerēt rem visam: vel fm̄ ipsa visibilia transirent p eos & fieret qdam p̄tactus rei visibilis & visus. sed tunc q̄retur h̄mōi poris: aut sunt pleni aut vacui. si sunt pleni nō poterit vere transire radiuz visibilis: vt fiat contactus rei vise ad visum. iō ait q; sensus tactus nō p̄tingit transire transparentia neq; p poros. i. pp̄ poros si ponūtur poris pleni: q; sic oē. i. totum erit plenum. sed si ponūtur poris vacui necesse est corpa h̄re in eis: tunc idem cōtinget rursus: v; q; non erit ibi transitus. & p̄ p̄s: non erit ibi visio. **C**Deinde cum dicit.

CSi aut̄ talia sc̄dm magnitudinē suam sūt vt nō suscipiāt corpus aliqd̄: ridiculū parū qd̄ existimare vacuū: magnū at̄ nō eē vacuū: q̄lecūq; aut̄ vacuū aliqd̄ existimare dicere nisi regionem corpis. Quapropter manifestū qm̄ oī corpis: sci licet sc̄dm tumorē simile erit vacuū.

CRemouet quādam cauillationē. diceret forte aliq; q; magni poris replētur corpore nō parū. s; hoc arguens: ait: q; si ponantur vacua talia. i. ita parua fm̄ magnitudinem: vt non suscipiant corpus aliqd̄. ridiculū est par-

uum existimare vacuū & nō susceptiuit̄ corpis. Imo ridiculum est q̄lecunq; aliqd̄ vacuū existimare dicere esse simplr̄. vacuū. n. nō debemus dicere esse aliqd̄ nisi regionē corpis: iō s; possit esse vacuū ab h̄ corpore: vel ab illo. non tñ potest esse vacuū simplr̄ ab omni corpore: & q; in omni tali vacuo & in omni tali regione ē aliqd̄ corpus: manifestū est: qm̄ oī corpi s; tumorē. i. fm̄ magnitudinē ē assignare egle vacuū. i. equalem locū & equalem regionem. **C**Nōndū aut̄ q; sicut mā absoluitur ab hac forma vel ab illa: nunq; tñ absoluit̄ a forma simplr̄: ita locus absoluit̄ ab h̄ corpore: vel ab illo: nunq; tñ absoluit̄ a corpore simplr̄. s; ē dare vacuū fm̄ qd̄. & h̄mōi vacuū nihil est aliud nisi regio: siue locus p̄uatus vno corpore: & plenus alio: & iō cuilibz regioni & cuilibz vacuo ē adaptabile aliqd̄ corpus. **C**Notādū ēt q; p h̄ rō p̄s assignata melius apparet. nam si visio sit p poros vt transeat inde visus vel res visa si illi poris ponuntur pleni impediēt visio. si at̄ ponunt̄ vacui: q; non p̄sit poni vacui simplr̄: sed o; eos ponere plenos aliquo corpore q; erant in in eis corpora aliqua. rursus p̄tinget idem: q; impediēt actus videndi. **C**Deinde cum dicit.

Nōndū

Nōndū

CVlr̄ aut̄ poros facere supfluū. siqdem .n. nihil facit sc̄dm tactum: neq; p poros trāsire facit. Si aut̄ i tāgendo & poris nō entibus. hec aut̄ patient̄: hec aut̄ facient ad seinuicē hoc mō innatorz.

COndit q; vlr̄ non est poros ponere. & duo facit: q; p̄mo facit. qd̄ dictum est. 2° epilogat. 2° ibi. Qm̄ s; ita.) Dicit q; vlr̄ poros facere superfluum est. siquidem nihil facit. i. nihil agit fm̄ p̄tactum: neque transiens p poros aliqd̄ faciens: cum poris non faciant nisi vt agens attingat passum. si autem in tangendo vlr̄ est actio poris nō entibus: q; sine eis potest esse contactus: h̄ patient̄: h̄ facient adinuicē mō innatorum. i. mō quo apta sunt nata agere & pati. **C**Deinde cum dicit.

CQm̄ s; ita dicere poros vt qdam existimant aut mendacium aut inane est manifestum ex his.

CEpilogat dicens. q; manifestus est ex his q̄ dicta sūt q; dicere: ita esse poros: vt qdas existimant. aut est mendacium: qd̄ est falsum: aut inane. s. supfluum: q; sine eis pōt saluari actio & passio. **C**Deinde cum dicit.

CDiuisibilibus at̄ oīo corpibus entibus poros facere ridiculū ē. sc̄dm id enim q; diuisibilia sunt p̄nt separari.

Cmprobat pōnē poroz q̄tum ad modū agendi & patiendi. diceret forte aliq; q; nō esset necium poros ponere pp̄ actionē ipsam: s; pp̄ modū agendi vt facilius fiat actio. nam actiuum ingredit̄ passum: iō est modicū agentis iuxta modicum passiuū propter qd̄ facilius fit actio & passio: ideo ait: q; corpibus entibus oīno diuisibilibus ridiculum est poros facere. fm̄ id enim q; visibilia sūt separari p̄nt: & poterit supple esse modicū vnus iuxta modicū alterius absq; positioe poroz: sic apparet i mixtione humidoz. omnino ergo superfluit poros ponere vt dicebatur.

T. cō.
77.

Quo autē mō existit generare in entibus & facere & pati dicam^o.

CIn parte ista determinat p̄s de agere & pati secundum opinionem propriam. & duo facit: quia p̄mo p̄tinuat se ad dicenda. sc̄do exequit̄ de intento

Intento ibi. (Accipientes prin^m.) Dicit g. q. qno existit gñare. i. fieri i entibus facere z pati. dicamus supple sz opinionē. ppriam: ex quo diximus qno sit actio z passio scdm opinionem alioz. ¶ Deinde cum dicit.

Accipientes pncipium dictū multotiens. Si enim est hoc potestate hoc aut actu tale innatum est.

L.cō. 79.

¶ Exeq de intentor: z duo facit: qz pmo inuestigat conditiones agentis z patientis. 2° ex huius cōditionibus venat defectum antiquoz ponentiū poros pp actionē z passionē ibi. (Tunc gdes existimare pati.) Circa p^m duo facit: qz pmo inuestigat pditiones agentis z patientis ex pte ipsius actiui z passiui. 2° ex pte modi agendi z patiendi ibi. (Magis aut z minus.) Circa p^m duo facit: fm qz duas tales pditiones inuestigat. 2° ibi. (Nō tū qdē pati: tum aut nō.) Dicit g qz vna pditio actiui z passiui sumi dz accipiendo illud p^m qd est dictum multotiens: v3 qz si h. s. passum est potestate. i. est in potentia: h aut. s. agens est in actu tale est innatū agere z pati. est g h conditio qz tale dz esse patiens in potentia qz le est agens in actu. ¶ Deinde. cum dicit.

Non tū qdem pati: tum aut nō pati. Sz omnino secundum quantū est tale.

¶ Ponit scdm cōditionē qz patiens dz esse passibile fm qdlibet sui: nō tum pati. i. fm vnam partem est passibile: tū aut nō pati. i. nō patif. sed oio fm quācūqz pte dz esse tale. ¶ Deinde cum dicit.

Magis aut z minus. scdm qz tale magis est z minus. z hac vtiqz poros aliqs dicet z magis inesse vt in metallicis: extendunt se passiuē non continue.

L.cō. 78.

¶ Assignat pditiones agentis z patientis fm modum agendi z patiendi: z tria facit: fm qz tres tales pditiones assignat. 2° ibi. (Continuū igit.) 3° ibi. (Similr autem.) Dicit g qz patiens dz pati magis z minus fm qz ē magis z minus tale. i. magis z minus dispositus. z addit qno pōt ex h verificari positio d poros dicēs. qz hac intentione dicet aliqs magis congrue inesse poros: vt dicamus poros nihil aliud esse qz ptes magis passiuas: vt apparet in metallicis. i. i nucleis vbi fodiuntur metalla nō extendunt se vne cōtinue passiuē: z si tales vne z tales partes magis passiuas vellemus appellare poros contingit poros esse. ¶ Deinde cum dicit.

L.cō. 78.

Continuum igit vnumquodqz z vnū ens impassibile.

¶ Assignat 2^{am} pditionē qz passum si sit ptinuū z vnū quodqz: z p oēm modū qd nō sit scindibile: nec suscipi at pegrinas ipressiōes ē impassibile ens. ¶ Deinde cū. d.

Similr aut z nō appropinquātia. nec sibipis: neqz alijs que facere innata sūt z pati. dico aut. verbi gratia. non solum tangens calefacit ignis. Sed z si longe sit. aerem qdez ignis: aer aut corpus calefacit innatus facere z pati.

¶ Ponit tertiā pditionē qz nō appropinquātia neqz si bi ipsis neqz alijs qz sūt apta nata facere z pati. i. quādo agens nō appropinquat passio: nec per seipsum: nec p medium non sit passio z exponit qd est appropinquāre alijs: z p mediū dicens. verbi gratia. non solū ignis

tangens calefacit aliqd corpus: sz z si longe sit pōt ipz calefacere: vt si ignis calefacit aerem: aer aut calefacit corpus remoti ab igne: tūc aer est inatus facere z pati. ¶ Nōndū aut has esse tres cōditiones ex modo z ordine agendi z patiendi. qz v3 passus ordinat ad agēs dz esse aliquo modo dispositus: z debet esse aliquo modo scindibile: z dz esse iproximatus: vel per seipsuz. vel per medium. ¶ Deinde cum dicit.

Nōndū

L.c. 79

Tum qdē existimare pati. tū aut nō: terminātes qz in pncipio hoc dicendū. si qdē. n. nō vbiqz diuisibilis magnitudo. sz est corpus i diuisibile aut latitudo nō vti qz erit vbiqz passibile: sz neqz ptinuū nllū.

¶ Ex pditionibus assignatis inuestigat defectū antiquorū. z duo facit: qz p ondit qno passum patif fm qdlibet sui. 2° assignat antiquoz defectū. 2° ibi. (Si aut h mendaciū.) Dicit g qz existimare corpus tū pati tū aut nō. i. non pati fm qdlibet sui vt determinemus z declinamus istud dcm resumendū est qd i pncipio tetigimus. dictū eni fuit in p^m. cū soluebat dubitatio Democriti z ondebaf qno latebat paralogizans qz magnitudo est diuisibilis in semper diuisibilia. si g nō essz vtiqz magnitudo diuisibilis in semp diuisibilia: sed supple relictū ex diuisione esset corpus i diuisibile: aut latitudo nō vtiqz erit corpus passibile esse quālibet sui ptes: qz ps i diuisibilibus non potest esse susceptibilis passionis: sed neqz continuū nullū esset corpus: supple si staret diuisio ad indiuisibilia. est ergo hec ratio: qz corpus patif fm oē sui: qz est diuisibile fm ptes omnifariā diuisibiles. lz ergo i diuisibile nō sit susceptiuū passionis: qz nulla pars corporis est indiuisibile fm omne sui. est passibile corpus ¶ Deinde cum dicit.

Si aut hoc mendacium z oē corpus diuisibile nihil differt dfe diuidi. aut tan gere aut vtiqz diuisibile esse. si. n. segrega ri pōt scdz tactus: vt aiunt qdam: z si nō duz est diuisuz possibile erit diuisuz: possibile enim diuisum esse.

¶ Assignat ex h defectum antiquoz. ¶ Ad euidentiā cuius est notandū antiquos phos ponētes poros in h defecisse: qz credebant oportere corpus actu diuidi: vt fieret actio z passio: qd nō est v3. sufficit. n. corpus esse diuisibile vt h fiat. pōt. n. aer successiuē p ptes calefieri absqz eo qz vna ps diuidat actu ab alia pte. duo g facit in assignando hmōi defectum: qz pmo dicit qz non opz ponere passum esse actualiter diuisuz ad h qz patif. 2° assignat incōuenientia qz sequunt h ponentes ibi. (Ulr aut h gñari.) Dicit g qz si h est mendacius qz corpus sit diuisibile in indiuisibilia. sed est diuisibile omne. i. fm oēm partem nihil differt dicere corpus diuidi in actu: aut agens tangere corpus actu diuisum: aut esse diuisibile: qz pōt fieri passio absqz hoc qz diuidat in actu. naz si corpus potest segregari fm tactus: vt quidam aiunt: z si nondum est diuisum actu possibile esset diuisum eē secundum tactum. Enim pro qz: qz est possibile esse diuisum supple fm quātitatē. ¶ Nōndū aut qz diuidi sz tactum est diuidi scdm actionē agentis. tūc eni aer diuidit fm tactum ignis: qñ prius tangit z calefit ab igne scdm vnam partem qz fm aliam. Est ergo intentio phī qz ad hoc qz passum diuidat per tactum agentis nō o3 qz sit actu diuisum fm quātitatem: sed sufficit qz sit potentia diuisibile. ¶ Deinde cum dicit.

Nōndū

Nōndū

Egidii De gene. & cor.

¶ Antr autez generari hoc modo scissis corpibus est inconueniens. destruit enim hic sermo alterationem.

¶ Assignat inconuenientia q sequunt ponetes q vt fiat passio nece est corpus actu diuidi fm q̄tates z discōtinuari. z duo facit fm q̄ ad duo icōuenientia adducit. p̄ enim ostendit q̄ h̄ pō destruit alterationē. 2.º q̄ destruit augmentū ibi. (Amplius aut neq̄ augmentationem.) Circa p̄mū duo facit. qz p̄ p̄mittit qd̄ intendit. 2.º manifestat qd̄ dixerat ibi. (Videmus enim idēz.) Dicit ḡ q̄ dicere vlt. i. absolute z simplr ḡnari h̄ mō actionem z passionem scissis corpibus ita q̄ non possit fieri passio nisi corpa actu scindant. hic sermo est incōueniens: qz destruit alterationem. **¶** Deinde cuz dicit.

T. cō.
81.
T. cō.
80.

¶ Videmus. n. idē corpus p̄tinuuz ens qnqz qdē humidum qnqz autem coagulatum: nō autē diuisione z cōpositiōe hoc patiens. neqz p̄uersiōe z tactu: sic ait Democritus. neqz. n. transductū neqz transpositū scōm naturam neqz transmissum coagulatum ex hūido generatū.

¶ Manifestat qd̄ dixerat. z duo facit fm q̄ duplr manifestat. 2.º ibi. (Neqz aut nūc insunt.) Dicit ḡ q̄ p̄dicta pō repugnat apparenti alterationi. videmus. n. idē corpus p̄tinuum ens non scissum qnqz qdē hūidum qnqz coagulatum. z h̄ nō est patiens nec diuisione: nec cōpositiōne: vt q̄ athomi diuidant vel cōponant adinuicē: nec p̄uersiōne: vt qz posteriores fiant aīriores: vel econuerso: vt dicebat Democritus. ḡ corpus qd̄ nō est transductū. i. extensum: vel transpositū q̄ p̄ anterior fiat posterior: nec ē transmissū q̄ p̄ superior fiat inferior. i. nullā scissuram. nullā diuisionē est passum in p̄tibus: z tñ ex hūido gnātū z factum est coagulatum. pōt ḡ eē alteratio absqz actuali diuisione. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Neqz at nūc insunt dura z coagulata indiuisibilia tumoribus sed similiter omne nunc humidum: quandoqz autem durum z coagulatum est.

¶ Manifestat h̄ alio mō. dicens q̄ facta tali alteratione corpi sic coagulato. nunc de nouo non insunt corpa dura z coagulata z indiuisibilia tumoribus. i. fm magnitudinē: s̄ s̄līr oē. i. totuz non habendo alias ptes: vlt p̄les vt diuisum. qnqz quidem est humidū: qnqz autem est durum z coagulatum. **¶** Notandum aut q̄ p̄hs ait humidū fieri coagulatum absqz eo q̄ insunt ei corpa dura z coagulata. Ad remouendum opinionem Democriti q̄ cum poneret actionem z passionem fieri p̄ corpa indiuisibilia: voluit humidum non fieri coagulatum: nisi aliq̄ corpa indiuisibilia dura z coagulata subincredereñ illud hūidū. **¶** Deinde cum dicit.

Nōndū

T. c. 81.

¶ Amplius aut neqz augmentationē possibile esse z diminutionē. nō. n. quodcūqz erit factū maius siqdē. sed erit appositio z nō eē trāsmutās aut mixto alio aut secundum se transmutante.

¶ Ostendit hanc pōnē destruere augmentū. ponebāt. n. antiq̄ alimentū ingredi poros aliti: z sic augmentare ip̄s s̄ si h̄ esset nunqz cresceret ipsum alitum: s̄ solum pori

eius essent repleti: sic cresceret murus in altū si forāmi na eius obturarent. iō ait q̄ fm hāc pōnē non est possibile esse augmentationē z diminutionē: qz h̄ posito qd̄ cūqz. i. q̄libet ps aucti non esset factum qd̄ maius: s̄ solum erit appositio ad illos poros. imo fm hanc pōnēz nō ponit augmentū: eo q̄ alim entū conuertat in membra. iō h̄ posito cibus non erit transmutans z alterans mēbrum: z mēbruz nō erit aliqd̄ aliud mixtū pp̄ ipsuz cibū: qz cibus nō admiscebit mēbro: nec ingrediet ipsū pp̄rie: sed solū subintrabit vācuitates eius: z mēbrum nō erit fm se transmutans ip̄m alimentū: q̄ oīa regrūtur ad augmentationem. **¶** Ultimo cum dicit.

¶ Quid igr̄ est ḡnare z facere z generari z pati adinuicē: z quomodo p̄tingit z quō ingunt qdā non: contingit autem: determinatum sit hoc modo.

¶ Epilogat dicens. q̄ qd̄ est ḡnare z facere: z ḡnari z pati adinuicē: z quomō ingunt z loquuti sunt antiq̄ determinatū sit h̄ mō zē.

¶ Aliquū aut videndū ē mixtio-
Rne secundum eundem modum
methodi. hoc enim erat tertium
propositorum a principio.

¶ Postq̄ p̄hs determinauit de tactu z actiōe z passio-
ne hic. tercio determinat de mixtiōe: z duo facit: qz p̄ cō-
tinuat dicta dicendis. scōdo exeq̄ de p̄posito ibi. (Scr-
tandū aut qd̄ est.) Dicit ḡ q̄ reliquū vidēdū est de mix-
tione scōm eundē modum methodi. i. secundū eundē
modū artis sup̄ius assignate. h̄ enim. i. mixtio fuit ter-
tū. p̄positoꝝ a p̄ncipio. Executis ḡ duobus: vt ē actio-
ne z tactu secūdū illū methodū: restat exeq̄ de mixtio-
ne. **¶** Deinde cum dicit.

T. cō.
82.

¶ Scrutandū aut ē qd̄ mixtio: z qd̄ mi-
scibile: z qb̄ existit entū: z quō. ampli⁹
ait vtz ne ē mixtio: an hoc mēdacuz.

¶ Exeq̄ de intento. z duo facit: qz p̄ enumerat q̄ sunt
dicenda de mixtione. scōdo exeq̄ de illis ibi. (Impossi-
bile est enim.) Dicit ḡ q̄ scrutandū est qd̄ est mixtio: z
qd̄ est miscibile: z quibus est entū. i. qualibus entibus
existit mixtio: z quomō fiat mixtio: aut est mēdacium
mixtionem esse. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Impossibile ē. n. alterz altero misceri
quēadmodū dicunt quidam: entibus q
dez adhuc mixtis z nō alteratis: nō ma-
gis nūc mixta esse q̄ prius inquirunt: s̄
consimiliter se habere.

T. cō.
82.

¶ Incipit inquirere de p̄dictis. **¶** Ad cuius euidentiā
notādū q̄ cuz quinqz sunt. p̄posita inter ea: tñ duo sunt
ex quoz declaratione dependet veritas alioꝝ. nā si sci-
remus an sit mixtio: z quō fiat mixtio: sciremus qd̄ est
mixtio: z q̄ sit miscibilia: z quibus. i. q̄libus entibus exi-
stat mixtio siue q̄ entia sunt miscibilia. duo ḡ facit: quia
p̄mo inquirat an sit mixtio. scōdo quomō fiat mixtio ibi.
(Continuam aut h̄is q̄onem.) Prima ps diuiditur in
duas: qz p̄mo obicit mixtionē non esse. secundo h̄mōi
obiectionem soluit ibi. (Hic quidē v̄r sermo.) Miscibi-
lia aut tripliciter se habere p̄nt: qz vel ambo manēt vel
ambo sunt corrupta: vel alterū est corruptū: z alterum
manet. tria ergo facit: qz p̄mo ostendit mixtionē nō eē:
si ambo miscibilia manēt. secūdo ostendit nō esse mix-
tionem

Nōn-
dum

T. cō.
85.

T. cō.
83.

tionem si alterum corrumpatur. tertio ostendit h non eē si ambo sint corrupta. scda ibi. (Altero aut corrupto.) tertia ibi. (Eodē autē mō.) Dicit ḡ q̄ quēadmodū q̄dam dicunt impossibile est alterum alteri misceri: quia mixtio adh entibus. idest pmanentibus: z nō alteratio non magis inquit nunc mixta esse q̄ p̄us. s̄z contin- git hmōi miscibilia consilr se h̄re nunc z p̄us. si ḡ p̄us non erat mixtio: nec nūc. non ḡ est mixtio si ambo mi- scibilla maneāt. CDeinde cum dicit.

¶ Altero aut corrupto: nō mixta esse. s̄z hoc q̄dez esse hoc aut nō esse. mixtionē autem similiter habentium esse.

¶ Ostendit mixtionē nō eē si alterum corrupat. d. q̄ alte- ro corrupto non p̄tingit mixta esse. sed h̄. s̄. manens cō- tingit esse: h̄ aut: s̄z corruptus non esse: z q̄ mixtio est silr se habentū: cū h̄ posito mixta n̄ se habeant silr: s̄z vnum sit corruptum z aliud manens non erit ibi mix- tio. CNonndum autē q̄ mixta debent se h̄re similiter: z non silr debent se h̄re. similr vt sunt in mixto: q̄ nul- lū eorum dz esse in actu: sed quodlibet in potentia: s̄z aū mixtionem: z post non debent se habere similiter: quia ante mixtionē debent esse in actu. euz vero sunt in mix- to debent esse in potentia. p̄ma ergo ratio ostendebat mixtionem non esse manentibus miscibilibus: q̄ se ha- bebunt similiter miscibilia ante mixtionem z post. Se- cunda vero ratio ostendit mixtionem nō esse altero mi- scibiliū corrupto: q̄ non se habent silr vt sunt mixta: z sic soluitur controuersia q̄ v̄r esse in textu. euz p̄mo pro- bat mixtionem non esse: q̄ miscibilia se habent similr scdo vero ostenditur hoc non esse. q̄ non se h̄nt similr. CDeinde cum dicit.

¶ Eodēz mō z si ambobus pueniētibus corruptū est alterutrū mixtoꝝ. nō. n. eē mixta nullatenus entia.

¶ Ostendit mixtionē nō esse si ambo miscibilia sint cor- rupta dicens. eodē mō mixtionē non esse: s̄z ambo- bus miscibilibus pueniētibus corruptū est alterū mix- toꝝ. nā cū miscibilia sint corrupta: z sint nullatenus en- tia: mixta esse non poterunt. CDeinde cum dicit.

¶ Sic q̄dē v̄r p̄mo q̄rere qd differt actu mixtio a ḡnatiōe z corruptiōe. z qd mi- scibile a ḡnabili z corruptibili. manifestū .n. q̄ oportuit differre si ē mixtio q̄prop̄ his entib⁹ manifestis q̄sita soluent̄ vtiq̄.

¶ Soluit ad obiectiones scās. z duo fac. q̄ p̄mo dat mo- dum z viā ad soluēdū p̄dicta. scdo illā viā p̄sequit̄ ibi. (At v̄o neq̄.) Dicit ḡ q̄ iste sermo v̄r q̄rere qd. idest in quo differt mixtio a ḡnatiōe z corruptiōe: z qd dif- fert miscibile a ḡnabili z corruptibili. nam manifestum est q̄ si est mixtio: dz eam differre a talibus transmuta- tionibus. z subdit quō hec valent ad q̄sita. dicens. q̄ manifesta h̄s entibus: v̄z quō differunt mixtio ab alijs q̄sita soluent̄. CDeinde cū dicit.

¶ At v̄o neq̄ mām igni misceri dicimus neq̄ misceri cū exardet. neq̄ ipsam ipsis p̄ticularis nec igni: s̄z ignem q̄dem genera- ri: hanc autem corrumpi.

¶ Profeḡ dictā viā. z duo facit: q̄ p̄mo sepat mixtio- nē ab hmōi transmutationibus. scdo ex hoc soluit obie- ctiones. secunda ibi. (Quoniam autem sunt hec.) No-

tandum autem q̄ mixtio nō solum est alta a ḡnatiōe: sed etiaz ab augmento: z alteratione. ad ḡnatiōez autē cōcurrunt materia z forma. ad augmentū vero nutri- menti z nutritū ad alterationē qdē subiectū z accēs. q̄ mā nō miscet forme nec cibus corpori: nec figura ce- re: mixtū nec est ḡnatiō: nec augmentum: nec alteratio. tria ḡ facit: q̄ p̄mo separat mixtionē a generatione: se- cūdo ab augmento. tertio separat eam ab alteratione. secūda ibi. (Secundū autē modū.) Tertia ibi. (Neq̄ si gura.) Dicit ḡ q̄ māz nō dicimus misceri igni: nec ignē dicimus cōmisceri cōbustibili cū exardet ipsum: ita q̄ cōbustibile: qd est q̄si mā ignis: nec miscet ipsi igni se- cundum se totū: nec ēt ipsi p̄ticularis ignis: s̄z ignē. siqui- dem ex tali combustionē dicimus ḡnari hanc autē māz scilicet cōbustibile dicimus corrupi pp̄ qd differt mix- tio a ḡnatiōe. CDeinde cū dicit.

¶ Secundum autem modum eundem neque corpori cibum.

¶ Separat mixtionē ab augmento. d. q̄ scdm eundem modū differt supple mixtio ab augmento: q̄ cibus nō di- cimus cōmisceri corpi cibato: q̄ tale corpus manet: ci- bus aut corrupit. CDeinde cum dicit.

¶ Neq̄ figurā cere mixtā neq̄ figure tu- morez neq̄ corpus z albus: neq̄ totalr passiones z habitus posse esse mixta re- bus. saluata enim videntur.

¶ Separat mixtionē ab alteratione. ad alterationē enī p̄currunt accidens z subm. ostendere ḡ mixtionē ab alte- ratiōe differre est ostendere accēs z subm non esse miscibi- lia. tria autem facit. nam p̄mo ostendit accēs non misceri subo. scdo ostendit q̄ accēs non miscet accidenti. tertio ex his q̄ dixerat increpat opinionē quorundam philoso- phantium. scda ibi. (Sed tamē nec album.) Tertia ibi. (S̄z hoc dicunt.) Dicit ḡ q̄ non dicimus figuram cere mixtam nec figure tumorem. idest quantitatem cere. q̄ si dicat. q̄ figura z cera non sunt miscibilia quātuz ad artificialia: nec corpus z album misceri p̄sūt: q̄siti ad nā- lia. z totaliter: idest v̄r passioēs z habitus: siue sint nā- les. vt albedo corpori: siue artificiales: vt figura cere nō conuenit esse mixta rebus: idest substantijs suis. z ē rō q̄ talia saluata esse vident. nam passio manet passio z subm manet subm miscibilia aut non manent actu in mixto. CDeinde cum dicit.

¶ Sed tū neq̄ albū z disciplinā p̄tingit misceri: neq̄ aliō nō sepabiliū aliquod.

¶ Ostendit passiones nō esse miscibiles adinuicem. d. q̄ si nō puenit silr misceri disciplinam z albū: nec aliq̄ aliō de nūero nō sepabiliū: q̄si dicat. miscibilia p̄sūt h̄re p se esse: z sunt sepabilia. accētia non sunt hmōi: iō misceri non p̄sūt. CDeinde cum dicit.

¶ Sed de hoc dicunt q̄dem non bñ oia q̄nq̄ silr esse dicunt z mixta esse. non enīz omne omni miscibile. sed oportet existe- re sepabile vtrūq̄ mixtoꝝ. passionuz autem nulla separabilis.

¶ Increpat ex h̄ opinionē quorundam antiquoz. d. q̄ non bene dicunt quidam oia aliquādo simul fuisse mix- ta. non enim omne omni est miscibile: sed opz existere separabile vtrūq̄ mixtoꝝ. passionum autem nulla est separabilis. CNotandū autē q̄ videt fuisse opinio- nē Anaxagore omnia fuisse mixta: vt p̄z ex primo physi-

nōndū

nōn- dum

T. cō. 83.

T. cō. 87.

nōndū

Egidii De gene. 7 cor.

eorum. **¶** Deinde cum dicit.

L.c. 84. **¶** **Q**uoniam autem sunt hec quidem potestates hec autem actu entium. contingit mixta esse qualiter et non esse actu quidem ente aliquo generato ex ipsis. potentia autem adhuc utroque quod erant antequam miscerentur et non partita. hic autem sermo quesuit prius.

¶ Ex duobus mixtionis ad alia soluit obiectiones factas. nam dicte obiectiones quoniam miscibilia maneant et sint in mixto: hoc autem non manent ut penitus corrupto: cum mixtio differat a generatione et corruptione: nec manent ut saluata: cum differat mixtio ab alteratione: quoniam non manent miscibilia saluata ut manent albedo et corpus. cum generis nunc est mixtio: aut nunc manent ambo miscibilia aut neutra: aut alterum dici debet quod ambo manent potestates et virtutem neutrum autem manet actu et secundum esse. Duo ergo facit philosophus: primo ostendit quomodo miscibilia manent: et quomodo non manent. secundo quod dixerat manifestat ibi. (Videntur enim que miscentur.) Dicit ergo quod entium hec quidem sunt potentia hec autem actu. mixta ut sunt in mixto conuenit qualiter esse: quia sunt potentia: conuenit autem qualiter non esse: quia non sunt actu. nam actu aliquid est generatum ex ipsis. mixtum ergo est in actu quod generatur ex miscibilibus: non autem ipsa miscibilia sunt: sed potentia: quia ad hoc utrumque miscibilium sunt potentia ut redeant ad naturam suam: et non sint que erant antequam miscerentur: et cum erant partita: id est diuisa et addit quod hic sermo quesuit prius. id est fuit primo questus. obiectiones enim prius facte solum habere quebantur. scilicet quomodo miscibilia sunt in mixto.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Videntur enim que miscentur prius ex separatis conuenientia et possibilis separari rursus. neque manent igitur actu ut corpus et albedinum neque corrumpuntur. neque alterum neque ambo. saluatur enim virtus eorum: id est hec quidem relinquuntur.

¶ Manifestat quod dixerat: videlicet quod miscibilia non manent actu: sed potentia dicens. quod que miscentur ex prius separatis sunt conuenientia: et possibilis sunt separari rursus igitur miscibilia non manent actu ut corpus et album: quoniam tunc ex eis non fieret aliquid unum: nec corrumpitur supple omnino: neque alterum neque ambo. manent enim virtute et potentia. saluatur enim virtus eorum: et quia de his: videlicet utrum sit dare mixtionem sufficienter dictum est: ideo hec relinquuntur.

L.c. 85

¶ Continuum autem his questionem dicendum utrum ne mixtio ad sensum est: ut quoniam ita in parua diuiduntur que miscentur et ponuntur adinuicem hoc modo ut non manifestum sit sensui unum quodque tunc mixta sunt.

¶ Postquam philosophus venatus est utrum sit possibilis mixtio. In parte ista venatur quomodo contingat mixtionem fieri. et duo facit: primo ponit opinionem aliorum. secundo opinionem propriam ibi. (Sunt utique ut diximus.) Circa primum duo facit. quia primo ponit aliorum opiniones. secundo eas improbat ibi. (Quoniam autem non est.) Ad euidentiam autem dicendorum no-

L.c. 87.

¶ Non dum

tandum omnes antiquos in hoc defecisse: quoniam non ponebant mixtionem fieri per mutua transmutationem. ita quod ex miscibilibus resultaret natura una communis et media. sed ponebant mixtionem fieri eo quod minimum unius ponebatur iuxta minimum alterius. sed minimum tripliciter sumi potest: videlicet secundum subiectum secundum formam: et secundum quantitatem. Prima ergo pars diuiditur in tres partes: quoniam primo ponitur opinionem ponentium mixtionem quantum ad minima secundum subiectum. secundo quantum ad minima secundum formam. tertio quantum ad minima secundum quantitatem. secunda ibi. (Aut non sunt.) Tertia ibi. (Si autem est omne.) Continuet sic. ostensum est: an sit mixtio. Sed dicendum est ulterius continuas quoniam his que dicta sunt. videlicet quomodo mixtio est: utrum ne est mixtio ad sensum ut dicamus quod tunc miscibilia mixta sunt quoniam miscentur in ita parua que diuiduntur et ponuntur hoc modo adinuicem ut unum quodque miscibilium non sit manifestum sensui: ita quod sit mixtio quantum ad minima secundum sensum.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut non sunt sed ut quecumque secus quantum sit partem iculam mixtorum dicitur illo modo. verbi gratia. ordeum mixtum frumento quando quodcumque secus quodcumque ponetur.

¶ Ponit secundam opinionem que ponebat mixtionem quantum ad minima secundum formam. d. aut non sunt supple mixta quantum ad minima secundum sensum. sed cum quecumque partem iculam supple secundum formam sit secus quecumque partem iculam: mixtorum illo modo dicitur mixtio ubi gratia. ordeum est mixtum frumento quoniam granum ordeum ponetur secus quodcumque granum frumenti.

¶ Notandum autem quod unum granum ordeum vel frumenti non est minimum secundum sensum: quoniam possumus sentire minus uno tali grano: nec est minimum secundum quantitatem: quoniam quodlibet tale granum quantitate est diuisibile in seque diuisibilia si est minimum secundum formam: quoniam diuiso uno grano frumenti non ulterius ubi ibi referuari talis species: ideo de minimo secundum formam videtur hanc opinionem intelligendam esse. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Si autem est omne corpus diuisibile si est corpus corpori miscibile homiome res quamcumque utique operis partem fieri secus quamcumque.

¶ Ponit tertiam opinionem que dicit: quod si corpus est diuisibile omne id est totaliter: et corpus est miscibile corpori homiome res: id est secundum unam et eandem rationem in toto et in partibus: quodcumque: id est partem quamcumque minimam secundum quantitatem fieri secus quamcumque partem: ita ut sit mixtio totaliter: et secundum minimam quantitatem. **¶** Deinde cum d.

¶ Quoniam autem non est in minima diuisibile. Neque compositio idem et mixtio sed aliud. manifestum quod neque secundum parua saluata oportet que miscentur dicere mixta esse. compositio enim erit et non praxis neque mixtio.

¶ Improbatur predictas opiniones: et tria facit: quoniam primo improbat secundam. secundo improbat primam. tertio improbat tertiam. secunda ibi. (Si autem secundum parua.) Tertia ibi. (Neque diuisioe.) Prima pars diuiditur in duas secundum quod dupliciter improbat. secunda ibi. (Neque habebit.) Dicit ergo quoniam autem non est diuisio in minima supple secundum formam ut compositio talium sit mixtio: quia neque idem

¶ Non dum

L.c. 86.

neq; idē est compositio z mixtio: sed aliud q̄ pro qz neq; q̄ miscenē s̄z parua saluata. i. s̄m minima in q̄bus saluatur forma z species. talia. n. non p̄tingit dicere esse mixta: erit. n. ibi compositio z non paria. i. operatio z transmutatio: z p̄ p̄s mixtio. est ergo vis rōnis: q̄ q̄tum ad minima s̄z formam nō est mixtio: qz talia manent intransmutata sc̄m suam speciem z saluata.

¶ Deinde cum dicit. **¶** Neq; habebit eadē rōnē cū toto ps. dicimus aut̄ oportere si mixtū est aliqd. mixtū homiomerēs esse. vt quēadmodū aque pars aqua ita z temperati.

¶ Ponit sc̄daz rōnē. nā si sic esset mixtio: pars non haberet eandē rōnē cū toto: qz non quelibet pars mixti esset mixta. dicimus tamen s̄ oportere si mixtus est aliqd. oportet enī mixtū esse homiomerēs. i. eiusdem rationis in toto z in partibus: vt quēadmodū quilibet ps aque est aq̄: ita z quelibet pars tēperati. i. mixti d̄z esse mixta. non ergo est mixtio quātum ad minima secundum formam: qz ibi esset signare partem non mixtas.

¶ Si at̄ s̄z parua cōpositio esset mixtio z nihil p̄tingeret hoz: sed solū q̄ mixta ad sensum z idem huic quidem mixtus si non videt quis acute: lynceo autē nō mixtum videbitur.

¶ Improbatur opinione s̄mā ponentē mixtionē quantū ad minima s̄m sensum dicens: q̄ si fiat mixtio. s. parua quantū ad sensum: mixtio esset idem q̄ compositio: z hoc posito nihil p̄tingeret hoz que reguntur ad mixtionē: s̄z solū diceremus q̄ mixta essent ad sensum. In mixtione. n. reguntur q̄ quelibet pars mixti sit mixta: z q̄ miscibilia non maneant actu: manerent. n. miscibilia: z nō quilibet pars mixti mixta esset: sed si fieret mixtio ad sensum nihil hoz eēt: z vltterius est inconueniens hoc dicere: qz idē huic esset mixtum si non videret acute. lynceo autē qui acute videt: non videbit mixtum: qz non latebit visum eius: qd̄ potest latere visum alterius.

¶ Neq; diuisione vt quecūq; secus quā cūq; pars. i. possibile enī ita diuidi. aut igit̄ nō erit mixtio aut dicendū est hoc quomodo p̄tingit fieri rursus.

¶ Improbatur opinione de minimo s̄z q̄titate dicens: q̄ neq; diuisione q̄titatiua supple contingit mixtionem fieri: vt quicūq; pars sit secus quācūq; partē: nā impossibile est ita diuidi corpus. s. in minima s̄m q̄titates: aut igit̄ non erit mixtio: aut dicendū est rursus s̄z opinionem propriam. quō contingit fieri hoc. i. fieri mixtum.

¶ Deinde cum dicit. **¶** Sūt utiq; vt diximus entiu: hec qdē actiua: hec at̄ passiuā ab his. hec igit̄ cōuertunt̄ quoz eadē nā est actiua z passiuā adiucē. hec aut̄ faciūt impassibilia entia quoz non est eadem materia.

¶ Ostendit quō sit mixtio s̄z opinione p̄pria. z duo facit: qz primo premitit quedā necessaria ad propositū. sc̄do ostendit quomodo fiat mixtio: ibi. (Actiuorum aut̄ z passiuoz.) Circa primū duo facit s̄m q̄ duo talia p̄mittit.

secunda ibi. (Hozum quidem igitur.) Dicit ergo: q̄ vt prius diximus qdā entiu sunt actiua z passiuā ab his idest ad seiuicem. qdaz non. z addit q̄ conuertuntur: qz quoz est eadem materia sunt actiua z passiuā adiuicem z econuerso: z que faciunt z agūt impassibilia entia. non ergo est eadem materia z econuerso.

¶ Deinde cum dicit. **¶** Hoz quidē igit̄ nō est mixtio. ideo qz neq; medicina facit sanitatem: neq; sanitas est mixta corporibus.

¶ Ponit preambulum dicens: q̄ hoz non habentium eandem materiam nō est mixtio. idē medicina idest ars medicine non facit sanitatē supple miscendo se ei: neq; sanitas est mixta corporibus. **¶** Notandum autem q̄ ars medicine non communicat in materia cum sanitate: qz talis ars est in anima. sanitas vō in corpore. Rursum sanitas non communicat in materia cum corporibus: quia corpora habent materiam ex qua. sanitas vero z omnia accidentia nō h̄nt m̄m ex qua: sed in qua.

¶ Deinde cum dicit. **¶** Actiuoz aut̄ z passiuoz quecūq; sunt facile diuisibilia multa quidez paucis z magna paruis cōposita nō faciūt mixtionē: s̄z augmentationē dominātis: trāsmutat̄ enim altez in dominans: idē gutta vini mille millijs amphozis aque non miscet̄. soluit̄ enim species z trāsmutat̄ in omnem aquam.

¶ Postq̄ ostendit q̄ cōmunicātia in materia sunt adiuicem impassibilia z miscibilia. non cōmunicantia vero nec agunt passiuā: nec miscentur adiuicem. In parte ista ex his preambulis ostendit quomō fiat mixtio. z duo facit: quia primo ostendit quomodo non contingit fieri mixtionem. secundo vero quomodo contingit eas fieri. secunda ibi. (Quando autem potentis.) Dicit ergo: quecūq; de numero actiuozum z passiuozum adiuicem cōmunicantia in materia sunt facile diuisibilia si in talibus multa miscenē paucis z magna paruis: si cōposita non faciunt mixtionem: sed augmentationē dominantis: vincunt enim magna z non miscentur cū paruis: sed augmentantur ex eis: trāsmutat̄ur enī alterum. idest paruum in dominans. i. magnus z multus: idē si gutta vini ponat̄ in mille millijs amphozis aque non miscetur: idest non est ibi mixtio. soluit̄ur enī species vini z trāsmutat̄ur. i. conuertitur in omnes: idest in totam aquam.

¶ Deinde cum dicit. **¶** Quando aut̄ potentis adequant̄ equaliter tūc trāsmutat̄ vtrūq; in dominans ex sui ipsius natura: non generatur enī alterum sed medium commune.

¶ Ostendit quō sit mixtio dicens: q̄ qñ miscibilia adequant̄ equaliter. i. aequaliter potentis: tunc vtrūq; ex natura sui ipsius trāsmutat̄ur in dominans. i. trāsmutat̄ur in naturam mediam que dominatur in mixtione: ideo addit q̄ non generat̄ ibi altez miscibillum: ita q̄ vnū totaliter dominet̄ z conuertat̄ altez ad n̄az suas: sed generatur ibi medium cōmune. i. aliqua natura media in qua non actu z secundum esse: s̄z potentia z virtute reseruat̄ur vtrūq; miscibillum. Cum ergo conuertatur quō sit mixtio debet dici q̄ sit miscibillum communicantium

L. cō. 87.

L. cō. 88.

Nōndū

L. cō. 88.

L. cō. 89.

L. cō. 89.

Egidii De gene. 7 cor.

nicantium in materia. 7 actiuis 7 passiuis adinuicem adequatis aliquantiter in potentia 7 virtute.

Manifestum igitur quoniam hec sunt miscibilia quecuq; contrarietatem habent facientiu: hec sunt enim adinuicem passua.

Post q; pha ostendit quo ptingit mixtionē fieri. In parte ista soluit alia q̄sita quoz veritas dependet ex declaratione horz. 7 tria facit s̄m q; tria sunt talia que sita. Nā p̄mo ostendit que sunt miscibilia. Secūdo declarat quibus 7 qualibus entibus existit mixtio: siue qualia sunt miscibilia. Tertio manifestat qd est mixtio. secūda ibi. (Et parua aut paruis.) Tertia ibi. (Mixtio aut miscibilia.) Ostendit ergo p̄mo que sunt miscibilia dicens: manifestū esse q; miscibilia sunt quecuq; de numero facientiu. i. agentiu. habent p̄rietatem: 7 est ratio: q; talia sunt passua adinuicē. Deinde cum dicit.

T. c. 90

Et parua aut paruis posita secus magis. facilius. n. inuicē transeūt: multū at a multo tardius hoc opaf: ideo 7 bene determinabilia diuisibiliū 7 passiuoz miscibilia: diuidū. n. hec in pua facilius: hoc. n. est bene determinabile esse: v. gratia: hūida miscibilia maxie corpoz: bñ determinabile. n. maxie humidū diuisibilis: si nō viscosus sit. eteniz utiq; ampliores 7 maiorē solum tumorem faciunt.

Ostendit q̄sita sunt bene miscibilia. Siue quibus 7 qualibus entibus existat mixtio. 7 duo facit: q; p̄mo ostendit q̄sita sunt bene miscibilia. Secūdo declarat qualia non sunt bene miscibilia: ibi. (Quā aut altez solū.) Dicit q; parua posita secus paruis magis sunt miscibilia: 7 est rō: q; facilius inuicē transeūt id est facilius se trāsmutant: s; multū a multo tardius hoc opaf. i. tardius trāsmutatur. Jō bene determinabilia: id est hūida q̄ bene terminantur termino alieno: q; talia sunt de numero diuisibiliū 7 passiuoz. Jō sunt bene miscibilia: 7 est rō: q; hec facilius diuidū in pua. Nā hoc est esse bene determinabile termino alieno q; est in pua diuisibile: 7 tale est bene miscibile 7 expōit se dicēs. v. g. hūida de numero corpoz sunt maxime miscibilia. Nā hūidū est maxime determinabile: 7 maxie de numero miscibiliorū. Ita tñ q; si tale hūidū nō sit viscosus vinctuosa eniz nō bene miscent hūidū: vnde oleū non bñ miscetur aque: s; supernat ei. 7 oleū cū aqua nō facit mixtiones sed solū facit ampliorē 7 maiorē tumore. i. ampliorē: 7 maiorē q̄titate: q; plus occupat de loco hūidū 7 vinctuosus q; hūidū solū: 7 maiorē obtinet locū: oleū 7 aq̄ simul q; aq̄ solū. **N**otandū aut q; oleū 7 alia vinctuosa non bene miscent aque 7 alijs corporibus hūmidis triplici rōne. p̄ma est: q; in vinctuosis supabūdat hūmiditas aerea. Jō talia supernatāt aquis sicut 7 aer aquā excellit. Secūda. q; hūidū vinctuosa sūt valde viscosa. Jō nō sunt bene diuisibilia: q; p̄tes eoz nimis pglutinant adinuicē: 7 p̄ p̄ns nō sūt bene miscibilia. Tertia q; in hūidū vinctuosos vident eē ampli porū. imo ppter magnitudinē poroz dicūt qdā se exptos esse q; si ponat digitus in oleo bullienti: 7 cito extrahat: ide lesturā nō patit. Cum q; in magnis poris sit receptio multi aeris: q; aer nātr supernatāt aque: oleum sup aquā na-

Nōndū

tat. videmus aut q; de plumbo potest vas cōfici quod propter inclusionem aeris supernatāt aquis. credo tñ q; lixiuū oleo miscibile esset: q; propter sui siccitatem euaporare faceret partes aereas ppter quod oleus euz lixiuū mixtionē faceret: s; aque simplici oleum misceri non possit. Deinde cum dicit.

Quā aut altez solū passiuū erit: aut vehementer hoc: aut valde parū: aut nihil. amplius mixtū ex ambobus: aut parū: quod contingit circa stagnum 7 es.

Ostendit que nō sunt bene miscibilia: 7 duo facit: q; primo facit qd dictum est. secūdo epilogat circa determinata: ibi. (Manifestū igitur ex his.) Circa primum tria facit: q; p̄mo proponit que non sunt bene miscibilia. secūdo qd dixerat manifestat per quoddam simile. tertio vtrum iter talia referuetur aliqualis mixtio. secūda ibi. (Quedaz. n. balbutiuntur.) tertia ibi. (Uidetur qualiter enim.) Dicit ergo. q; si altez miscibilium erit solum passiuus: aut erit vehementer passiuum: s; autēz. i. aliud miscibile est valde parum passibile: tunc ex ambobus talibus aut nihil amplius. i. nihil plus erit mixtum: aut parum inter ea erit de mixtione: qd contingit esse stagnum 7 es. stagnum enim est valde passiuum: es autem est modicum passibile: ideo talia non sunt bene miscibilia. Deinde cum dicit.

T. cō. 90.

Quedam enim balbutiuntur adinuicem 7 epafoterizantur.

T. cō. 90.

Manifestat quod dixerat p simile vt sicut quedaz vocabula ab aliquibus balbutiunt adinuicē: ita q; balbutientes vnā litterā bene pferunt: aliā litterā nō bene pferunt: sed solum s̄m quendaz modū sonant eā 7 epafoterizant. i. anticipant: vel sunt anticipantia: vt h; alia littera. balbutientes eniz anticipant litteras: q; anteq; bene proferant p̄maz: accipiunt secundaz. Est ergo intentio phi: q; sicut coniungunt littere in ore balbutientis: q; vna bene sonatur. alia autem quasi euanescit. sic coniungunt stagnus 7 es: q; stagnū quasi euanescit es aut manet. 7 qd dictum est de stagno 7 ere: intelligendū est de quolibet miscibilibus. quoz vnū est multus passiuum. aliud aut parus. Deinde cum dicit.

Uidet. n. q̄liter 7 mixta remisse: etenim altez qdē susceptibile: altez aut species q; in iphs ptingit: stagnū. n. vt passio aliqua eris: sine materia eris: fere euanescit mixtum omne colorans. solum idēz autem hoc contingit 7 in alijs.

Ostendit vtz iter talia sit aliqua mixtio dicēs: q; vident qualiter. i. aliquantiter mixta supple esse talia: sed remisse: q; altez in talibus est q̄s susceptibile 7 subiectū. altez aut est species 7 passio: quod contingit in ipso metallis preassignatis. stagnum. n. mixtū erit efficiatur quasi ens aliqua passio eris: 7 efficit quasi sine materia: q; modicū remanet ibi de substantia stagni. mixtū autēz stagnū erit pene euanescit totū. i. totū stagnus. solum autem v̄ esse colorans es. 7 dicit pene: q; non euanescit tota suba stagni nec euaporat penitus materia eius: s; ex quo remanet colorans es iter poros eris aliqd remanet de substantia stagni. hoc autem idēz qd dictum est in stagno 7 ere ptingit 7 in alijs si se habent: sicut stagnū 7 es: q; vnū sit multū passiuum. aliud aut parum. Deinde cum dicit.

Manifestū